

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย ต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553” มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย ต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553
2. เพื่อนำเสนอแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

การศึกษานี้ใช้เหตุการณ์วิกฤติการณ์ทางการเมืองในระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 เก็บข้อมูลจากนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศ 3 แห่ง ได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี และสำนักข่าวซินหัว สำนักข่าวแต่ละแห่งถือเป็นตัวแทนของสำนักข่าวในแต่ละภูมิภาค มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสังเกตภาคสนาม (Field Observation) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

ผู้ศึกษาแบ่งการนำเสนอผลการศึกษากออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายงานผลการศึกษากกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยแต่ละสำนักข่าวกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

ส่วนที่ 2 นำเสนอแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ.2552-2553

ส่วนที่ 1 รายงานผลการศึกษากกระบวนการทำข่าวของนักข่าว สำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

กระบวนการทำงานข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 - 2553 ผู้ศึกษาได้ศึกษากกระบวนการทำงานข่าวเริ่มต้นจากการค้นหาประเด็นข่าว (news tips) ก่อนเข้าสู่กระบวนการทำข่าว การรวบรวม เรียบเรียงข้อมูล และการรายงานข่าว ในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2552-2553 โดยผู้ศึกษาจะได้รายงานถึงบทบาทของสำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพีและสำนักข่าวซินหัวต่อวิกฤติการณ์การ

เมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ตลอดจนกระบวนการทำข่าวและการรายงานข่าวที่เป็นผลมาจากกระบวนการทำข่าว และการสร้างแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยกับนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในต่างประเทศ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทยพ.ศ. 2552-2553

กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นการทำงานตามหลักเกณฑ์ของกระบวนการทำข่าวที่มีอยู่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนเก็บข้อมูลภาคสนาม หรืออาจเรียกว่า การค้นหาประเด็นข่าว (news tips) ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนามหรือการรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนที่ 3 การเขียนและการรายงานข่าว ซึ่งถือเป็นจุดสิ้นสุดของกระบวนการทำข่าว ทั้ง 3 ผู้ศึกษาจะนำเสนอต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาประเด็นข่าว

จากการค้นหาและการกำหนดประเด็นข่าวแต่ละวัน บุคลากรฝ่ายข่าวเริ่มตั้งแต่ระดับบรรณาธิการข่าว ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวสายการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวสายการเมือง และนักข่าว แต่ละคนล้วนมีบทบาทสำคัญในการค้นหา คัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำมาสู่การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมารายงานข่าวในแต่ละวันสูง

วิธีการทำงานในส่วนนี้พบว่า กองบรรณาธิการของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย จะเน้นการปรึกษาหารือทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันว่าจะใช้ประเด็นข่าวใด เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์หรือสังเกตภาคสนามแบบใด เพื่อนำไปสู่การรายงานข่าวในขั้นตอนสุดท้ายเป็นลักษณะใด หลังจากนั้นจึงนำข้อสรุปที่ได้จากการหารือภายในกองบรรณาธิการส่งมอบประเด็นข่าวให้กับหัวหน้าข่าว โดยหัวหน้าข่าวจะส่งให้กับผู้ช่วยหัวหน้าข่าวมอบหมายประเด็นให้นักข่าวนำไปหาข้อมูลข่าวในสนามข่าวต่อไป

กระบวนการค้นหาประเด็นข่าว แหล่งที่มาของประเด็นข่าว และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว ในส่วนวิธีการค้นหาประเด็นข่าว สำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทยมีวิธีการค้นหาประเด็นข่าว 2 รูปแบบ คือ วิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานผู้สื่อข่าวภาคสนาม และวิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงาน ดังนี้

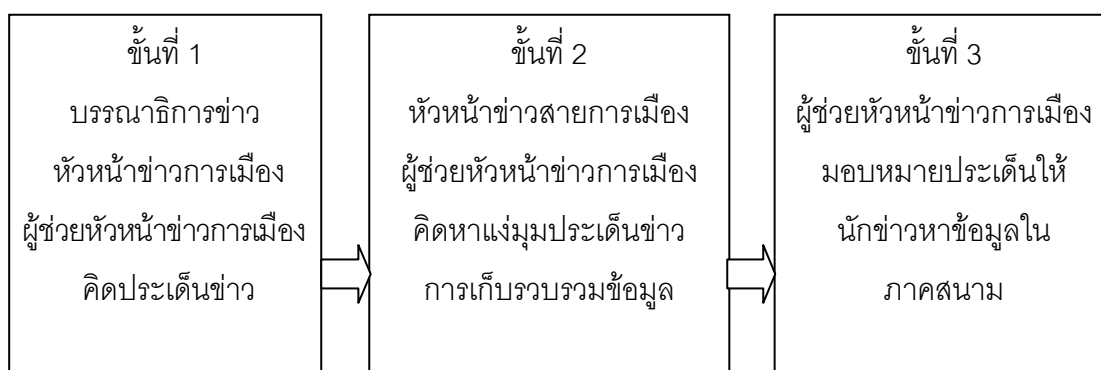
วิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานสุสานภาคสนาม

ประเด็นข่าว (news tips) ที่เกิดขึ้นจากวิธีการนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เริ่มต้นที่จากบุคลากรสายข่าวที่ทำหน้าที่ประจำในสำนักงาน คือ บรรณาธิการข่าว ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง ทำหน้าที่คิดค้น และเสาะหาประเด็นข่าว (news tips) จากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ หรือการรับข่าวสารจากข้อความสั้น (sms) จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ เนื่องจากข่าวที่ได้จากช่องทางเหล่านี้จะเป็นการรวบรวมเนื้อหาข่าวที่เกิดขึ้นตลอด 24 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะมีการปรึกษาร่วมกันว่า จะเลือกใช้ประเด็นใดเพื่อนำมาเสนอเป็นข่าว ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการคัดเลือกประเด็นข่าวในขั้นตอนนี้ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวการเมือง ที่จะต้องมาลงความเห็นร่วมกัน เพื่อหาข้อตกลงว่าจะใช้ประเด็นใดเพื่อนำเสนอเป็นข่าว

เมื่อได้ข้อยุติว่าจะใช้ประเด็นใดสำหรับนำเสนอข่าวแล้วจึงเข้าสู่กระบวนการ ขั้นที่ 2 เป็นขั้นตอนที่หัวหน้าข่าวการเมืองนำประเด็นข่าวนั้นมาหารือกับผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง เพื่อสรุปหาแง่มุมที่จะนำไปรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ ภาคสนาม รวมถึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หลังจากคิดค้นประเด็นข่าว และแง่มุมในการทำข่าวได้ในระดับหนึ่งแล้ว จึงเข้าสู่ขั้นตอนที่ 3 คือ การแจ้งประเด็นข่าวในแก่นักข่าวที่ประจำในพื้นที่ เพื่อดำเนินงานในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ซึ่งในส่วนนี้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองจะทำหน้าที่เป็นผู้แจ้งและสั่งการในรายละเอียดให้นักข่าวภาคสนาม ดังแสดงภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1

แสดงวิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานสู่ภาคสนามของ
สำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

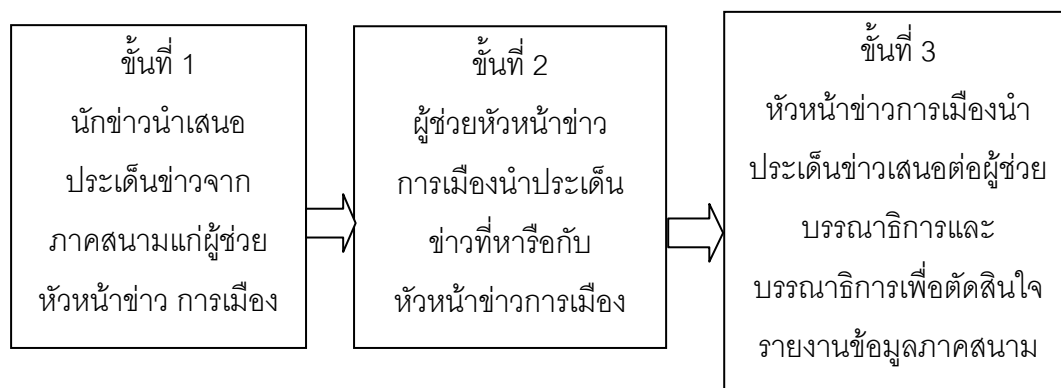

ที่มา: กฤติยา รุจิโชค.

วิธีคิดค้นประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงาน

การคิดค้นประเด็นข่าวลักษณะนี้จะมีรูปแบบตรงกันข้ามกับวิธีการแรก เนื่องจากผู้คิดค้นประเด็นจะเริ่มจากนักข่าวสายการเมืองที่ทำงานในภาคสนามได้นำเสนอประเด็นข่าวให้แก่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวสายการเมืองเพื่อขอสรุปสำหรับประเด็นข่าวที่นักข่าวนำเสนอ หากมีความสำคัญและน่าสนใจหัวหน้าข่าวสายการเมืองจะนำประเด็นดังกล่าวเสนอต่อบรรณาธิการข่าวเพื่อตัดสินใจว่าจะเลือกประเด็นตามที่นักข่าวได้นำเสนอหรือไม่ วิธีการคิดค้นประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงานแสดงได้ในภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2
แสดงวิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงาน
ของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

ขั้นตอนของการคิดค้นประเด็น (news tips) เพื่อการรายงานข่าวทั้ง 2 วิธีจะได้รับการตัดสินใจโดยบรรณาธิการในขั้นสุดท้ายและนำประเด็นที่เลือกมอบหมายให้นักข่าวหาข้อมูลในภาคสนามในขั้นต่อไป

การค้นหาประเด็นข่าวในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

สำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการตรวจสอบเพื่อค้นหาประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยในระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 ค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อน และมีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง จึงเป็นกระแสข่าวสำคัญที่บุคลากรฝ่ายข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทยต้องทำหน้าที่ตรวจสอบ และสำรวจกระแสข่าวที่มีการรายงานข่าวจากทุกสำนักร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมง

บรรณาธิการข่าว สำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย ได้ให้ความเห็นว่า การค้นหาประเด็นประจำวันเกิดขึ้นตลอดเวลาโดยเฉพาะในสถานการณ์ความวุ่นวายทางการเมือง คนทำข่าวจะต้องติดตามกระแสข่าวทั้งทางสื่อโทรทัศน์ วิทยูและหนังสือพิมพ์ตั้งแต่เช้ามืดเข้ามาทำงานในสำนักงาน หลังจากเข้ามาที่สำนักงานแล้วก็เกาะติดสถานการณ์ตลอดทั้งวันจากสื่อในสำนักงานทั้งทางสื่ออินเทอร์เน็ตที่สามารถค้นหาได้ตลอดเวลาและรวดเร็ว โทรทัศน์ วิทยูชุมชน หมายกำหนดการข่าว ถ้ามีประเด็นใดควรติดตามก็จะหารือกับโต๊ะข่าว นั้น เช่น ประเด็นการเมืองขอความเห็นจากหัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง และนักข่าวสายการเมือง เพื่อ

พิจารณาคัดเลือกประเด็นมาทำข่าว โดยบรรณาธิการจะต้องตรวจสอบประเด็นข่าวในภูมิภาคเอเชียไปพร้อมกับประเทศไทย ดังที่กล่าวไว้ว่า

...การเข้ามาที่ทำงานเพื่อต้องการดูความคืบหน้าข่าวโต๊ะข่าวอื่นที่ผมยังไม่ได้ติดตาม บางครั้งข่าวการเมืองในช่วงวิกฤตินี้ค่อนข้างมีความสัมพันธ์กับข่าวอื่น เช่น หนี้ การลงทุน อสังหาริมทรัพย์ ช่วงนี้ผมติดตามข่าวตลอด 24 ชั่วโมง ในที่นี้หัวหน้าข่าวและนักข่าวทุกคนจะรับข่าวผ่านเครื่องโทรศัพท์ การตรวจประเด็นข่าวเด่น ข่าวสำคัญ ไม่ค่อยพลาด หลังจากนั้นถ้าสนใจหัวข้อไหนก็จะมาดูรายละเอียด เพื่อศึกษาว่า มีประเด็นใดบ้างที่ควรติดตาม หรือควรหาความคืบหน้าจากประเด็นใด การตรวจดูข่าวในช่วงเช้าของผมจะตรวจข่าวที่สำนักข่าวรับผิดชอบในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ลาว พม่า เวียดนาม และกลุ่มอินโดไชน่า เรามีนักข่าวอยู่ในพมเปญ ฮานอย ประเด็นข่าวก็ต้องดูในกลุ่มประเทศนี้ด้วย ประเทศเหล่านี้มีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงมากในแต่ละวันเหมือนไทย ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ... (ดาเรน เซวทเลอร์, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2552)

ส่วนวิธีการค้นหาประเด็นข่าวในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองของไทยระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2553 นั้นทำได้ทั้ง 2 วิธี คือ ประเด็นข่าวเกิดจากสำนักงานและสั่งการไปสำนักข่าวที่ทำงานภาคสนามให้ติดตามและรวบรวมข้อมูล และมีบางประเด็นที่เกิดจากการนำเสนอของนักข่าวภาคสนามเสนอแก่กองบรรณาธิการ และบรรณาธิการจะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่า จะนำประเด็นข่าวนั้นมาติดตามความเคลื่อนไหว เพื่อนำไปสู่การรายงานข่าว หรือไม่อย่างไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงกับทหารที่นางเลิ้ง

การปะทะกันของกลุ่มเสื้อแดงกับทหารที่นางเลิ้ง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2552 บุคลากรฝ่ายข่าวการเมืองทุกคนจะต้องเตรียมพร้อม เพื่อค้นหาประเด็นตลอดเวลา คือ ติดตามเหตุการณ์จากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต และข่าวสั้นจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ว่ารัฐบาลออกแถลงการณ์อะไรเพื่อกำหนดมาตรการป้องกันเหตุรุนแรงหรือมาตรการอื่นจากโทรทัศน์ทุกช่อง (โต๊ะข่าวการเมืองมีโทรทัศน์ไว้ตรวจสอบข่าว 4 เครื่อง วิทยุ 1 เครื่อง) วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ โดยผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวการเมืองช่วยกันบันทึกแถลงการณ์ของรัฐบาลทุกเรื่องและตรวจสอบข่าวที่รายงานผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นการตรวจสอบในกองบรรณาธิการ ซึ่งนอกเหนือจากโต๊ะข่าวการเมืองได้ตรวจสอบเหตุการณ์จากสื่อแล้วทีมข่าวอื่นได้ติดตามประเด็นด้วยเช่นกันและเล่าข้อมูลให้กับหัวหน้าข่าวการเมืองเพื่อช่วยกันตรวจสอบหลายทิศทาง ซึ่งนอกเหนือจากการตรวจสอบ

ประเด็นจากสื่ออื่นแล้ว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวและหัวหน้าข่าวการเมืองได้พยายามติดต่อแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เพื่อสอบถามความคิดเห็นหรือแหล่งข่าวจากนักวิเคราะห์ทางการเงินและนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ เช่น แหล่งข่าวจากพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แหล่งข่าวจากสายทหาร ซึ่งแหล่งข่าวที่เลือกมาเป็นแหล่งข่าวที่หัวหน้าข่าวการเมืองและผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองคุ้นเคยและให้ข่าวกันมาก่อนและเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

การรายงานภาคสนามนักข่าวรอยเตอร์ 2 คนได้แบ่งหน้าที่กันทำงาน คนหนึ่งลงพื้นที่เกาะติดเหตุการณ์ที่นางเล็งโดยเฉพาะแกนนำกลุ่มเสื้อแดงตัวหลัก อาทิ นายจุฑา พรหมพันธ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นายแพทย์เหวง โตจิราการ และนายวีระ มุกลีพงษ์ ส่วนแกนนำคนอื่นนักข่าวรอยเตอร์จะพูดคุยเพื่อเก็บมาเป็นฐานความรู้เท่านั้น นอกจากนี้นักข่าวภาคสนามต้องสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากพื้นที่โดยเลือกพื้นที่ที่ปลอดภัยและมีกลุ่มนักข่าวจากที่อื่นร่วมทีมด้วย เพราะต้องช่วยกันสังเกตเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกคนหนึ่งติดตามฝ่ายรัฐบาลเวลาที่รัฐบาลเรียกสื่อมวลชนเข้าฟังแถลงการณ์ ซึ่งการคิดประเด็นจากภาคสนามในช่วงเวลาเกิดเหตุการณ์รุนแรง นักข่าวต้องรอฟังการแถลงข่าวในสถานที่ที่รัฐบาลจัดเตรียมไว้

การค้นหาประเด็นในภาคสนามนี้นักข่าวได้รายงานเข้ามายังผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองเพื่อแจ้งประเด็นให้ทราบทันทีเมื่อมีการเคลื่อนไหว เช่น การเผารถโดยสาร การวางถังแก๊ส ล้อมทำเนียบ เพื่อทีมงานข่าวการเมืองได้ร่วมกันหาหรือว่าจะเลือกประเด็นใดทำงานในช่วงเวลานั้น ส่วนพื้นที่ใดที่นักข่าวไม่ได้เข้าไปทำข่าว ทีมงานข่าวการเมืองที่มีผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวการเมืองจะตรวจสอบจากอินเทอร์เน็ตและเล่าให้นักข่าวในพื้นที่ฟังเป็นระยะเพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นซึ่งกันและกัน หลังจากนักข่าวได้หาข้อมูลข่าวตามที่ได้รับมอบหมายมาแล้วได้รายงานข่าวมายังผู้ช่วยหัวหน้าข่าวซึ่งทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทั้งที่เกิดจากภาคสนามและข้อมูลที่ได้อบรมถามความคิดเห็นจากแหล่งอื่นเพื่อประกอบการรายงานข่าว

เมื่อได้วิธีการค้นหาประเด็นข่าวทั้งจากภาคสนามสู่กองบรรณาธิการและจากกองบรรณาธิการสู่ภาคสนามแล้ว การศึกษากระบวนการทำข่าวในขั้นต่อไปคือ แหล่งที่มาของประเด็นข่าว ดังนี้

แหล่งที่มาของประเด็นข่าว

แหล่งที่มาอันนำไปสู่การกำหนดประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทยจำแนกออกเป็น 2 ช่องทาง คือ 1. ช่องทางที่เกิดจากการกำหนดการข่าว (passive channel) หมายถึง กำหนดการที่มีการแจ้งต่อกองบรรณาธิการ และ 2. ช่องทางที่มีการเคลื่อนไหวของประเด็นข่าว (active channel) เป็นช่องทางจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต

โทรศัพท์ วิทยูกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ หรือการรับข่าวสารประเภทข้อความสั้น (sms) จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ สำหรับการรับข่าวสั้นผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ทำได้ข้อมูลข่าวตลอดเวลา

1. แหล่งที่มาของประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับวิกฤติทางการเมือง พ.ศ.2552-2553

แม้ว่ากองบรรณาธิการจะมีการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของข่าวและเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ จากการให้บริการข่าวสั้นที่บริการผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ (sms) ที่ส่งถึงตลอด 24 ชั่วโมงก็ตาม แต่แหล่งที่มาของประเด็นข่าวที่สำคัญ และสำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ ประเด็นข่าวที่เกิดจากการรายงานข่าวผ่านทางระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ตของสำนักข่าวระดับสากล ได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น และมติชน เนชั่น บางกอกโพสต์ ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์ในประเทศไทย

รูปแบบการทำงานของนักข่าวทุกคนในสำนักข่าวรอยเตอร์ โต๊ะทำงานจะมีคอมพิวเตอร์คนละ 1 เครื่องแต่มีหน้าจอ 2 หน้าจอ หน้าจอหนึ่งใช้สำหรับพิมพ์ข่าวและสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้สำหรับตรวจสอบประเด็นข่าวที่สำนักข่าวอื่นรายงานเหตุการณ์ ได้แก่ทั้ง เอเชียไทม์ ซีเอ็นเอ็น บลูมเบิร์ก เอพี ไฟแนนซ์เชียลไทม์ ไทม์ ฟาร์อีสเทิร์นอีโคโนมิคส์ นิวส์วีค มติชนออนไลน์ บางกอกโพสต์ออนไลน์ เนชั่นออนไลน์ เป็นต้น เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวแต่ละช่วงเวลา ส่วนอีกหน้าจอหนึ่งเปิดเฉพาะเว็บไซต์ของรอยเตอร์เท่านั้น

ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบความเคลื่อนไหวประเด็นข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ที่ได้นำเสนอแต่ละช่วงเวลา เว็บไซต์ในส่วนนี้เป็นข่าวออนไลน์ของที่ส่งให้สมาชิก โดยจอภาพจะแบ่งออกเป็น 4 ส่วนแต่ละส่วนมีข่าวประเทศต่าง ๆ ที่สำนักข่าวรอยเตอร์นำเสนอในแต่ละช่วงเวลา หมายความว่า การเปิดจอภาพแต่ละครั้งผู้อ่านสามารถอ่านได้พร้อมกัน 4 ดังตัวอย่างหน้าจอข่าวที่ยกมามี 4 ประเทศ ไทย กัมพูชา พม่า และข่าวทั่วไปจากประเทศในเอเชีย สำหรับข่าวในประเทศไทยจะรายงาน 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ แถวบนสุด FLEX 1 และ FLEX 2 เป็นหัวข้อด่วนขึ้นเป็นหัวข้อก่อนที่จะรายงานต่อไป หน้าจอนี้เป็นหน้าจอที่บรรณาธิการข่าว ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวการเมืองและผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองเปิดไว้เพื่อตรวจสอบข่าวของสำนักข่าวว่า ขณะนี้ทางสำนักงานใหญ่ได้รายงานเนื้อหาข่าวเรื่องใด ประเด็นอะไรบ้าง และมีประเด็นข่าวที่ต้องนำมาติดตามข้อมูล เพื่อนำมารายงานข่าวในช่วงต่อไป

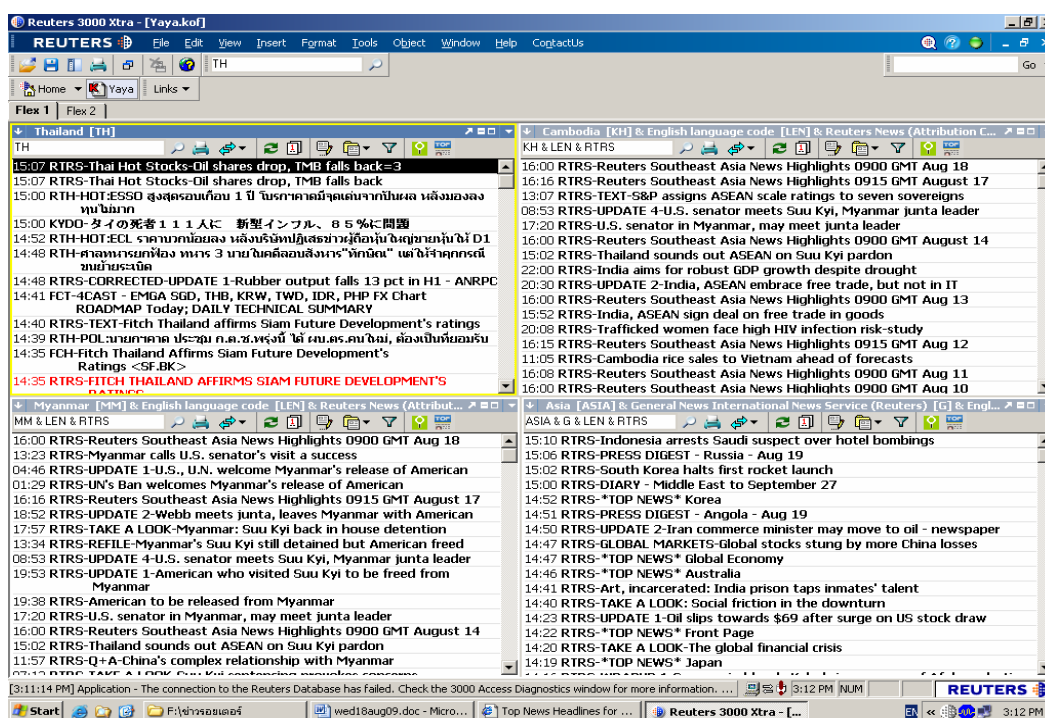
การนำเสนอเนื้อหาข่าวของแต่ละประเทศบนเว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์ มักจะเป็นเนื้อหาข่าวทุกประเภท คือ ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และอื่น ๆ ซึ่งเว็บไซต์ข่าวประเทศไทยก็เช่นเดียวกันรายงานข่าวของประเทศอื่น ๆ นั่นคือ เป็นการรายงานข่าวทุกประเภทขึ้นอยู่กับกาเกิดก่อนหรือหลัง นั้นหมายความว่า ประเด็นข่าวการเมือง บุคลากรฝ่ายข่าว

การเมืองที่ประจำอยู่ในสำนักงานจะต้องทำหน้าที่ตรวจสอบเนื้อหาข่าวการเมืองที่น่าเสนอ พร้อมกับคัดค้นประเด็นข่าว และแ่งมุมที่จะนำมาเป็นประเด็นข่าวในการหาข้อมูลข่าว

ตัวอย่างการค้นหาประเด็นข่าวจากแหล่งที่มาภายในสำนักข่าวรอยเตอร์ดังนี้ เมื่อเวลา 14.39 นาฬิกาของวันที่ 17 พฤษภาคม 2552 มีรายงานเข้ามาจากเว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์ว่า “นายกรัฐมนตรีจะประชุมคณะกรรมการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) พรุ่งนี้และคาดว่าจะได้ผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผบ.ตร.) คนใหม่และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป” การตรวจข่าวจากเว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์และได้ประเด็นนี้มาทำให้ทราบกำหนดการในวันพรุ่งนี้ (18 พฤษภาคม 2552) ว่า นักข่าวต้องติดตามการประชุมคณะกรรมการสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพราะมีวาระการแต่งตั้งผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวได้เตรียมมอบหมายงานให้นักข่าวและเตรียมการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในการแต่งตั้งผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประกอบการรายงานข่าวในขั้นต่อไป แหล่งที่มาของประเด็นข่าวจากเว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์เพื่อตรวจสอบประเด็นข่าว ดังปรากฏในภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3

แสดงเว็บไซต์ของสำนักข่าวรอยเตอร์ที่ใช้ติดตามและตรวจสอบประเด็นข่าว

ที่มา: Reuters 3000 Xtra, by reuters, retrieved May 17, 2009, from

<http://www.reuters.com/news/archive/worldNews?date=today>

นอกเหนือจากสื่อภายในของสำนักข่าวรอยเตอร์ (Intranet) ได้รายงานความเคลื่อนไหวข่าวแต่ละประเทศแล้ว ทางผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหัวหน้าข่าวการเมืองและบรรณาธิการข่าวยัง ต้องตรวจสอบประเด็นจากสื่ออื่นเพื่อติดตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นประจำวันทั้งสื่อต่างประเทศและประเทศไทย ทั้งนี้การตรวจสอบจากสื่ออื่นจะทำให้ได้รู้การเปลี่ยนแปลงในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ได้แก่ สำนักข่าวบลูมเบิร์ก รายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มเสื้อแดงกรณีเกิดเหตุการณ์ปะทะกันวันที่ 13 เมษายน 2552 เป็นข่าวด่วน (Breaking News) ทางสำนักข่าวรอยเตอร์ต้องตรวจดูว่าประเด็นใดที่สำนักข่าวบลูมเบิร์กมีข้อแตกต่างจากสำนักข่าวรอยเตอร์หรือไม่และมีข้อเด่นกว่าตรงไหนเพื่อในการรายงานครั้งต่อไปจะได้นำสิ่งนั้นมาพัฒนาลักษณะเช่นนี้เป็นการตรวจสอบการรายงานข่าวของคู่แข่งเพื่อพัฒนาการคิดค้นประเด็นในครั้งต่อไป ส่วนการตรวจสอบประเด็นจากสื่อไทยเพื่อติดตามประเด็นที่สำนักข่าวไม่ได้รายงานและนำมาคิดค้นว่าควรจะติดตามประเด็นนั้นอย่างต่อเนื่องหรือไม่หรือนำมาเก็บไว้เป็นข้อมูลภูมิหลังแหล่งที่มาของประเด็นจากสื่อต่างประเทศและสื่อไทยออนไลน์ดังภาพที่ 4.4 และ 4.5

ภาพที่ 4.4

แสดงตัวอย่างหน้าเว็บไซต์สื่อต่างประเทศที่นักข่าวใช้ในการตรวจสอบข่าว

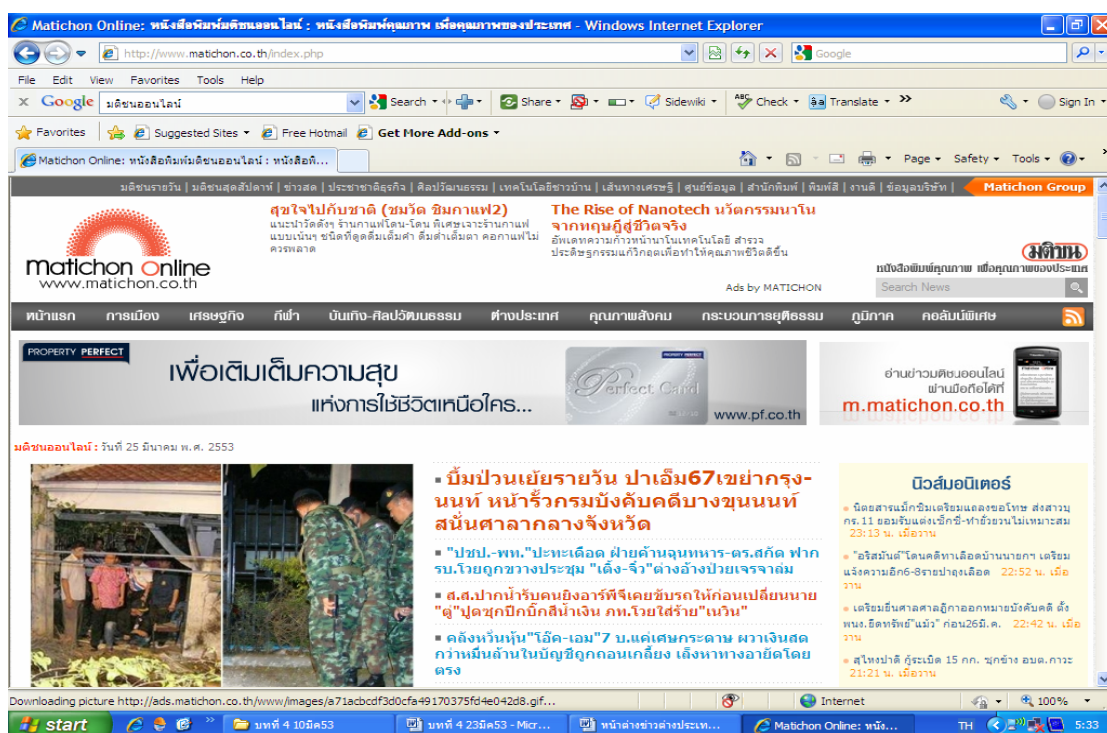

ที่มา: Breaking News, by bloomberg, retrieved March 24, 2009, from
<http://www.bloomberg.com/?b=0&Intro=intro3>

ภาพที่ 4.5

แสดงหน้าเว็บไซต์ของสื่อมวลชนไทยที่นักข่าว

ใช้ในการตรวจสอบประเด็นข่าว

ที่มา : [หน้าจอโฮมเพจมติชน], โดย มติชนออนไลน์, 2553, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2553, จาก <http://www.matichon.co.th/>

เมื่อได้วิธีการค้นหาประเด็นและแหล่งที่มาของประเด็นข่าวแล้วพบปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นดังมีรายละเอียดต่อไปนี้คือ 1. คุณค่าข่าว 2. บัณฑิตบุคคล 3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ 4. อิทธิพลของเจ้าของกิจการ 5. กลุ่มเป้าหมาย และ 6. สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน กล่าวคือ

1. คุณค่าข่าว

สำนักข่าวรอยเตอร์ใช้หลักเกณฑ์คุณค่าข่าวเข้ามาช่วยตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวเพราะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 มีประเด็นซับซ้อนมาก ประเด็นที่เฝ้าข่าวการเมืองเลือกมาแล้วยังต้องหารื้อวบรวมบรรณาธิการและเฝ้าข่าวอื่นเพื่อช่วยกันหาข้อมูลมาประกอบการรายงานข่าวทำให้เนื้อหาข่าวมีความกว้างมากขึ้น

...กระแสข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันค่อนข้างหลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์อันเกิดจากวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 มีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นในแต่ละวันบรรณาธิการข่าว ผู้ช่วยบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวสายการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวสายการเมือง และนักข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ จะใช้หลักการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าว (news tips) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า ทิปส์ (tips) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรณาธิการข่าว จะต้องตัดสินใจขั้นสุดท้าย... (ดาเรน เซวทเลอร์, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2552)

สำนักข่าวรอยเตอร์ได้เรียงลำดับความสำคัญของคุณค่าข่าว โดยให้ความสำคัญของเหตุการณ์ (timeliness) มาอันดับแรก รองลงมาเป็นความสำคัญของเหตุการณ์ (prominence) เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบ (impact) ความใกล้ชิด (proximity) กระแสข่าวที่เกิดขึ้นประจำวัน (currency) ความจำเป็นของเหตุการณ์ที่ต้องรายงานสู่สาธารณะ (necessity) ความขัดแย้ง (conflict) และคุณค่าข่าวที่มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้ายคือความไม่ปกติ (unusual) ของเหตุการณ์

ดังข่าวที่สำนักข่าวรอยเตอร์ได้ยกตัวอย่างการคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์มาเข้าสู่กระบวนการข่าวตามหลักการประเมินคุณค่าข่าว ในข่าวเรื่อง “Thai protest leaders tell supporters to quit Government House” (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 1) ข่าวนี้เป็นประเด็นที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ทหารเข้าปะทะกับกลุ่มเสื้อแดงที่ถนนราชดำเนินนางเลิ้ง ในวันที่ 13 เมษายน 2552 หลังเหตุการณ์ความรุนแรงในวันที่ 13 เมษายน 2552 ผู้ทำหน้าที่คัดค้นประเด็นข่าวได้ติดตามกระแสข่าวอย่างกระชั้นชิดตลอด 24 ชั่วโมงจนกระทั่งในเช้าวันที่ 14 เมษายน มีการหารือร่วมกันระหว่างบรรณาธิการ หัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง เพื่อค้นหาประเด็นที่จะติดตามในวันที่ 14 เมษายน 2552 ประเด็นเหตุการณ์ที่รวบรวมได้ในเช้าวันนั้นได้แก่ รัฐบาลเตรียมตั้งวอรัม, เตรียมถวายรายงานวิกฤติการณ์ต่อในหลวง, นายกษัตริย์มจัดตั้งนิติรัฐ เตรียมจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติ มีอบเสื้อแดงตั้งถังแก๊ส เสื้อแดงระบอบทั่วประเทศ และประเด็นสุดท้ายที่นักข่าวรายงานเข้ามาว่าในช่วงเช้ามีดของวันที่ 14 เมษายน คนเสื้อแดงได้วางถังแก๊สล้อมทำเนียบรัฐบาลเพื่อเตรียมตั้งรับทหารเข้าสลายการชุมนุมคนเสื้อแดงที่ทำเนียบรัฐบาล

ผลการพิจารณาของผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกประเด็นเหตุการณ์ได้ตัดสินใจเลือกเหตุการณ์คนเสื้อแดงวางถังแก๊สล้อมทำเนียบรัฐบาลเพื่อตั้งรับทหารเข้าสลายการชุมนุม เหตุผลที่คัดเลือกประเด็นนี้เพราะเป็นประเด็นที่มีความสดที่สุดเพราะเกิดขึ้นในเช้าวันที่ 14 เมษายน 2553

ในขณะที่ประเด็นอื่นเกิดขึ้นมานาน ได้แก่ รัฐบาลเตรียมตั้งวอรัม, เตรียมถวายรายงานวิกฤติการณ์ต่อในหลวง นายกฯ เตรียมจัดตั้งนิติรัฐ เตรียมจัดตั้งรัฐบาลแห่งชาติ มีข้อเสียดังถึงแก๊ส เสือแดงระบาดทั่วประเทศ ถ้ามีการติดตามประเด็นเหล่านี้ก็เป็นเพียงการติดตามความคืบหน้าเท่านั้น

นอกจากนี้ในข่าว “Thai protest leaders tell supporters to quit Government House” ยังมีองค์ประกอบข่าวด้านความสำคัญเรื่องสถานที่เพราะทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ทำงานของนายกรัฐมนตรี อีกทั้งยังมีคุณค่าข่าวด้านกระแสข่าวที่เกิดขึ้นประจำวันและความขัดแย้ง เพราะเป็นเหตุการณ์ที่มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากรัฐบาลและเป็นประเด็นที่ประชาชนทุกคนกล่าวถึงและให้ความสนใจคนเสื้อแดงที่บุกเข้าไปตั้งเวทีและพ่นก๊ากในทำเนียบรัฐบาลและคุณค่าข่าวสุดท้ายในข่าวนี้คือ ความไม่ปกติของเหตุการณ์ซึ่งหัวหน้าข่าวการเมืองได้ให้เหตุผลว่า ข่าวการเมืองในช่วงวิกฤติการณ์ พ.ศ. 2552-2553 เป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวด้านความไม่ปกติทุกข่าว

ผลการศึกษายังพบอีกว่า ประเด็นข่าวเรื่อง “Thai court refuses to extradite "Merchant of Death" (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 8) มีคุณค่าข่าวเรื่องผลกระทบของเหตุการณ์ โดยวันที่ 11 สิงหาคม 2552 หัวหน้าข่าวการเมือง สำนักข่าวรอยเตอร์ตัดสินใจติดตามประเด็นการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เหตุการณ์นี้เป็นเรื่องพิชการณคดีของศาลไทยในกรณีนี้ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาขอร้องขอต่อประเทศไทยให้ส่งนายเวคเตอร์ (Viktor Bout) ชาวรัสเซียในฐานะผู้ค้าอาวุธสงครามให้แก่ประเทศโคลัมเบียไปดำเนินคดีที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่ติดตามประเด็นการประชุมคณะรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งมีวาระสำคัญคือ เรื่องการเตรียมความพร้อมและมาตรการคุ้มกันรัฐมนตรีอาเซียนที่จะเข้าร่วมประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนที่จะจัดขึ้นในช่วง 13 – 16 สิงหาคม 2552 ณ กรุงเทพมหานคร อีกทั้งยังมีประเด็นข่าวเรื่อง การออกหมายจับผู้ต้องสงสัยในคดียิงนายสนธิ ลิ้มทองกุล แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเพิ่ม ซึ่งสำนักข่าวรอยเตอร์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับ 2 ประเด็นข่าวหลัง

สำหรับเหตุผลที่หัวหน้าข่าวสายการเมืองเลือกประเด็นการพิชการณคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดนมากกว่าการเตรียมความพร้อมของรัฐบาลในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน หรือการออกหมายจับผู้ต้องหาในคดียิงแกนนำพันธมิตร เนื่องจากเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อีกทั้งได้ปรึกษากับบรรณาธิการแล้วลงความเห็นว่ ประเด็นข่าวนี้ทั่วโลกให้ความสนใจอ่านเพราะเป็นคดีที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา กับรัสเซีย ประชาชนทั้งสองประเทศกำลังมองว่ ประเทศไทยจะพิชการณคดีออกมาเป็นเช่นไร อีกทั้งประเทศไทยจะให้ความเป็นธรรมต่อทั้งสองประเทศหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นที่คนทั่วโลกให้ความสนใจ

สนใจมากกว่าประเด็นการเตรียมความพร้อมในการจัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียน หรือการออกหมายจับผู้ต้องสงสัยในคดียิงนายสนธิ ลิ้มทองกุล โดยให้เหตุผลว่า ทั้ง 2 ประเด็นยังไม่มีควมคืบหน้าเท่าใดจึงเป็นประเด็นข่าวที่ไม่เกิดผลกระทบ

นอกจากนี้ ประเด็นข่าวเรื่อง “Thai court refuses to extradite "Merchant of Death"” ยังเป็นประเด็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวเรื่อง ความจำเป็นของเหตุการณ์ที่ต้องรายงานสู่สาธารณะ เพราะต้องการให้สาธารณชนได้รับรู้ว่าประเทศไทยยังให้ความสำคัญเรื่องกระบวนการยุติธรรม

สำหรับคุณค่าข่าวเรื่องความใกล้ชิด สำนักข่าวรอยเตอร์เลือกเหตุการณ์ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในระดับนานาชาติเป็นส่วนใหญ่ ตัวอย่างกรณีเกิดเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกลุ่มเสื้อแดงกับประชาชนในย่านนางเลิ้งเป็นเหตุให้ประชาชนในย่านนั้นได้รับบาดเจ็บ สำนักข่าวให้ความสนใจน้อยกว่าประเด็นข่าวคนร้ายบุกยิงชาวมุสลิมขณะกำลังสวดมนต์ที่มัสยิดในปัตตานี (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 5) สำหรับเหตุผลที่เลือกประเด็นนี้มารายงานข่าวเพราะว่า การบุกยิงชาวมุสลิมในมัสยิดในขณะที่กำลังละหมาด ถือเป็นประเด็นที่มีความใกล้ชิดทางจิตใจกับชาวมุสลิมทั่วโลก และในวันนั้นสำนักข่าวรอยเตอร์ได้นำเสนอข่าวเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยมีเพียงข่าวชาวมุสลิมเสียชีวิตในมัสยิดที่จังหวัดปัตตานีเพียงข่าวเดียว

... ถ้าให้ผมเลือกทำข่าวในขณะที่มีเหตุการณ์ข่าวสำคัญหลายเหตุการณ์ในวันนั้น ผมจะเลือกข่าวที่มีความใกล้ชิดต่อคนทั่วโลก เพราะสำนักข่าวเราเป็นสำนักข่าวที่รายงานข่าวให้คนทั่วโลกอ่านมากกว่าเฉพาะกลุ่มคนไทย จุดนี้ทำให้งานข่าวของเรามีความแตกต่างจากสำนักข่าวในประเทศไทย เหตุการณ์นี้สำคัญเพราะคนมุสลิมเสียชีวิตในมัสยิดเป็นเรื่องที่ชาวมุสลิมทั่วโลกเสียใจ... (นายกิตติพงษ์ สุนประเสริฐ, สัมภาษณ์, 6 กรกฎาคม 2552)

คุณค่าข่าว (News value) ทั้ง 8 ประการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำนักข่าวรอยเตอร์นำมาประเมินประเด็นข่าวก่อนทำข่าว โดยได้เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสด(timeliness) ความสำคัญ(prominence) ผลกระทบ(impact) ความใกล้ชิด(proximity) กระแสที่เกิดขึ้นประจำวัน (currency) ความจำเป็นต้องรายงานเป็นข่าว (necessity) ความขัดแย้ง (impact) และความผิดปกติ(unusual) ซึ่งนอกเหนือจากคุณค่าข่าวแล้วผู้ศึกษายังพบปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวอีก คือ ปัจจัยบุคคล ดังนี้

2. ปัจจัยบุคคล (personal factors)

ผลการศึกษาลำนักข่าวรอยเตอร์ พบว่า เพศ และอายุของผู้คัดเลือกประเด็นข่าวไม่มีอิทธิพลต่อการกลั่นกรองประเด็นข่าวก่อนทำข่าว แต่เชื้อชาติ การศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานของผู้คัดเลือกประเด็นข่าวมีอิทธิพลต่อการคัดกรองเหตุการณ์ แม้ว่าปัจจัยด้านเชื้อชาติอาจเป็นปัญหาในการทำงานในบางประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยปัญหาด้านความแตกต่างทางเชื้อชาติไม่ใช่ปัญหา หากนักข่าวต่างประเทศที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยได้พยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของคนไทยก่อนที่จะเข้ามาประจำประเทศไทย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนักข่าวแต่ละคนจะเรียนรู้วัฒนธรรมการทำงานของคนไทยมากน้อยแค่ไหน แต่ถ้าพบช่องว่างบรรณาธิการและหัวหน้าข่าวการเมืองจะร่วมมือกันแก้ปัญหา

ส่วนปัจจัยด้านการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาเข้ามามีอิทธิพลมากในระดับหัวหน้าข่าว กล่าวคือ สำนักข่าวรอยเตอร์จะคัดเลือกบุคลากรระดับหัวหน้าข่าวที่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษ อ่าน เขียน พูด เป็นอย่างดี เพราะหัวหน้าข่าวจำเป็นต้องมีการสื่อสารกับชาวต่างชาติในระดับหัวหน้าด้วยกันและสามารถเข้าอบรมการทำงานข่าวในระดับนานาชาติได้

ด้านประสบการณ์การทำงานข่าวพบว่า มีอิทธิพลต่อบุคลากรสายข่าวในทุกระดับชั้น เริ่มตั้งแต่ นักข่าว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าว ไปจนถึงบรรณาธิการ โดยเฉพาะการทำข่าวในช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 นักข่าวที่มีประสบการณ์มาก่อนจะมีหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจปัญหาที่เกิดจากการทำงานในเวลาเร่งด่วนได้ดีกว่านักข่าวที่มีประสบการณ์น้อย ส่งผลให้สำนักข่าวรอยเตอร์มักจะรับบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานข่าวอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไปและต้องผ่านการทำงานจากสื่อมวลชนที่มีคุณภาพและมีชื่อเสียง ตำแหน่งหัวหน้าข่าวจะต้องผ่านการพิจารณาจากการทดสอบข้อเขียนและการสัมภาษณ์จากคณะกรรมการคัดเลือกที่แต่งตั้งขึ้นในแต่ละครั้งและต้องมีประสบการณ์ในการทำงานข่าวมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

...ประสบการณ์ด้านข่าวมีผลต่อการตัดสินใจปัญหาเวลาที่นักข่าวลงพื้นที่ เพราะถ้ามีประสบการณ์น้อยก็จะตกเป็นเครื่องมือของเหตุการณ์ ถูกสร้างกระแสได้ง่าย ทางสำนักข่าวจึงคัดเลือกนักข่าวที่มีประสบการณ์ในการทำงานข่าวในสถาบันสื่อมวลชนที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายและมีคุณภาพ เช่น เนชั่น บางกอกโพสต์ มติชน หรือจากนักข่าวจากสื่อต่างประเทศที่ต้องการเปลี่ยนงาน ส่วนการศึกษามีผลมากเพราะที่นี้รับพนักงานที่มีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษดีอ่านพูดฟังได้ดีมากแต่เป็นระดับ

หัวหน้าข่าว ถ้านักข่าวมีความสามารถทางด้านนี้ก็จะพิจารณาเป็นพิเศษ... (ฉัตรฤดี เทพกัมปนาท, สัมภาษณ์, 19 มีนาคม 2552)

นอกจากบทบาทของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำหน้าที่คัดเลือกประเด็นข่าวมีต่อการคัดสรรประเด็นข่าวเพื่อนำเสนอสู่สาธารณะแล้ว ผู้ศึกษายังพบปัจจัยเรื่องความกดดันทางเศรษฐกิจ (economics pressure) ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าว ดังนี้

3. ความกดดันเศรษฐกิจ (Economics Pressure)

ผลการศึกษาสำนักข่าวรอยเตอร์ พบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์ต้องเผชิญกับความกดดันทางเศรษฐกิจหลังจากขายหุ้น 53 % ให้กับบริษัททอมสัน (บริษัทที่ให้บริการข้อมูลธุรกิจ) ใน พ.ศ. 2552 นโยบายการบริหารรายได้จึงเปลี่ยนจากขายข้อมูลข่าวให้กับกลุ่มลูกค้าทั่วไปมาขายข้อมูลข่าว ข้อมูลธุรกิจให้กับกลุ่มนักลงทุน นักการค้าตลาดเงินและตลาดทุน (รายได้ 80% มาจากการขายข้อมูลให้กับกลุ่มนักลงทุน) เมื่อนโยบายการบริหารรายได้เปลี่ยนส่งผลให้นโยบายการบริหารงานข่าวเปลี่ยนแปลงด้วย กระบวนการทำข่าวต้องรวดเร็วเพื่อให้ข่าวได้รายงานไปยังกลุ่มเป้าหมายได้ทันตามความต้องการ โดยเฉพาะข้อมูลข่าวที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อภาคการลงทุนเพราะนักลงทุนจะได้นำข้อมูลนั้นมาประกอบการตัดสินใจการลงทุนในตลาดเงินและตลาดทุน ความเร็วในการทำงานข่าวอาจทำให้ขาดการพินิจพิเคราะห์ข้อมูลแต่สำนักข่าวก็พยายามทำงานให้ดีและเร็วที่สุดเพื่อรักษารายได้หลักของสำนักข่าว

... ตอนปี 2551 สำนักข่าวรอยเตอร์ได้เพิ่มบริการข้อมูลให้กลุ่มลูกค้าธุรกิจที่ไม่มีเวลาอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ หรือดูข่าวจากโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ต้องการอ่านข่าวที่ไม่ยาวมากและต้องการความรวดเร็ว ข่าวที่เลือกมาต้องสนองตอบความต้องการของลูกค้าทั่วโลกได้ด้วย ถ้าเป็นการเมืองก็จะอิงประเด็นทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันเดี๋ยวนี้มันแยกไม่ออกว่าข่าวไหนการเมืองข่าวไหนเศรษฐกิจ ต้องเชื่อมโยงเข้าหากันให้ได้ไม่เช่นนั้นลูกค้ามองประเด็นไม่ออก เหตุการณ์ในช่วงสำคัญทางการเมืองต้องรายงานบางครั้งน่าที่ต่อหน้าที่เพื่อให้กลุ่มทุนทราบการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพราะจะมีผลต่อการลงทุนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักของสำนักข่าวและต้องรักษาลูกค้าเอาไว้ ถ้านักข่าวอื่นเสนอข่าวได้เร็วกว่าเราเราก็จะเสียความไว้วางใจไป การทำงานข่าวต้องเร็วและดีถือว่าเป็นแรงกดดันอย่างหนึ่งที่เรารู้สึกเพื่อสำนักข่าว... (ฉัตรฤดี กิตติสุขสถิต, สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2552)

นอกจากแรงกดดันทางเศรษฐกิจ (economics pressure) ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ ในการศึกษายังพบว่า อิทธิพลความเป็นเจ้าของ

กิจการ(owners influence) มีบทบาทสำคัญต่อการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ดังนี้

4. อิทธิพลความเป็นเจ้าของกิจการ (owners influence)

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์ได้รับอิทธิพลจากความเป็นเจ้าของกิจการ(owners influence) ต่อการคัดเลือกและกำหนดประเด็นข่าว เพราะภายหลังจากสำนักข่าวรอยเตอร์ได้เข้าร่วมกิจการกับบริษัททอมสัน คอร์ปอเรชั่น ซึ่งเป็นบริษัทผู้ให้บริการข้อมูลทางการเงินรายใหญ่จากประเทศแคนาดามีส่วนแบ่งทางด้านการตลาดมากถึงร้อยละ 11 ของตลาดโลกทำให้บริษัททอมสัน รอยเตอร์ กลายเป็นผู้นำทางด้านการให้บริการทางการเงินในตลาดโลก การเป็นผู้นำทางด้านการตลาด การเงินส่งผลให้สำนักข่าวรอยเตอร์ต้องปรับแนวทางการทำงานข่าวให้สอดคล้องกับผู้ร่วมทุน คือ การรายงานข่าวต้องปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เป็นไปตามความต้องการของบริษัททอมสันด้วยการเพิ่มเนื้อหาด้านการลงทุน บทวิเคราะห์ทางการเงิน ความคิดเห็นในการลงทุนจากนักวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับตลาดเงิน และตลาดทุนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ดังตัวอย่างข่าวเรื่อง “Thai court seizes \$1.4 billion of Thaksin family wealth” (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 4) สำนักข่าวรอยเตอร์รายงานข่าวการตัดสินยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ด้วยการนำเสนอประเด็นจำนวนเงินที่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรถูกยึดและภูมิหลังที่เป็นมูลเหตุให้ศาลสั่งยึดทรัพย์และยังเสนอความคิดเห็นด้านการลงทุนจากผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีประเด็นว่า “การตัดสินยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรจะส่งผลดีต่อภาคการลงทุน” ดังนี้ “The verdict should be positive for the market when it opens next week. The ruling turned out to be a compromise, nothing really extreme,” said Patareeya Benjapolchai, president of the Stock Exchange of Thailand.

บรรณาธิการข่าว สำนักข่าวรอยเตอร์ ให้ความเห็นว่าการรวบรวมกิจการของสำนักข่าวรอยเตอร์กับบริษัททอมสัน คอร์ปอเรชั่น ส่งผลต่อการปฏิบัติงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ทั้งสำนักงานใหญ่และสำนักงานสาขาทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยคือ สำนักข่าวจะต้องมุ่งเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจลงทุนแก่นักลงทุนที่เป็นกลุ่มลูกค้าใหญ่ การรายงานข่าวทุกประเภทต้องเชื่อมโยงกับประเด็นเศรษฐกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการกลุ่มลูกค้า

... ภายหลังจากที่เราได้รวมกับบริษัททอมสัน คอร์ปอเรชั่น เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2551 นโยบายการทำงานข่าวก็ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับนโยบายหลักและสอดคล้องกับธุรกิจที่สำนักข่าวทำอยู่ ผู้ทำงานข่าวต้องได้รับการอบรมนโยบายการ

ทำงานตลอดเวลาเรียนรู้ความต้องการทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ประเด็นการเมืองก็ต้องเรียนรู้ว่าจะเชื่อมโยงกับประเด็นเศรษฐกิจอย่างไร... (ดาเรน เซวทเลอร์, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2552)

ผลการศึกษายังพบอีกว่า กลุ่มผู้ถือหุ้นเข้ามามีอิทธิพลต่อการบริหารงานชาวด้านการกำหนดนโยบายชาว โดยผู้ถือหุ้นมอบหมายนโยบายการทำงานชาวในแต่ละปีผ่านรายงานประจำปีที่พนักงานสามารถเปิดอ่านได้จากเว็บไซต์ของสำนักข่าว ตัวอย่างนโยบายการทำงานชาวเรื่องการนำเสนอข่าวต้องมีความเป็นกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง ไม่อำมหิตสินจ้าง รอบรู้เรื่องที่รับผิดชอบและเรื่องที่เกี่ยวข้อง ไม่ตกเป็นเหยื่อของแหล่งข่าว ตรวจเช็คข้อมูลจากแหล่งที่มา มากกว่า 1 แหล่ง โดยนโยบายการทำงานผู้ปฏิบัติงานชาวทุกคนจะได้รับการฝึกฝนและอบรมจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศทุก 1-2 เดือน ในการอบรมจะมีการฝึกปฏิบัติงานจริงในห้องเรียน มีโจทย์กำหนดให้ปฏิบัติ นอกเหนือจากการอบรมการทำงานชาวแล้ว ทางสำนักข่าวจะมีการอบรมให้ความรู้ด้านชาวทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น จัดส่งหัวหน้างานไปอบรมต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานชาวและมอบหมายนโยบายการทำงานจากสำนักงานใหญ่และจากสำนักงานสาขาของสำนักข่าวทั่วโลก

นโยบายหลักของเจ้าของกิจการเป็นตัวแปรสำคัญที่เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าว นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบปัจจัยที่เข้ามาเป็นตัวแปรเพิ่มเติมอีกหนึ่งปัจจัย คือ กลุ่มเป้าหมาย (audience) ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวดังนี้

5. กลุ่มเป้าหมาย (audience)

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์คำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายในการทำข่าวทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เหตุการณ์ข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553 ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในภาคธุรกิจและการลงทุนซึ่งเป็นสมาชิกหลักของสำนักข่าว ทำให้สำนักข่าวต้องรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวตลอดเวลาเพื่อเพิ่มโอกาสในการปรับตัวทางด้านธุรกิจให้สอดคล้องกับเหตุการณ์บ้านเมือง การคัดเลือกประเด็นข่าวจากภาคสนาม(กรณีในภาคสนามมีประเด็นเกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งประเด็น) จึงต้องคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป็นหลัก

...สำนักข่าวรอยเตอร์ให้บริการข้อมูลแบบระบบสมาชิกบนฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เรามีสมาชิกจำนวนมาก และสมาชิกเราก็ต้องการรับรู้ความเคลื่อนไหวเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อภาคธุรกิจ เราจึงต้องสนองตอบความต้องการของกลุ่มลูกค้าในภาคธุรกิจซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ของสมาชิกทั้งหมด พวกเราแสดงออกมาประจักษ์แต่ละครั้งตลาดหุ้นก็

ตักกลางทุนขาดความเชื่อมั่นในรัฐบาล ในช่วงวิกฤติเขาอยากรู้ว่า รัฐบาลจะดำเนินการอย่างไร นโยบายของสำนักงานใหญ่อบรมให้พนักงานทุกคนรู้ว่า เราต้องทำงานเพื่อสนองตอบความต้องการของลูกค้า... (ดาเรน เซวทเลอร์, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2552)

นอกจากกลุ่มผู้อ่านมีส่วนผลักดันต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว ผู้ศึกษายังพบปัจจัยอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวคือ สภาพการแข่งขันในธุรกิจประเภทเดียวกันดังนี้

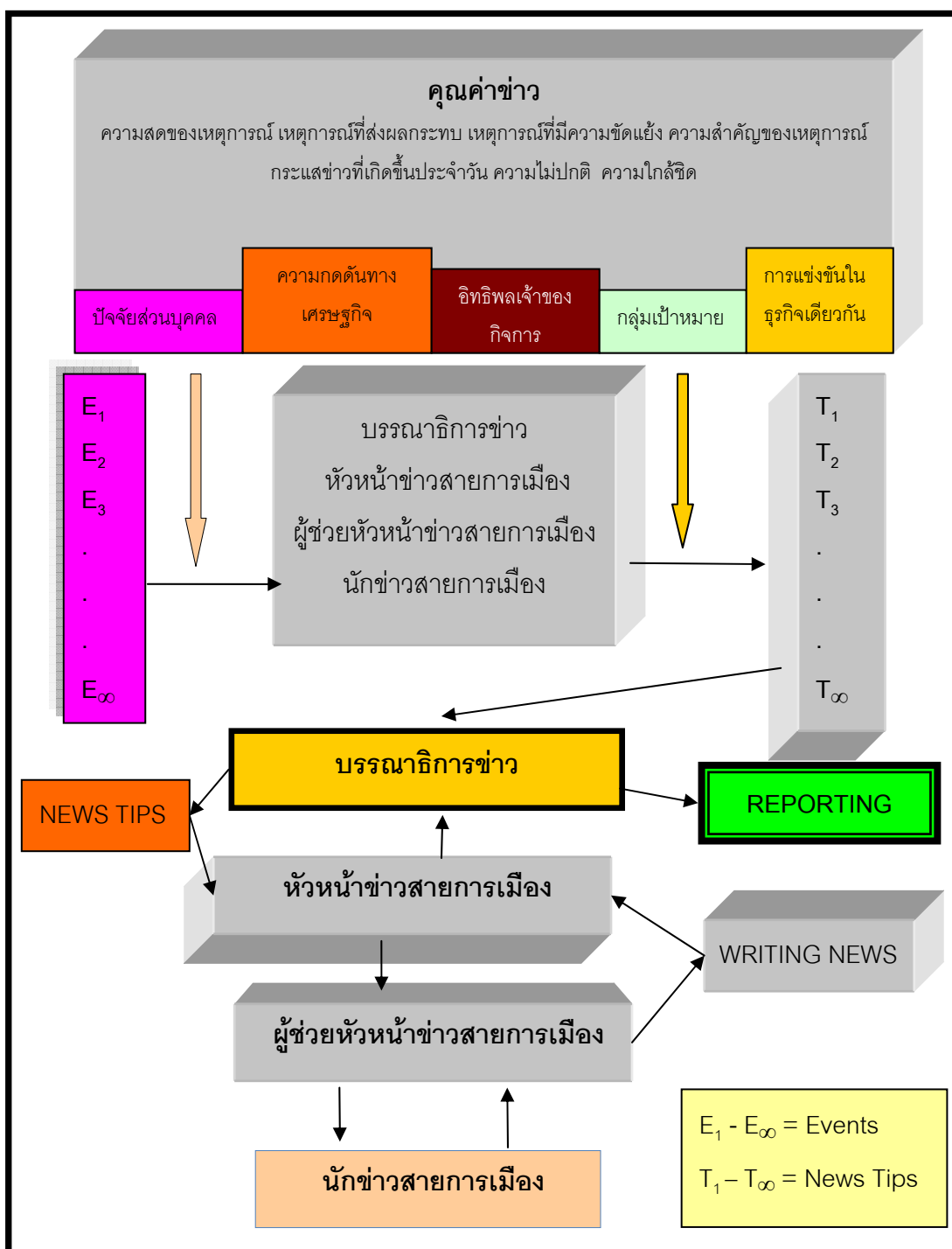
6. สภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกัน

สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อประเภทเดียวกันเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ ส่งผลให้การทำงานข่าวทุกขั้นตอนต้องแข่งขันกับเวลาเพราะนอกจากสมาชิกจะได้รับรู้ข่าวสารรวดเร็วแล้วสำนักข่าวยังต้องการเป็นผู้นำด้านความรวดเร็วในการนำเสนอข่าวอีกด้วย ข้อมูลที่ได้ต้องทันสมัย และรายงานด้วยความรวดเร็วทันเหตุการณ์ ด้านนโยบายการทำงานผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดให้ทำงานอยู่ภายใต้สิทธิและเสรีภาพในการทำข่าวภายใต้ขอบเขตของความเป็นประชาธิปไตย นโยบายข่าวจะถูกกำหนดโดยสำนักงานใหญ่แล้วกระจายออกไปยังสำนักงานสาขาในประเทศต่าง ๆ

ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น คือ การประเมินคุณค่าข่าว ปัจจัยส่วนบุคคล เจ้าของกิจการ ความกดดันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว (ดูภาพที่ 4.6) เพื่อเข้าสู่กระบวนการทำข่าวในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 4.6

แสดงการคัดเลือกประเด็นข่าวและปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการคัดเลือก
ของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค

การรวบรวมข้อมูลเพื่อการรายงานข่าว (News Gathering)

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเขียนข่าวคือ การสัมภาษณ์ การสังเกต การแถลงข่าว และข้อมูลจากเอกสาร โดยก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้รวบรวมจะต้องพิจารณาคัดเลือกประเภทแหล่งข่าวทั้งแหล่งข่าวประเภทเอกสารและประเภทบุคคลดังนี้

- แหล่งที่มาประเภทเอกสาร

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์จะตรวจที่มาจากแหล่งผลิตเอกสาร คือ เอกสารที่นำมาเป็นข่าวต้องสามารถระบุแหล่งผลิตเอกสารได้ชัดเจน โดยเฉพาะ คำประกาศ คำแถลงการณ์ ใบปลิวจากกลุ่มต่าง ๆ หากเป็นเอกสารที่สามารถระบุที่มาได้ เช่น แถลงการณ์จากนายกรัฐมนตรี ประกาศจากศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) นำมารายงานข่าวได้ แต่ถ้าไม่สามารถระบุที่มาได้สำนักข่าวจะไม่ใช้เอกสารนั้นเพราะถือว่าไม่มีแหล่งที่มาชัดเจน

ผลการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวได้นำข้อมูลเอกสารภูมิหลังข่าวจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวมาเป็นส่วนประกอบในการรายงานข่าวทุกครั้ง โดยเฉพาะข่าวในช่วงเหตุการณ์ความรุนแรงมีการปะทะกัน คนเสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บ การรายงานข่าวประเภทนี้จะต้องเสริมข้อมูลภูมิหลังของเหตุการณ์เพื่อให้ผู้อ่านที่ไม่ได้ติดตามข่าวมาตลอดเข้าใจเรื่องได้ดี ทั้งนี้ในการศึกษาไม่พบว่า สำนักข่าวนำข้อมูลจากสื่ออื่นมาประกอบการรายงานข่าวแต่อย่างใด

- แหล่งข่าวประเภทบุคคล

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวประเภทบุคคลเพราะนโยบายการนำเสนอข่าวได้ระบุไว้ว่าในการรายงานข่าวทุกครั้งผู้รายงานจะต้องอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างชัดเจน โดยจะต้องระบุชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของแหล่งข่าว เพราะสำนักข่าวต้องการสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้อ่านว่าข่าวที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริง นอกจากนี้ทางสำนักข่าวยังเน้นการดึงคำพูดของแหล่งข่าวมาประกอบการรายงานด้วยทุกครั้งเพื่อพิสูจน์ซ้ำว่าสิ่งที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริง

...เราจะให้ความสำคัญว่า แหล่งข่าวพูดเรื่องอะไรบ้าง เราก็พยายามจับประเด็นแล้วรวบรวมมาเขียนเป็นข่าว ด้วยการนำคำพูดแหล่งข่าวคนนั้นลงไปเป็นข่าวด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่า เรื่องที่เราเขียนมาจากแหล่งข่าวไม่ได้คิดเองเป็นข้อเท็จจริง การเลือกแหล่งข่าวส่วนใหญ่จะเลือกแหล่งข่าวที่รู้เรื่องนั้นดีพอและรับผิดชอบเกี่ยวกับเรื่องนั้นโดยตรง พร้อมระบุชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง... (พนารัตน์ เทพกัมปนาท, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากการจำแนกประเภทแหล่งข่าวแล้วในการศึกษายังพบว่า สำนักข่าวมีวิธีการคัดเลือกแหล่งข่าว ดังนี้

วิธีการคัดเลือกแหล่งข่าว

สำนักข่าวรอยเตอร์มีวิธีการคัดเลือกแหล่งข่าวคือ แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรงและแหล่งข่าวจากนักวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองและการเงิน ดังนี้

แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรงเป็นแหล่งข่าวที่ต้องรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดีรวมทั้งสามารถตอบคำถามนักข่าวได้สมบูรณ์มีหลักฐานอ้างอิงไม่กำกวมหรือหาข้อสรุปจากคำตอบไม่ได้ กรณีตัวอย่าง การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับมาตรการในการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง แหล่งข่าวที่นักข่าวไปสัมภาษณ์ คือ แกนนำของกลุ่มคนเสื้อแดง อาทิ นายวีระ มุสิกพงษ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ หรือนายแพทย์เหวง โตจิราการ เพราะเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง ให้ข้อมูลชัดเจน สามารถตอบคำถามนักข่าวได้ไม่กำกวมหรือมีเงื่อนไข

กรณีที่นักข่าวต้องการรายงานข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือมาตรการที่รัฐบาลมีต่อกลุ่มเสื้อแดง นักข่าวต้องเก็บข้อมูลจากนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ หรือคำแถลงการณ์ของโฆษกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นี้เท่านั้น เนื่องจากรองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ และนายกรัฐมนตรี เป็นผู้มีความใกล้ชิดในการดำเนินการเกี่ยวกับคนเสื้อแดง และเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการออกนโยบายสั่งการในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งข่าวที่ประชาชนให้ความเชื่อถือสูงสุดอีกด้วย

สำหรับแหล่งข่าวจากสถาบันการเงิน การเมือง ประเภทนักวิเคราะห์ สำนักข่าวรอยเตอร์เลือกนักวิเคราะห์จากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางการเงินระดับโลก อาทิ มูดีส์ เอสแอนด์พี ซึ่งเป็นแหล่งข่าวประจำของสำนักข่าวรอยเตอร์ เหตุผลที่ต้องใช้นักวิเคราะห์ในกลุ่มสถาบันการเงินที่มีชื่อเสียงระดับโลกเพราะกลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าวเน้นกลุ่มลูกค้าสากล แหล่งข่าวจึงต้องเป็นสากลคือเป็นที่รู้จักกันทั่วโลก

เมื่อผ่านขั้นตอนการจัดประเภทแหล่งข่าว และการคัดเลือกแหล่งข่าวแล้ว ขั้นตอนต่อไปในกระบวนการทำข่าวคือ ขั้นตอนการหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลทั้งจากภาคสนามและจากสำนักงาน มีรายละเอียดดังนี้

การรวบรวมข้อมูล

สำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่น่ามารายงานข่าว จะต้องเป็นข้อมูลที่สามารถระบุแหล่งที่มาชัดเจน หากเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารต้องระบุแหล่งที่มาของเอกสารได้ ส่วนข้อมูลการสัมภาษณ์จะต้องระบุชื่อ นามสกุลและตำแหน่งแหล่งข่าวเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ

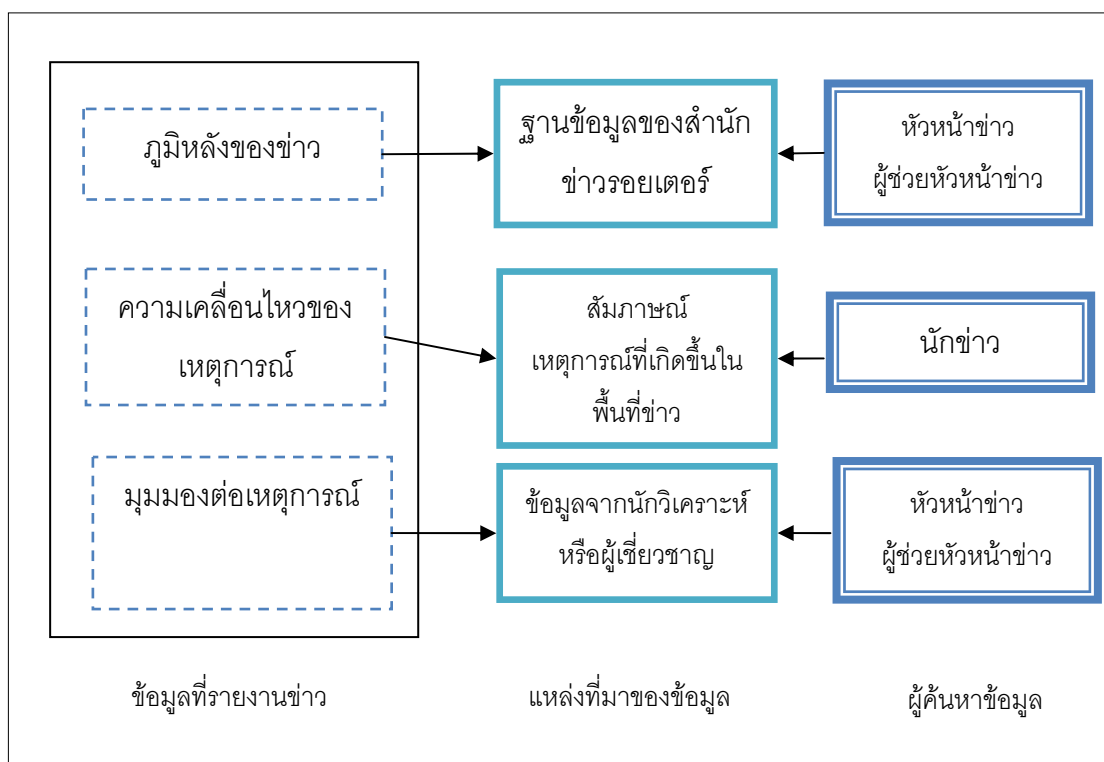
ให้กับข่าว ดังเช่นคำกล่าวของพนารัตน์ เทพกัมปนาท ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง สำนักข่าวรอยเตอร์ ที่กล่าวว่า “...เวลาที่เราเขียนเป็นข่าวจะต้องระบุชื่อ นามสกุลและนำคำพูดแหล่งข่าวใส่ลงไปในการข่าวด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่า เรื่องที่เราเขียนมาจากแหล่งข่าว ไม่ได้คิดเอง ข้อมูลที่นำมาเขียนข่าวจะต้องเป็นข้อเท็จจริง มีแหล่งที่มาของข่าว...” (พนารัตน์ เทพกัมปนาท, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

ส่วนข้อมูลที่สำนักข่าวใช้อีกรูปแบบหนึ่งคือ ข้อมูลจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์และข้อมูลการทำงานภาคสนามของนักข่าว ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากภาคสนามและจากสำนักงานออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลังเหตุการณ์หรือเหตุการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องกับข่าว (จากฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์) ผู้ทำหน้าที่ในค้นหาข้อมูลส่วนนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวและหัวหน้าข่าว ส่วนที่ 2 ข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (จากภาคสนาม) นักข่าวเป็นผู้รวบรวมข้อมูลจากเหตุการณ์ และส่วนที่ 3 ข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ผลกระทบของเหตุการณ์ มุมมองต่อเหตุการณ์ (จากการสัมภาษณ์แหล่งที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกิดขึ้น) ในส่วนนี้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหรือหัวหน้าข่าวจะเป็นผู้ดำเนินการค้นหาข้อมูลในส่วนนี้ ดังภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.7

แสดงการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค

ในการศึกษายังพบอีกว่า ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเพื่อการรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ทั้งจากการสัมภาษณ์ การสังเกต มีรายละเอียดดังนี้

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบว่า สำนักขอรอยเตอร์ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการสัมภาษณ์เพื่อการรวบรวมข้อมูลเพราะข่าวทุกข่าวที่น่าเสนอจะต้องอ้างแหล่งที่มา หากข้อมูลที่ได้มาไม่สามารถอ้างแหล่งที่มาได้สำนักข่าวจะไม่ใช้ข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้พบวิธีการสัมภาษณ์ในภาคสนาม คือ การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าว การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การสัมภาษณ์เดี่ยว

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์เน้นการสัมภาษณ์เดี่ยวคือ แหล่งข่าวเปิดเผยข้อมูลกับสำนักข่าวแห่งนี้เพราะการสัมภาษณ์เดี่ยวทำให้นักข่าวได้ข้อมูลตามที่ต้องการ ผู้ศึกษาได้จัดประเภทการสัมภาษณ์เดี่ยวไว้ดังนี้

- การสัมภาษณ์แบบเจาะประเด็น (exclusive interview)

การสัมภาษณ์แบบเจาะประเด็นของสำนักข่าวรอยเตอร์เป็นการสัมภาษณ์เพื่อเจาะลึกถึงประเด็นที่กำลังเป็นปัญหา ข้อโต้แย้งที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมหรือประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้มักเตรียมการนัดหมายผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า ผู้ที่ทำหน้าที่ สัมภาษณ์มีทั้งบรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าว และนักข่าว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสะดวกและประเด็นที่นักข่าวต้องการ แต่ถ้าแหล่งข่าวเป็นชาวต่างชาติ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการสัมภาษณ์คือ บรรณาธิการข่าวและหัวหน้าข่าวเพราะมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ การสัมภาษณ์เพื่อเจาะประเด็นมีดังนี้

- การสัมภาษณ์เพื่อเตรียมสถานการณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้เป็นการสัมภาษณ์เพื่อประกอบเหตุการณ์ข่าวด้านผลกระทบจากเหตุการณ์เพราะนโยบายการรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ต้องมีการวิเคราะห์ เหตุการณ์ว่าส่งผลกระทบต่อตลาดการลงทุนในด้านใด การสัมภาษณ์ลักษณะนี้เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ทางการเงิน การเมือง

ดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันที่ 13 เมษายน 2552 เป็นวันที่ทหารปะทะกับคนเสื้อแดงที่นางเลิ้ง รัฐบาลแจ้งกำหนดการแถลงข่าวเกี่ยวกับมาตรการรองรับความรุนแรงที่จะเกิดจากการชุมนุมประท้วงของกลุ่มเสื้อแดงในช่วงบ่ายของวันที่ 14 เมษายน 2552 ในช่วงเช้าของวันที่ 14 เมษายน 2552 ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง และหัวหน้าข่าวการเมืองได้สัมภาษณ์นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ แหล่งข่าวทางการเมือง นักวิเคราะห์ทางการเงิน (โต๊ะข่าวการเงิน หุ่นช่วยสัมภาษณ์) ด้วยการให้แหล่งข่าวแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์และคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคต หากรัฐบาลใช้มาตรการรุนแรงต่อกลุ่มผู้ประท้วงจะส่งผลกระทบต่อตลาดการลงทุนอย่างไร และหากรัฐบาลใช้มาตรการแบบสันติวิธีกับกลุ่มผู้ชุมนุมจะส่งผลอย่างไรต่อตลาดการลงทุน การตั้งคำถามทั้ง 2 ด้าน (ด้านบวกและลบต่อเหตุการณ์) เป็นการเตรียมพร้อมต่อข้อมูลการแถลงมาตรการของรัฐในวันที่ 14 เมษายน 2552 ไว้ล่วงหน้าเมื่อด้านใดด้านหนึ่งเกิดขึ้นก็นำเสนอความคิดเห็นได้ทันที

การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าว

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์ส่งนักข่าวไปร่วมฟังการแถลงข่าวในงานสำคัญ (แถลงการณ์ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน แถลงการณ์แกนนำเสื้อแดง) นักข่าวได้รวบรวมข้อมูลในงานแถลงข่าวทุกประเด็นที่เกิดขึ้นแล้วส่งให้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวทั้งหมดด้วยวิธีการเล่าประเด็นที่เกิดขึ้นทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ในเบื้องต้น หลังจากนั้นผู้ช่วยหัวหน้าข่าวคัดเลือกประเด็นแล้วให้นักข่าวส่งรายละเอียดในประเด็นที่เลือกไว้อีกครั้งเพื่อรวบรวมและรายงานข่าว โดยผู้ช่วยหัวหน้าข่าวได้ตัดทอนข้อมูลบางส่วนออกในระหว่างการเขียนข่าวเพราะได้เลือกเฉพาะประเด็นหลัก ข้อมูลบางส่วนที่ไม่นำมาเขียนข่าวจะเก็บไว้เป็นฐานข้อมูลให้กับผู้ทำข่าว การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าวเป็นการสัมภาษณ์แบบหมู่คณะมีนักข่าวจากสำนักข่าวในประเทศไทยและสำนักข่าวต่างประเทศร่วมกันร่วมฟังเพื่อไม่ให้ตกกระแสเหตุการณ์

การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

สำนักข่าวรอยเตอร์ใช้การสัมภาษณ์สถานการณ์ฉุกเฉินในกรณีที่มีการชุมนุมประท้วงหรือมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับกลุ่มคนเสื้อน้ำเงิน นักข่าวจะเกาะติดสถานการณ์เพื่อดูความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์และรายงานความคืบหน้าเข้าสู่สำนักงานทุกระยะ การสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่กำลังเกิดการปะทะกันนั้นค่อนข้างยาก หากต้องการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์จึงต้องรอให้เหตุการณ์ยุติลง นักข่าวจึงทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ปะทะกันทั้ง 2 ฝ่ายรวมถึงผู้เสียหายที่อยู่ในเหตุการณ์ การสัมภาษณ์ในส่วนนี้จะเน้นถึงผลที่เกิดจากการปะทะของกลุ่มผู้ชุมนุม (เสื้อแดง) กับฝ่ายทหารหรือรัฐบาล และประชาชน หลังจากนั้นนักข่าวจะรายงานข้อมูลการสัมภาษณ์ไปยังผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง ซึ่งทำหน้าที่ในการคัดเลือกข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการรายงานข่าวต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต

การสังเกตเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่นักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ใช้เก็บข้อมูลในช่วงที่เกิดความรุนแรงทางการเมือง โดยเฉพาะเมื่อเกิดเหตุการณ์ปะทะกันของผู้ชุมนุมกับกลุ่มทหาร (การปะทะกันของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มเสื้อแดงกับกลุ่มทหารที่ย่านนางเลิ้ง เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2552) เหตุผลที่ต้องใช้การสังเกตเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล เนื่องจากช่วงเวลากการปะทะกันทั้ง 2 ฝ่ายข้อมูลไม่หยุดนิ่ง (เกิดการชุลมุน) ดังนั้นการสังเกตจึงเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อเท็จจริง การสังเกตเหตุการณ์ลักษณะนี้จึงต้องใช้หลักของ 5 Ws + 1 H นั่นคือ สังเกตว่า เกิดอะไรขึ้น ใครทำอะไรกับใคร เหตุเกิดขึ้นที่ไหน เพราะอะไร ทำไมถึงเกิดเหตุการณ์นี้ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลอย่างไรบ้าง

เมื่อสังเกตและเก็บข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นักข่าวจะส่งข้อมูลให้แก่ผู้ช่วยหัวหน้าการเมือง ซึ่งทำหน้าที่ประสานกับนักข่าวที่อยู่ในพื้นที่ตลอดเวลา นอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานระหว่างนักข่าวกับสำนักข่าวแล้วผู้ช่วยหัวหน้าข่าวยังต้องรายงานเรื่องที่เกิดขึ้นให้หัวหน้าข่าวพร้อมทั้งช่วยกันติดตามประเด็นเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงสถานการณ์รุนแรง

ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2552-2553 ประเทศไทยประสบปัญหาภาวะวิกฤติการณ์การเมือง เนื่องจากเกิดการรวมตัวของกลุ่มผู้สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีที่รวมกลุ่มกันในนามแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือที่รู้จักกันในนามกลุ่มคนเสื้อแดงที่ทำการต่อต้านรัฐบาลที่นำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในระหว่างที่มีการชุมนุมประท้วงแต่ละแห่ง มักเกิดสถานการณ์รุนแรง (เหตุการณ์รุนแรงที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2552 ที่พญา ซึ่งเป็นการปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับกลุ่มเสื้อน้ำเงินที่มีนายเนวิน ชิดชอบเป็นแกนนำ หรือการปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับกลุ่มทหารที่ย่านนางเลิ้ง เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552)

สำนักข่าวรอยเตอร์ได้จัดให้เหตุการณ์ความรุนแรงในช่วงนั้นเป็นเหตุการณ์ที่มีคุณค่าข่าว (news value) ครบทั้ง 8 องค์ประกอบ มีความขัดแย้ง (conflict) ความสด (timeliness) กระแสของเหตุการณ์ประจำวัน (currency) ความเด่นของเหตุการณ์ (prominence) ผลกระทบ (impact) ความผิดปกติ (unusual) ความใกล้ชิด (proximity) และความจำเป็นที่ต้องรายงานให้สาธารณะได้ทราบ (necessity) ซึ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ทีมงานข่าวการเมืองสำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญต่อเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นพิเศษ และส่งนักข่าวเกาะติดสถานการณ์ พร้อมทั้งรายงานข่าวสู่สาธารณะเป็นระยะ ๆ

เมื่อสำนักข่าวรอยเตอร์ให้ความสำคัญต่อข่าวความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่เป็นวิกฤติการณ์ทางการเมืองระหว่าง พ.ศ. 2552 – 2553 นั้น สำนักข่าวรอยเตอร์มีวิธีการรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉิน เพราะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไม่ได้กำหนดการล่วงหน้า ส่งผลให้การเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงนี้มีความแตกต่างจากเหตุการณ์ในช่วงปกติ

จากการศึกษาการทำงานข่าวพบว่า การทำงานของทีมข่าวโต๊ะการเมือง เริ่มจากหัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว และนักข่าว ปรีกษาหรือร่วมกันว่า แต่ละคนจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการใด เหตุการณ์เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 เป็นการปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารย่านนางเลิ้ง โดยในวันนั้นทีมโต๊ะข่าวการเมืองสำนักข่าวรอยเตอร์ได้ตกลงกันว่า

ให้นักข่าวประจำที่จุดเกิดเหตุบริเวณนางเลิ้ง เพื่อดูความเคลื่อนไหวระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหาร ผลกระทบ และความเสียหายที่เกิดขึ้นในบริเวณนั้น ส่วนนักข่าวอีกคนติดตามนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เพื่อดูว่า รัฐบาลมีมาตรการต่อกลุ่มผู้ชุมนุมอย่างไร ในขณะที่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง และหัวหน้าข่าวการเมืองจะทำหน้าที่ติดตามกระแสข่าวจากสื่ออื่น ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์ นักวิเคราะห์หรือผู้เชี่ยวชาญ หรือบางครั้งอาจมีทีมข่าวจากโต๊ะการเงินเข้ามาช่วยในการสัมภาษณ์ นักวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อขอความคิดเห็นที่มีต่อสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศ ไทยว่าส่งผลกระทบต่อนักลงทุนอย่างไร หรือทิศทางของการเมืองไทยจะเดินไปทางไหน

วิธีการรวบรวมข้อมูลเมื่อเกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงและทหาร เมื่อ วันที่ 13 เมษายน 2552 นั้น ประชา หริรักษาศิพพิทักษ์ นักข่าวการเมือง สำนักข่าวรอยเตอร์ ได้เล่าถึง วิธีการทำงานในวันนั้นว่า

...วันนั้นผมเกาะติดกับกลุ่มแกนนำเสื้อแดงที่นางเลิ้งเพราะต้องแยกกันทำงานกับ นักข่าวอีกคน ถ้าผมอยู่มือบอีกคนก็เกาะติดนายกฯ หรือรัฐบาลคอยดูนโยบาย พอ วันที่ 13 เมษา 52 เกิดการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมกับทหารและชาวบ้าน อีกวันผม ค่อยกับผู้ช่วยหัวหน้าข่าวว่าจะตามแกนนำเพราะจะดูว่าเขาจะทำอะไร ผม สัมภาษณ์จตุพรและแกนนำคนอื่นก็ส่งข่าวให้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว ส่วนสัมภาษณ์ นายกฯน่าจะเป็นหน้าที่ของหัวหน้าข่าวเพราะพวกผมไม่มีเวลา ส่วนข้อมูลเอแบคโพลที่ นำมาประกอบข่าว น่าจะได้จากข้างใน คือ จะมีคนในกองบรรณาธิการช่วยกัน ตรวจสอบข่าวบางครั้งโต๊ะการเงินก็จะช่วยถามความเห็นจากนักวิเคราะห์ทางการเงิน ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นช่วยกันหลายต่อไม่ใช่ผมคนเดียว... (ประชา หริรักษาศิพพิทักษ์, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังพบอีกว่า กระบวนการทำงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ใน ขั้นตอนการหาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ดังนี้

ปัญหาที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาพบว่าสำนักข่าวรอยเตอร์มีปัญหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วง วิฤติการณ์คือ แหล่งข่าวจากพรรคร่วมรัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจให้ข่าวเพราะข้อมูลเปลี่ยนแปลงเร็ว จึงทำให้ผู้ทำข่าวไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ นักข่าวการเมืองสำนักข่าว รอยเตอร์กล่าวถึงปัญหารวบรวมข้อมูลในช่วงเวลาดังกล่าวว่า

...ผมเจอปัญหาการรวบรวมเนื้อหาข่าวแตกต่างกว่าในช่วงก่อนหน้านี้มาก ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ช่วงการเมืองก่อนหน้านี้เป็นรัฐบาลผสมหลายพรรค

การทำงานข่าวไม่ค่อยมีปัญหา พรรคร่วมรัฐบาลจะทำหน้าที่ในการตรวจสอบพรรคใหญ่เรื่องทุจริต การประมุข พอมาถึงรัฐบาลทักษิณ ก็หาข่าวได้ยากอีกแบบหนึ่ง พรรคใหญ่บริหารงานพรรคเดียว เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ค่อยมีใครออกมาตรวจสอบใคร พอมารัฐบาลนี้ นักการเมืองก็ไม่กล้าพูดอีก เพราะข้อมูลเปลี่ยนแปลงบ่อย ทำให้เราไม่รู้ว่าคุณข้อมูลอันไหนถูกอันไหนผิด... (ประชา หิริรักษาพิทักษ์, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2552)

สำนักข่าวรอยเตอร์มีแนวทางในการแก้ปัญหาแหล่งข่าวไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลและเปิดเผยตัวตนในวิกฤติการณ์ความรุนแรงทางการเมืองดังนี้

วิธีการแก้ปัญหาที่พบในการรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวรอยเตอร์มีวิธีแก้ปัญหานักข่าวไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลและไม่กล้าเปิดเผยชื่อ นามสกุลของแหล่งข่าวคือ หัวหน้าข่าวการเมืองและผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองจะตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่น ถ้าข้อมูลตรงกันมากกว่า 1 แหล่งจะนำข้อมูลมารายงานข่าวได้ แต่ถ้าข้อมูลไม่ตรงกันสำนักข่าวจะไม่นำข้อมูลนั้นมารายงานเพราะจะทำให้ข่าวขาดความน่าเชื่อถือถ้าข้อมูลไม่ใช่ข้อเท็จจริง ส่วนกรณีที่แหล่งข่าวไม่สามารถเปิดเผยตัวตนในการให้ข้อมูล สำนักข่าวจะตรวจสอบข้อมูลว่าเป็นข้อมูลที่让别人เสียหายหรือไม่ ถ้าเป็นข้อมูลที่让别人เสียหายก็จะไม่นำข้อมูลนั้นมาลง ทั้งนี้การตัดสินใจเลือกข้อมูลและเลือกแหล่งข่าวมารายงานขั้นสุดท้ายคือ หัวหน้าข่าวการเมืองและบรรณาธิการข่าว

ดังตัวอย่างเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและชาวบ้าน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 นักข่าวได้สัมภาษณ์กลุ่มเสื้อแดงที่มีข้อมูลเชิงลึกและน่าเชื่อถือได้ แต่แหล่งข่าวไม่ให้ระบุชื่อ นักข่าวได้รายงานให้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองทราบ และผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองทำหน้าที่ส่งต่อให้หัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ตัดสินใจปัญหา คือ บรรณาธิการข่าว โดยหาข้อยุติว่า ข้อมูลที่น่าเสนอในวันนั้นจะใช้คำว่า “แกนนำกลุ่มเสื้อแดง” แทนชื่อแหล่งข่าว

สำหรับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในการรายงานข่าวเป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต และข้อมูลเอกสาร โดยขั้นแรกนักข่าวจะทำหน้าที่เก็บรวบรวมภาคสนาม และส่งให้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าวการเมืองทำหน้าที่กลั่นกรองในขั้นแรก โดยผู้ช่วยหัวหน้าข่าว และหัวหน้าข่าวยังทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากแหล่งข่าวนักวิเคราะห์ทางการเงิน การเมือง รวมทั้งค้นคว้าเอกสารและฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข่าวเพื่อประกอบการรายงานข่าวอีกด้วย หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ผ่านการกลั่นกรองส่งต่อบรรณาธิการข่าว ซึ่งเป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายในการใช้ข้อมูลสำหรับรายงานข่าว

สำหรับกรณีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มเสื้อแดงจนเป็นเหตุทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชนในบริเวณต่าง ๆ แพลตตินแดง นางเล็ง จนเป็นเหตุให้เกิดการบาดเจ็บ และกลุ่มเสื้อแดงเผาทำลายสิ่งของของทางราชการ ประเด็นเกี่ยวกับการจลาจลนั้นสำนักข่าวรอยเตอร์ไม่ได้คัดเลือกมารายงานข่าว แต่บรรณาธิการข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์เลือกประเด็นที่เป็นความคืบหน้าต่อจากเหตุการณ์ปะทะกัน โดยมุ่งนำเสนอประเด็น “แกนนำกลุ่มเสื้อแดงสั่งถอนกำลังออกจากทำเนียบรัฐบาล” เนื่องจากเป็นห่วงความปลอดภัยของกลุ่มผู้ชุมนุม เพราะแกนนำไม่สามารถควบคุมกลุ่มผู้ชุมนุมได้ เป็นประเด็นข่าวที่นำมารายงานให้สาธารณะได้รับทราบ ซึ่งมีวิธีการรายงานข่าวดังต่อไปนี้

ตัวอย่างการรวบรวมข้อมูลข่าวจากภาคสนามและจากกองบรรณาธิการกรณีเกิดการปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มเสื้อแดงที่นางเล็ง

วันที่เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มเสื้อแดงที่นางเล็ง วันนั้นผู้ช่วยหัวหน้าข่าวได้หารือกับหัวหน้าข่าวว่า ให้นักข่าวคนหนึ่งสังเกตเหตุการณ์ที่นางเล็งและคอยติดตามฟังข่าวจากเพื่อนนักข่าวด้วยกันว่าแกนนำกลุ่มเสื้อแดงออกมาแถลงข่าวท่าทีต่อการปะทะกัน ส่วนนักข่าวอีกหนึ่งคนติดตามฝ่ายรัฐบาลที่ฐานบัญชาการกระทรวงมหาดไทยว่า รัฐบาลจะออกแถลงการณ์อะไรบ้าง ซึ่งในระหว่างที่ลงพื้นที่อาจมีการสับเปลี่ยนตำแหน่งของนักข่าวในแต่ละจุด เช่น กรณีที่นายกรัฐมนตรีเปลี่ยนสถานที่ประชุมไปที่อื่น นักข่าวได้รายงานเข้ามาที่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว แต่วันนั้นไม่มีการเปลี่ยนตำแหน่งของนักข่าว นักข่าวได้รายงานการปะทะกันในสนามข่าว ซึ่งคอยดูอยู่ห่างๆพร้อมกับกลุ่มนักข่าวด้วยกัน ส่วนนักข่าวที่ฐานบัญชาการติดตามนักข่าวที่เกาะติดภาคีรัฐเพื่อคอยฟังแถลงการณ์เมื่อมีการแถลงการณ์ออกมา 1 ฉบับคือ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน นักข่าวได้รายงานเข้ามาที่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว นักข่าวที่ลงพื้นที่ซึ่งจะมีการปะทะกันรายงานเป็นระยะ ส่วนผู้ช่วยหัวหน้าข่าวและหัวหน้าข่าวการเมืองตลอดจนทีมข่าวโต๊ะอื่นคอยเกาะติดสถานการณ์จากอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือที่รายงานสดจากพื้นที่ (วิทยุชุมชนคลื่น 107.75)

หลังจากนั้นนักข่าวจะรายงานสถานการณ์เข้ามาจากพื้นที่ ส่วนผู้ช่วยหัวหน้าข่าวที่ตรวจสอบประเด็นอยู่ในกองบรรณาธิการก็จะบอกให้นักข่าวรู้ว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่เสี่ยงไม่ควรเข้าไปและประเด็นคืบหน้าต่อสถานการณ์มีอะไรบ้าง เพื่อนักข่าวจะได้ปรับตัวทันเพราะอยู่ในพื้นที่จะทราบแต่ประเด็นที่เฝ้าสังเกตดูเท่านั้น หลังจากนักข่าวรายงานสถานการณ์เข้ามาแล้ว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวได้รวบรวมข้อมูลและเขียนข่าวส่งให้บรรณาธิการ ซึ่งขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลผู้ช่วยหัวหน้าข่าวได้เปิดหาข้อมูล ภูมิหลังจากฐานข้อมูลของรอยเตอร์และโทรศัพท์เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากแหล่งข่าวซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักวิเคราะห์ทางการเงินจากบริษัทต่างชาติ เช่น เมอร์ริลลิงค์ (Merilline analysis Company) แสตนด์ชาร์ดและพัวส์ (S&P) หรือกรณีที่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวไม่

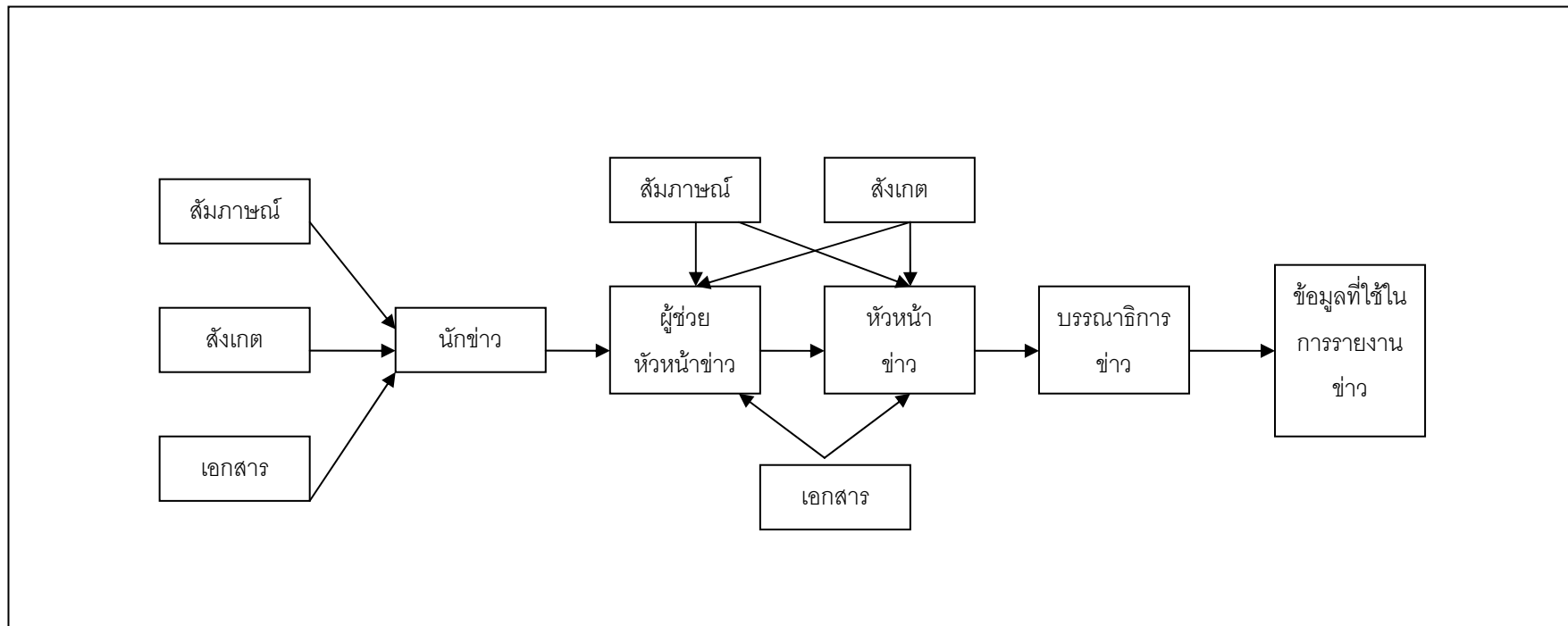
สามารถติดต่อกับแหล่งข่าวได้เพราะต้องรวบรวมและเรียงเรียงข่าว ทีมข่าวการเงินและหุ้นได้ทำหน้าที่นี้แทนและสั่งให้บรรณาธิการรวบรวม

การรวบรวมข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์ในช่วงเกิดความรุนแรงหรือความเสียหายทางการเมืองผู้ที่เข้ามาช่วยรวบรวมข้อมูลได้เพิ่มมากขึ้น จากเพียงแค่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองและหัวหน้าข่าวการเมืองได้เพิ่มทีมข่าวจากโต๊ะข่าวอื่น (ข่าวการเงิน หุ้น) ซึ่งมีทีมข่าวทั้งจากภาคสนามและสำนักงานช่วยสอบถามความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ข้อมูลจากบริษัทวิเคราะห์ต่างชาติเป็นการช่วยเสริมข่าวการเมืองในช่วงวิกฤติและเป็นการตอบคำถามให้ผู้อ่านได้รับทราบ ว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นนี้แล้วนักวิเคราะห์เหล่านั้นคาดการณ์ว่าเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นอย่างไร โดยเฉพาะผลที่คาดว่าจะเกิดต่อการลงทุนในภาคธุรกิจ

นอกจากการรวบรวมข้อมูลแตกต่างไปจากเหตุการณ์ปกติที่ไม่มีความรุนแรงเกิดขึ้นแล้ว ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามยังแตกต่างไปจากเดิมที่ใช้เพียงการสัมภาษณ์ แต่ถ้ามีความรุนแรงเกิดขึ้น นักข่าวจะต้องหาข้อมูลด้วยการสังเกตเพิ่มเติมไปจากการสัมภาษณ์ ซึ่งบางครั้งถ้ามีความรุนแรงเกิดขึ้นอาจใช้การเก็บข้อมูลจากการสังเกตภาคสนามด้วยวิธีการทั้งแสดงให้รู้ว่าเป็นนักข่าวและไม่แสดงให้รู้ว่าเป็นนักข่าวเข้าไปปลอมปนกับกลุ่มคนเสื้อแดงที่มาชุมนุม นอกจากนี้นักข่าวจะติดตามแกนนำคนสำคัญอยู่บริเวณเวทีเพราะสถานที่แห่งนั้นจะเป็นศูนย์รวมแกนนำคนสำคัญและเป็นที่แถลงข่าวของแกนนำ ดังแสดงภาพขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลในภาพที่

ภาพที่ 4.8

แสดงขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค

หลังจากผ่านขั้นตอนการคัดเลือกประเด็นข่าว กำหนดประเด็นข่าวและเก็บรวบรวมข้อมูลข่าว (ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ ความคิดเห็น ภูมิหลัง เอกสารเกี่ยวข้อง) แล้ว การศึกษากระบวนการทำข่าวในขั้นต่อไปคือ การรายงานข่าวซึ่งเป็นผลผลิตจากกระบวนการทำข่าว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

จากการศึกษาพบว่า การรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์กรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553 เริ่มจากการนำเสนอเป็นข่าวสั้น (ประเด็นเดียว) ในรูปแบบการให้ข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ข่าว หลังจากนั้นในช่วงต่อมานำข่าวมาติดตามข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์ประเด็นความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ทางการเงินและการเมืองและนำเสนอเป็นข่าวหลายประเด็น ดังนี้

การรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์

การรายงานข่าวแบบประเด็นเดียวของสำนักข่าวรอยเตอร์เป็นการรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ โดยรายงานว่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำไม และอย่างไร ส่วนการรายงานข่าวหลายประเด็นนำเสนอมุมมองของหลายฝ่ายต่อเหตุการณ์ ข่าวในส่วนนี้มีรายละเอียดในข้อเท็จจริงและความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์และจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา มีรายละเอียดดังนี้

การรายงานข่าวเนื้อหาประเด็นเดียว

จากการศึกษาการรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชนที่ย่านในวันที่ 13 เมษายน 2552 สำนักข่าวรอยเตอร์ได้เปิดประเด็นข่าว “แกนนำเสื้อแดงบอกให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาล” (Thai protest leaders tell supporters to quit Government House) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 1) และตามติดด้วยข่าวประเด็น “กลุ่มผู้ชุมนุมเริ่มถอนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาล” (Thai protesters start Government House) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 2)

การรายงานข่าวประเด็น “Thai protest leaders tell supporters to quit Government House” เป็นการบอกให้ผู้อ่านได้ทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ การนำเสนอข่าวนี้ได้กล่าวถึงประเด็นแกนนำกลุ่มเสื้อแดง (นายจตุรพร พรหมพันธุ์) ประกาศถอนกำลังออกจากทำเนียบรัฐบาลในย่อหน้าแรก ส่วนย่อหน้าถัดไปมีการนำคำพูดของนายจตุรพร พรหมพันธุ์มาใส่ลงไปเนื้อหา หลังจากนั้นเนื้อหาในย่อหน้าถัดไปเป็นส่วนขยายประเด็นการขอถอนกำลังออกจากทำเนียบรัฐบาลด้วยการอ้างแหล่งข่าวแบบไม่ระบุชื่อในประเด็นว่า แกนนำจะหารือกับทหารเพื่อขอเปิดทางให้กลุ่มเสื้อแดงออกจากทำเนียบรัฐบาล มีการเจรจาว่าทหารจะเปิดทางให้อย่างไร

หลังจากสำนักข่าวรอยเตอร์ได้เปิดประเด็นข่าวภายหลังคนเสื้อแดงปะทะกับทหาร ด้วยการนำเสนอข่าวสั้นแบบประเด็นเดียวแล้วยังได้รายงานข่าวเชิงวิเคราะห์ที่มีเนื้อหาหลายประเด็นติดตามมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

การรายงานข่าวเนื้อหาหลายประเด็น

สำนักข่าวรอยเตอร์นำข่าวสั้นที่นำเสนอไปแล้ว 2 ข่าว (หลังเหตุการณ์การปะทะกันในวันที่ 13 เมษายน 2552) มาติดตามประเด็นเชิงวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องด้วยการสอบถามความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ทางการเงินและการเมืองแล้วนำเสนอเป็นข่าวเชิงวิเคราะห์ (มากกว่า 2 ประเด็น) ในข่าว “กลุ่มเสื้อแดงออกอาละวาด: ชัยชนะครั้งสุดท้ายของทักษิณ” (Thai red shirt rampage: Thaksin's last hurrah?) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 3)

การนำเสนอข่าวเนื้อหาหลายประเด็นของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ในข่าว “Thai red shirt rampage: Thaksin's last hurrah?” เป็นประเด็นต่อเนื่องจากข่าวที่นำเสนอในรูปแบบเนื้อหาข่าวประเด็นเดียวไปในช่วงก่อนหน้านี้ 2 ข่าว (ภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 1 และ 2) การนำเสนอในรูปแบบข่าวเชิงวิเคราะห์เขียนโดย บิลล์ ทาร์เรนท์ (Bill Tarrant) วันที่ 14 เมษายน 2552 เนื้อหาข่าวจะเน้นให้อ่านทราบถึงสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มเสื้อแดงที่ต้องการขับไล่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เกิดขึ้นเนื่องจาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีได้ส่งสัญญาณวิดีโอลิงค์ (video link) และโฟนอิน (phone-ins) ไปยังกลุ่มเสื้อแดงพร้อมกับบอกว่า การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นไปอย่างไม่ชอบธรรม ดังมีใจความต่อไปนี้

...In nightly phone-ins and video link-ups from his unknown place of exile, Thaksin has been exhorting his legions besieging Government House in central Bangkok to rise up and throw out the "illegitimate" government of Prime Minister Abhisit Vejjajiva... (Reuters, 2009)

ต่อจากนั้นเป็นการนำข้อมูลที่นักข่าวได้รายงานบรรยากาศ (จากการสังเกต) ผู้ชุมนุมเริ่มเคลื่อนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาลหลังจากที่ชุมนุมที่ทำเนียบรัฐบาลติดต่อกันเป็นเวลานานกว่า 3 สัปดาห์ และเกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับทหารและชาวบ้านที่นางเลิ้ง ซึ่งมีความว่า

“... His loyalists began streaming out of the Government House Tuesday, ending their three-week-long siege, and raising the question of whether -- despite the

millions of rural poor who still idolize him -- the 59-year-old's star has finally fallen...”
(Reuters, 2009)

นอกจากนี้ได้นำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ ซึ่ง ทาร์เร็นท์ (Tarrant) ผู้รายงานข่าวนี้ได้นำข้อมูลที่เป็นภูมิหลังข่าวมารายงานให้เห็นว่า ในอดีตคนชั้นกลางในกรุงเทพได้ออกมาประท้วงการทำงานของรัฐบาลจนประสบความสำเร็จ เป็นการนำข้อมูลจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวมาประกอบการเขียนข่าว

“...History shows it has been the urban middle class that has led successful protest movements in Thailand, often with support from the monarchy and military...”
(รอยเตอร์, 14 เมษายน 2552)

ทาร์เร็นท์ (Tarrant) ยังได้กล่าวถึงข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ปะทะกันที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้นได้กล่าวถึงการปะทะกันในครั้งนี้มีผู้มาชุมนุมได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 113 คน (ข้อมูลจากฐานข้อมูลสำนักข่าวรอยเตอร์)

“...Although at least 113 people were injured in Monday's clashes between troops and protesters, the only two deaths were due to clashes between marauding red shirts and angry citizens in one neighborhood of central Bangkok, authorities said...”
(Reuters, 2009)

ต่อจากนั้นผู้รายงานข่าวได้นำความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ที่แสดงความคิดเห็นว่า ยินดีที่จะปรับปรุงกฎหมายเมื่อถึงเวลา (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เดี่ยวของสำนักข่าวรอยเตอร์)

...Abhisit, 44, told Reuters Monday he is willing to consider both -- once law and order is restored throughout the country. "Who can say that it would be an election that would showcase democracy if we see the kind of phenomenon that we saw over the last couple of days?" he said... (Reuters, 2009)

ผู้เขียนได้ยกผลการสำรวจของเอแบคโพลที่ทำการสำรวจความคิดเห็นของคนไทยถึงความพึงพอใจในการทำงานของนายกรัฐมนตรีคนนี้ซึ่งได้ผลออกมาว่า ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป (ข้อมูลจากเอกสาร)

...A poll by Abac University, the most respected pollster in Thailand, found that 55 percent of 2,178 respondents in 18 provinces from throughout the country wanted the red shirts to end their protest and let Abhisit continue to run the country. Only 11 percent wanted Abhisit to resign... (Reuters, 2009)

ในตอนท้ายผู้รายงานข่าวได้นำผลการรายงานข้อมูลของธนาคารโลกถึงดัชนีการชี้วัดความเสี่ยงของนักลงทุนที่มีต่อประเทศไทย ซึ่งวัดจากเสถียรภาพทางการเมืองในปีที่ผ่านมา ยังถือว่า ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่น่าลงทุนน้อยกว่าประเทศมาเลเซีย และเกาหลีใต้ แต่น่าลงทุนมากกว่าประเทศฟิลิปปินส์

...The World Bank's World Governance Indicators, a set of estimates of political risk widely followed by investors, rated Thailand's political stability at 44.7 out of 100 in 2003. By 2007 this had plunged to 16.8 -- far below regional peers like Malaysia and South Korea, and not far above the Philippines... (Reuters, 2009)

ข้อมูลที่นำมาใช้ในการรายงานข่าว

จากการศึกษาการนำข้อมูลมาประกอบการรายงานข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์พบว่า สำนักข่าวนำข้อมูลจากภาคสนาม (สัมภาษณ์ สังเกตและเอกสาร) ข้อมูลจากสำนักงาน (สัมภาษณ์ เอกสารและฐานข้อมูล) มาประกอบการรายงานข่าวดังนี้

- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การรายงานข่าวในข่าว “แกนนำเสื้อแดงบอกให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาล” (Thai protest leaders tell supporters to quit Government House) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 1) ข่าวนี้ดำเนินเรื่องด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ แกนนำกลุ่มเสื้อแดงที่กล่าวว่า กลุ่มเสื้อแดงจำเป็นต้องยุติการชุมนุมเพราะต้องรักษาชีวิตของผู้ออกมาประท้วงเนื่องจากไม่สามารถควบคุมกลุ่มผู้มาชุมนุมได้ นอกจากนี้ยังมีการสัมภาษณ์แกนนำคนอื่น (ไม่ระบุชื่อ) มีใจความว่า แกนนำได้พูดคุยกับทหารถึงแนวทางการดูแลกลุ่มผู้ชุมนุมไม่ให้เกิดความรุนแรง ดังที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว ดังนี้

..."We have to stop because we need to look after the lives of our supporters," one protest leader, Jatuporn Pronpan, told Reuters.

Another leader said they were in talks with the military on how the protesters could leave the area safely. It is surrounded by hundreds of troops after violent clashes in the capital on Monday. (Reuters, 2009)

ส่วนข่าวที่มีเนื้อหาหลายประเด็นข้อมูลในการสัมภาษณ์ยังถือเป็นส่วนสำคัญในการรายงานข่าว เช่น ข่าว “กลุ่มเสื้อแดงออกอาละวาด: ชัยชนะครั้งสุดท้ายของทักษิณ?” (Thai red shirt rampage: Thaksin's last hurrah?) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 3) ซึ่งเป็นการรายงานข่าวเชิงวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชน การรายงานข่าวนี้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ (ไม่สามารถระบุชื่อ) มาเป็นส่วนสำคัญในการรายงานข่าว เพื่อบอกถึงผลลัพธ์จากการปะทะกันในครั้งนี้มีผู้มาชุมนุมได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 113 คน ซึ่งในเนื้อหาข่าวได้รายงานว่

“...Although at least 113 people were injured in Monday's clashes between troops and protesters, the only two deaths were due to clashes between marauding red shirts and angry citizens in one neighborhood of central Bangkok, authorities said...” (Reuters, 2009)

การรายงานข่าวที่มีเนื้อหาหลายประเด็นมีการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ในข่าวนี้นำข้อมูลการสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาประกอบการรายงานข่าว เนื่องจากการชุมนุมครั้งนี้กลุ่มเสื้อแดงต้องการให้นายกรัฐมนตรีลาออก และเลือกตั้งใหม่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีมีความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า จะดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมายและคำสั่งที่จะนำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ความต้องการให้มีการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตยเป็นผลทำให้เกิดเหตุการณ์ปะทะกันขึ้น ในเนื้อหาข่าวได้รายงานว่

...Abhisit, 44, told Reuters Monday he is willing to consider both -- once law and order is restored throughout the country.

"Who can say that it would be an election that would showcase democracy if we see the kind of phenomenon that we saw over the last couple of days?" he said... (Reuters, 2009)

นอกจากข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วผู้ศึกษายังพบการนำข้อมูลจากเอกสารมาประกอบการรายงานดังนี้

- ข้อมูลจากเอกสาร

จากการศึกษาพบว่า ข้อมูลจากเอกสารที่นำมาประกอบการรายงานข่าว แบ่งออกเป็น 2 แหล่ง คือ เอกสารที่มาจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์ และเอกสารที่มาจากแหล่งอื่น (การแถลงข่าว) ดังนี้

- เอกสารที่มาจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์

ข้อมูลที่มาจากฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์ที่นำมาใช้ในการรายงานข่าวเป็นข้อมูลที่เป็นภูมิหลังข่าว ดังข่าว “กลุ่มเสื้อแดงออกอาละวาด: ชัยชนะครั้งล่าสุดของทักษิณ?” (Thai red shirt rampage: Thaksin's last hurrah?) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 3) มีการนำข้อมูลจากเอกสารมาประกอบหลายจุด เป็นการนำเสนอข้อมูลภูมิหลังของข่าวในประเด็นชัยชนะของชนชั้นกลางที่ได้รับชัยชนะจากการรวมตัวการต่อต้านเผด็จการทหารได้สำเร็จ ดังนี้

“...History shows it has been the urban middle class that has led successful protest movements in Thailand, often with support from the monarchy and military...” (Reuters, 2009)

การรายงานข่าวเนื้อหาหลายประเด็นของสำนักข่าวรอยเตอร์ นอกจากการนำภูมิหลังข่าว(ฐานข้อมูล) มารายงานแล้ว ผู้รายงานยังนำเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ข่าวมารายงานด้วย ดังนี้

- ข้อมูลจากเอกสารที่มาจากแหล่งอื่นๆ

สำนักข่าวรอยเตอร์ได้นำข้อมูลบางส่วนที่มาจากสื่ออื่นแต่มีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการรายงานข่าวนำเสนอ ดังข่าว “กลุ่มเสื้อแดงออกอาละวาด: ชัยชนะครั้งล่าสุดของทักษิณ?” (Thai red shirt rampage: Thaksin's last hurrah?) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 3) นำข้อมูลจากแหล่งอื่นมาประกอบเป็นข้อมูลการให้สัมภาษณ์ของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทางสำนักข่าวซีเอ็นเอ็นที่กล่าวว่า ตัวเขาจะกลับประเทศไทยเมื่อในช่วงเวลาที่เหมาะสม และจะติดตามคูสันติภาพที่จะเกิดขึ้น สำหรับการเคลื่อนไหวของกลุ่มเสื้อแดงครั้ง ตัวเขาไม่ได้สนับสนุนทางการเงินแต่สิ่งที่จะทำให้กำลังใจแก่กลุ่มเสื้อแดงที่เคลื่อนไหวในครั้งนี้ ดังนี้

“...Thaksin has said repeatedly he is ready to return "at the right time" and lead his followers in a "peaceful uprising." He told CNN Monday he is not bankrolling the red shirt movement but only providing "moral support."...” (Reuters, 2009)

ในการศึกษายังพบอีกว่า ผู้นำข่าวรอยเตอร์ได้นำข้อมูลเอกสารเป็นข้อมูลผลการสำรวจความนิยมในตัวนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ของเอแบคโพลล์มาใช้ในการรายงานข่าวนี้ โดยมีเนื้อหาว่า ประชาชนยังให้ความนิยมในตัวนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ถึงร้อยละ 55 มีเพียงร้อยละ 11 ที่ต้องการให้นายอภิสิทธิ์ลาออกจากตำแหน่ง ดังนี้

“...A poll by Abac University, the most respected pollster in Thailand, found that 55 percent of 2,178 respondents in 18 provinces from throughout the country wanted the red shirts to end their protest and let Abhisit continue to run the country. Only 11 percent wanted Abhisit to resign....” (Reuters, 2009)

นอกจากการใช้ข้อมูลเอกสารมาประกอบการรายงานข่าวแล้ว ผู้ศึกษายังพบข้อมูลจากการสังเกตของนักข่าวในภาคสนามมาประกอบการรายงานข่าว ดังนี้

- ข้อมูลจากการสังเกต

ผู้นำข่าวรอยเตอร์ใช้ข้อมูลจากการสังเกตเฉพาะในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง โดยการสังเกตรวมถึงการสังเกตของนักข่าวและการถ่ายภาพจากช่างภาพให้ภาพนั้นสื่อความหมายข่าวออกมา ซึ่งถือเป็นวิธีการสังเกตและนำเสนอเรื่องต่อผู้อ่าน ดังข่าวการปะทะกันของกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 นำเหตุการณ์นั้นมานำเสนอในประเด็น “กลุ่มผู้ชุมนุมเริ่มถอนตัวออกจากทำเนียบรัฐบาล” (Thai protesters start Government House) (รายละเอียดในภาคผนวก ก ตัวอย่างข่าวที่ 2) เนื้อหาข่าวนี้มีการนำเสนอภาพข่าวที่แสดงให้เห็นถึง กลุ่มเสื้อแดงได้ทำการเผาทำลายสิ่งของ และให้ร้องแสดงถึงชัยชนะก่อนที่จะถอนกำลังออกจากทำเนียบรัฐบาล (ภาพที่ 4.9)

ภาพที่ 4.9
แสดงภาพข่าวการเผาทำลายสิ่งของของกลุ่มเสื้อแดง

ที่มา: Reuters, 2009.

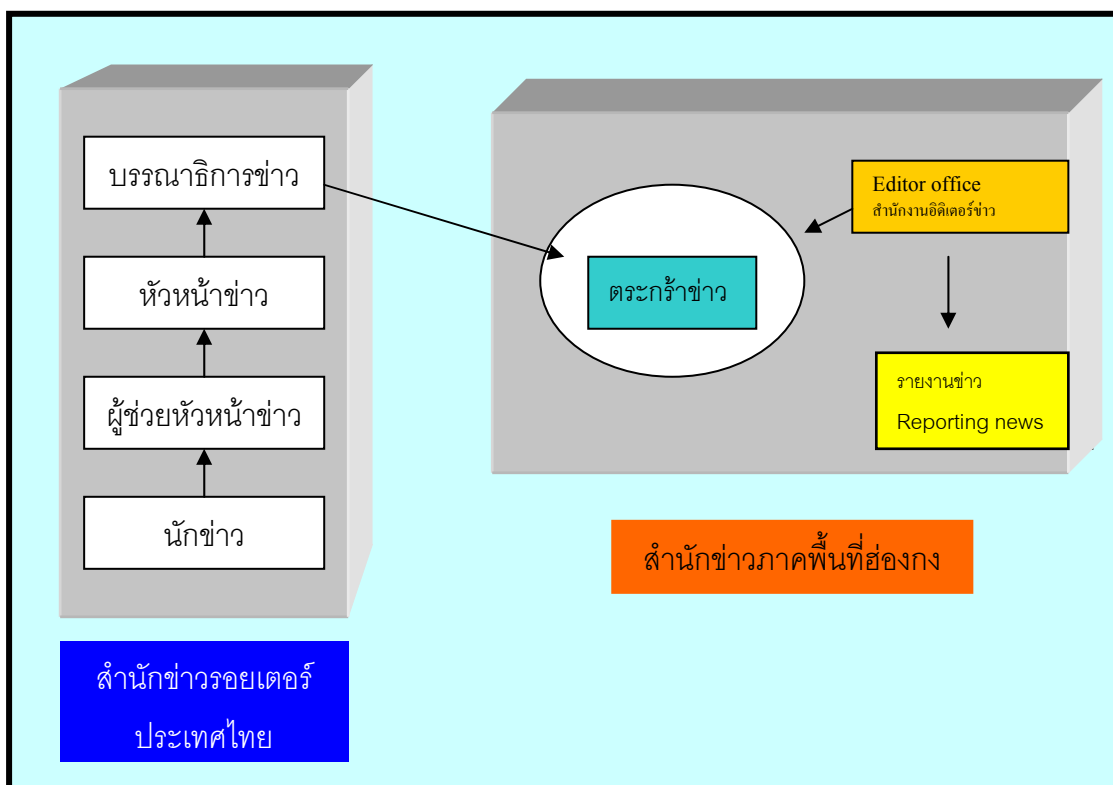
กระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในขั้นตอนหลังจากนำข้อมูลจากภาคสนามและจากสำนักงานมาเรียบเรียงคือ การรายงานข่าวสู่สาธารณะ ผู้ศึกษาได้รวบรวมขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะ

สำนักข่าวรอยเตอร์มีขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะเริ่มจากนักข่าวรายงานประเด็นและข้อมูลที่ได้จากภาคสนามส่งให้แก่ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมืองซึ่งจะทำหน้าที่เขียนข่าวเป็นภาษาไทย หลังจากนั้นจะส่งให้หัวหน้าข่าวนำข่าวไปเรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษและส่งให้แก่บรรณาธิการข่าวตรวจแก้ไขต้นฉบับและรายงานข่าวออกไป ส่วนข้อมูลบางส่วนที่บรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวไม่ได้รายงานออกไปจะถูกนำไปเก็บไว้ในตระกร้าข่าว (กล่องสำหรับเก็บข้อมูลที่เรียบเรียงไว้แต่ไม่ได้นำเสนอ) สำหรับข่าวในตระกร้าข่าวทางสำนักงานอิตีเตอร์ข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ภาคพื้นเอเชียในประเทศฮ่องกงอาจนำมาเรียบเรียงหรือเพิ่มบทวิเคราะห์บางส่วนเพื่อให้ประเด็นข่าวมีความกว้างมากกว่าเดิมและนำเสนอออกไป โดยกระบวนการทำข่าวในขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะผู้ศึกษาได้สร้างผังการทำงานดังภาพที่ 4.10

ภาพที่ 4.10

แสดงขั้นตอนของการรายงานข่าวสู่สาธารณะของสำนักข่าวรอยเตอร์

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

กระบวนการทำงานข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552–2553

จากการศึกษาพบว่า กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนเก็บข้อมูลภาคสนามหรือเรียกว่า การค้นหาประเด็นข่าว (news tips) ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนสุดท้าย คือ การรายงานข่าว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาประเด็นข่าว

การค้นหาประเด็นข่าวของนักข่าวเอพีประเทศไทย มีวิธีการดังนี้คือ กำหนดวิธีการค้นหาประเด็นข่าว กำหนดแหล่งที่มาของประเด็นข่าว และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว

ซึ่งวิธีการค้นหาประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทยจะเริ่มต้น ณ เวลา 9.00 น. โดยประมาณทุกวัน ที่ห้องประชุมของสำนักข่าวเอพีประเทศไทย ซึ่งถือเป็นหลักปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนที่จะต้องเข้าประชุมก่อนที่จะแยกย้ายกันไปทำข่าวในแต่ละพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้นการประชุมจึงถือเป็นการระดมสมองร่วมกันของฝ่ายข่าว ซึ่งแต่ละคนจะมีประเด็นข่าวมานำเสนอในที่ประชุม พร้อมทั้งตัดสินใจร่วมกันว่า จะใช้ประเด็นข่าวใดและใช้พื้นที่ใดเป็นแหล่งติดตามความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์และแบ่งงานกันทำ โดยมีบรรณาธิการเป็นผู้ชี้ขาดว่าจะให้นักข่าวค้นหารายละเอียดในประเด็นใด และบางกรณีอาจจะต้องให้นักข่าวลงพื้นที่ถึง 2 คน โดยเฉพาะเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับกลุ่มทหารและประชาชนในวันที่ 13 เมษายน 2552

นักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยกล่าวถึงการค้นหาประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทยไว้ว่า การคิดค้นประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย จึงเริ่มจากตัวบุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน เริ่มตั้งแต่ นักข่าว หัวหน้าข่าว บรรณาธิการ ติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ หลังจากนั้นจะนำประเด็นข่าวมาหารือกันในที่ประชุม ซึ่งบุคลากรฝ่ายข่าวจะต้องเข้าประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน และจะนำประเด็นข่าวที่มีนำเสนอในที่ประชุม โดยมีบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเลือกประเด็นข่าวเรื่องใดและมอบหมายให้นักข่าวเป็นพนักงานในพื้นที่เพื่อเก็บรายละเอียดจากแหล่งข่าวมาเรียบเรียงเป็นข่าวต่อไป

...การค้นหาประเด็นที่ปฏิบัติกันมาในสำนักข่าวเอพี คือ ต่างคนต่างทำการบ้านมาจริงแล้วเราอ่านข่าวกันตลอดเวลา แต่ตอนเช้าก็ต้องมาอ่านอีกครั้ง เพื่อดูว่าตั้งแต่ตอนเย็นถึงเช้ามีประเด็นอะไรเพิ่มมาจากเดิม พอเช้าก็มาสรุปร่วมกันอีกครั้งว่าประเด็นที่ตนเองรับผิดชอบอยู่มีอะไรคืบหน้าบ้าง นำมารายงานให้ที่ประชุมได้รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น และสิ่งที่จะทำในวันนี้ หรือแผนงานในสัปดาห์มีอะไรบ้าง ทำอะไรคืบหน้าไปบ้าง เราไม่ได้มาตรวจสอบเฉพาะตอนเช้าเท่านั้น ยิ่งในสถานการณ์การเมืองที่วิกฤติแบบนี้เราทำงานตลอดเวลา ดูข่าวผ่าน SMS ว่า มีประเด็นอะไรเกิดขึ้นในแต่ละชั่วโมง มีงานอะไรที่ต้องให้เพื่อนนักข่าวช่วยกันทำ เพราะข่าวบางชิ้นเราไม่สามารถทำคนเดียวได้อาจให้เพื่อนเข้ามาช่วย เช่น ข่าวมีอบเสื้อแดงกระจายออกไปก็ต้องช่วยกันทำ... (กิ้นท์ สุเชาว์วานิช, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2553)

สำหรับการค้นหาประเด็นข่าวนั้น ผู้ทำข่าวจะมีแหล่งที่มาในการค้นหาซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งแหล่งที่มา

แหล่งที่มาของประเด็นข่าว

นักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยมีช่องทางในการค้นหาประเด็นข่าว 2 ช่องทาง ประกอบด้วย ช่องทางที่มีกำหนดการ (passive channel) และสื่อมวลชน (active channel) ทั้ง 2 ช่องทางมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

- ช่องทางที่มีกำหนดการ (passive channel)

จากการศึกษาพบว่า ช่องทางที่มีกำหนดการไว้ล่วงหน้าหรือที่เรียกว่า “หมายข่าว” คือ กำหนดงานแถลงข่าวที่มีหน่วยงานต่าง ๆ แจ้งต่อกองบรรณาธิการ ได้แก่ การแถลงข่าวของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนและสมาคมนักข่าวต่างประเทศ หมายข่าวประเภทนี้มีกำหนดการแน่นอนและมีเนื้อหาที่ต้องการแถลงไว้ล่วงหน้า นักข่าวจึงเตรียมตัวไปฟังพร้อมกับเตรียมตั้งคำถามเพื่อซักถามในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ช่องทางนี้จึงถือเป็นช่องทางสำคัญที่ทำให้นักข่าวมีประเด็นข่าวในการติดตามความเคลื่อนไหวตลอดเวลา นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบแหล่งที่มาของประเด็นข่าวอีกแหล่งหนึ่งคือ สื่อมวลชน ดังนี้

- ช่องทางจากสื่อมวลชน

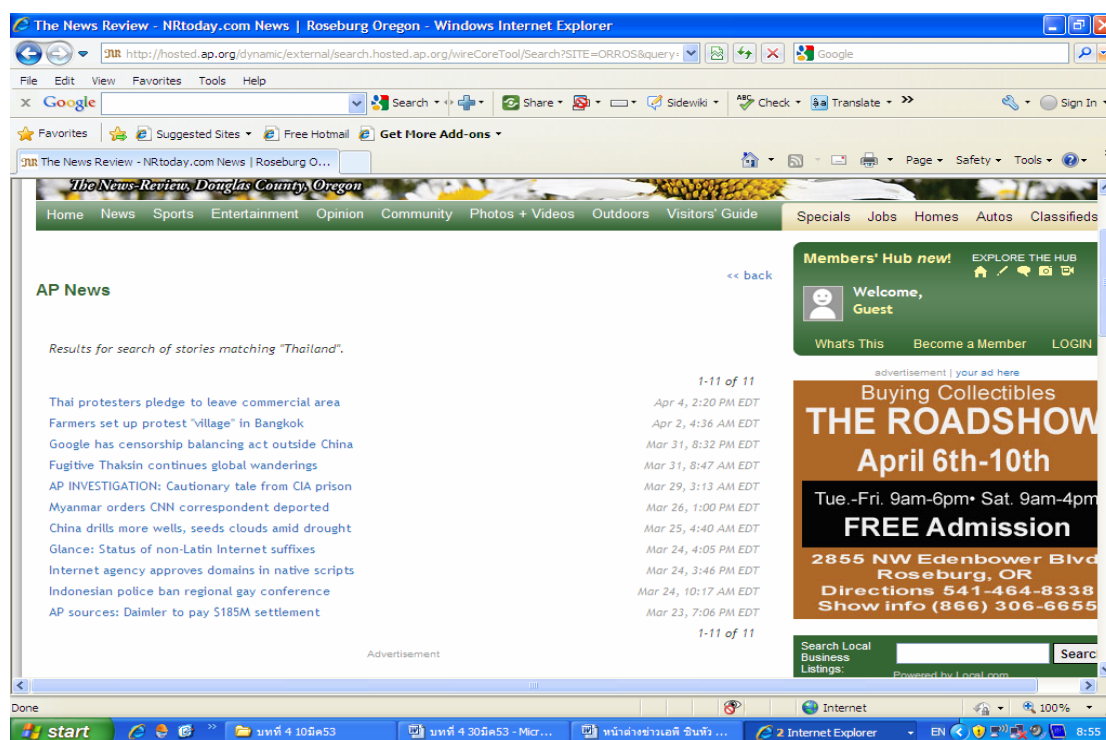
การหาประเด็นข่าวจากช่องทางสื่อมวลชน (active channel) เป็นช่องทางที่นักข่าวจะต้องติดตามความเคลื่อนไหวประเด็นข่าวทุกวันเพื่อไม่ให้ตกกระแสข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดรับข่าวสั้นทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ (sms) นอกจากนี้ยังต้องอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ (ออนไลน์) และติดตามข่าวจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของสำนักข่าวเอพี โดยเฉพาะเว็บไซต์สำนักข่าวเอพีในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (www.ap.org) เพื่อติดตามข่าวที่สำนักข่าวนำเสนอไปมีประเด็นใดที่สามารถติดตามประเด็นได้อย่างต่อเนื่องหรือมีประเด็นใดที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังใช้เว็บไซต์สำนักข่าวตรวจสอบประเด็นข่าวจากทั่วโลกที่สำนักข่าวได้นำเสนอในแต่ละวันเพื่อทบทวนว่า เอพีประเทศไทยควรติดตามประเด็นใด เมื่อทีมงานข่าวทุกคนได้ประเด็นแล้วจะประชุมปรึกษาร่วมกันระหว่างบรรณาธิการข่าว และนักข่าว เพื่อกำหนดประเด็นในการทำงานต่อไป

ตัวอย่างการค้นหาประเด็นข่าวผ่านเว็บไซต์สำนักข่าวเอพี ในวันที่ 2 เมษายน 2552 พบว่า สำนักข่าวได้นำเสนอข่าว “กลุ่มชาวนาไทยเดินทางเข้ามาชุมนุมที่กรุงเทพฯ (Farmers set up protest “village” in Bangkok)” และข่าว “Thai protesters pledge to leave commercial area” ข่าวทั้ง 2 เรื่องที่สำนักข่าวนำเสนอไปแล้วนั้น นักข่าวนำมาติดตามประเด็นเพื่อให้เกิดความ

ต่อเนื่องของประเด็น เช่น ชาวกลุ่มชาวนาเดินทางเข้ามาที่กรุงเทพฯ จะเกิดอะไรขึ้นต่อไปและรัฐบาลมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร ตัวอย่างเว็บไซต์ปรากฏในภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.11
แสดงเว็บไซต์ของสำนักข่าวเอพีในหน้าข่าวภาคพื้นเอเชีย

ที่มา: AP News, by AP, retrieved April 4, 2010, from <http://www.ap.org>

เมื่อนักข่าวรวบรวมประเด็นข่าวที่หาได้จากช่องทางที่มีการกำหนดไว้ล่วงหน้ากับช่องทางสื่อมวลชนได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ทำข่าวแต่ละคนจะนำเสนอประเด็นข่าวในที่ประชุมข่าวและช่วยกันคัดเลือกประเด็น เพื่อติดตามความคืบหน้าของเหตุการณ์ ในการคัดเลือกประเด็น ผู้ศึกษาได้พบปัจจัยที่เข้ามาอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวในสำนักข่าวเอพีดังนี้

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว

จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์ที่สำนักข่าวเอพีประเทศไทยใช้คัดเลือกประเด็นข่าวมีดังนี้คือ 1) คุณค่าข่าว 2) ปัจจัยบุคคล 3) ความกดดันทางเศรษฐกิจ 4) อิทธิพลของเจ้าของกิจการ 5) กลุ่มเป้าหมาย และ 6) สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน แต่ละปัจจัยเข้ามามีส่วน

ต่อการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณค่าข่าว

สำนักข่าวเอพีนำหลักคุณค่าข่าว 8 ประการมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าว โดยได้เรียงลำดับความสำคัญคุณค่าข่าวจากมากไปน้อยดังนี้ 1. ความสดของประเด็น 2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประเด็นข่าว 3. ความไม่ปกติของเหตุการณ์ข่าว 4. เหตุการณ์ เป็นกระแสประจำวัน 5. เหตุการณ์มีประเด็นขัดแย้ง 6. เหตุการณ์มีความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายและสาธารณชน 7. เหตุการณ์จำเป็นต่อสาธารณชน และ 8. เหตุการณ์มีความใกล้ชิด โดยผู้ศึกษาได้พบหลักการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าวจากคุณค่าข่าวแต่ละส่วนดังนี้

สำนักข่าวเอพีประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวที่มีความสด ความใหม่ แต่ถ้าเลือกประเด็นที่สื่อนำเสนอแล้วมาทำอีกต้องคาดการณ์ว่าในการทำข่าวครั้งต่อไป ต้องมีความคืบหน้าของประเด็น มีมุมมองแตกต่างไปจากประเด็นที่นำเสนอก่อนหน้านี้ ดังตัวอย่าง การคัดเลือกประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 27 มีนาคม 2553 เป็นวันที่กลุ่มเสื้อแดงชุมนุมแบบดาวกระจายไปตามสถานที่สำคัญ สำนักข่าวเอพีให้ความสนใจประเด็นการเคลื่อนย้ายกลุ่มผู้ชุมนุมเคลื่อนไปอย่างไรและผลที่ตามมาความเสียหายที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นจะไปติดตามดูมาตรการรักษาความปลอดภัยของรัฐบาล และการตัดสินใจของนายกฯ ต่อการร่วมเจรจาต่อรองกับนปช. ส่วนประเด็นการปราศรัยของแกนนำที่นำข้อมูลเก่ามาพูดบนเวทีถ้าไม่มีประเด็นคืบหน้ามากกว่าเดิมก็จะไม่นำมาลง

“... ผมมองว่าประเด็นข่าวในช่วงวิกฤติการเมืองที่ผ่านมา ทุกประเด็นมีความคืบหน้า แต่ต้องเลือกประเด็นที่มีความคืบหน้ามากกว่า ทางเอพีจะมองว่า ในการทำงานแต่ละครั้ง เราจะได้อะไรบ้างมุมมองที่เพิ่มไปจากเดิมหรือเปล่า...” (กนิษฐ์ สุชาวีรานิช, สัมภาษณ์, 28 มีนาคม 2553)

นอกจากประเด็นความสดของเหตุการณ์แล้วผู้ศึกษายังพบว่าสำนักข่าวเอพีให้ความสำคัญต่อประเด็นผลกระทบจากเหตุการณ์ ดังข่าว “Thai troops surround protesters near PM's office” (รายละเอียดในภาคผนวกข่าว ข ตัวอย่างข่าวที่ 2) วันที่ 14 เมษายน 2552 เป็นวันหลังจากทหารปะทะกับกลุ่มเสื้อแดงในวันที่ 13 เมษายน 2552 สำนักข่าวเอพีเลือกประเด็นนี้เพราะเป็นข่าวที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยและทั่วโลกเป็นอย่างมาก การนำเสนอทั้งภาพและเนื้อหาที่มีข้อความสะท้อนใจพี่น้องชาวไทยเป็นภาพที่คนเสื้อแดงพนมมือไว้ทหารพร้อมดักกุหลาบ ภาพทหารไล่ตีคนเสื้อแดง ภาพและเนื้อหาคนเสื้อแดงขว้างอาวุธไปที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ภาพและเนื้อหาคนเสื้อแดงเผยแพร่โดยสารประจำทาง บรรณาธิการเอพีให้ความเห็นว่า “เหตุการณ์นี้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในประเทศ และรายได้ของพลเมืองประเทศไทยด้วย”

ในการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวเอพีให้ความสำคัญประเด็นข่าวที่มีความผิดปกติไปจากเหตุการณ์การเมืองทั่วไป ดังข่าว “Thai troops surround protesters near PM's office” (รายละเอียดในภาคผนวกข่าว ข ตัวอย่างข่าวที่ 2) มีประเด็นความผิดปกติมากกว่าการชุมนุมประท้วงทั่วไปเพราะผู้ชุมนุมทำร้ายทรัพย์สินราชการ (เผยแพร่โดยสารประจำทาง) และยังทำรุนแรงเข้าทำร้ายนายกรัฐมนตรีด้วยการบุกเข้าทุบรถนายกรัฐมนตรีขณะออกจากกระทรวงมหาดไทย ในข่าว “Thai riot police clash with protesters” (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 1) สำหรับเหตุการณ์วิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 บรรณาธิการข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยมองว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นเป็นเหตุการณ์ไม่ปกติที่นำมาเป็นประเด็นข่าวได้เกือบทั้งหมด ซึ่งนอกจากเป็นประเด็นเหตุการณ์ที่ไม่ปกติแล้วยังเป็นประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามกระแสประจำวันผู้ทำข่าวไม่ควรมองข้ามแม้แต่ประเด็นเดียวต้องเกาะติดสถานการณ์อย่างต่อเนื่องเพราะประเด็นข่าวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สื่อจึงต้องติดตามเพื่อนำเสนอต่อกลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าว

นอกจากนี้ ในการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวเอพีให้ความสำคัญต่อประเด็นเหตุการณ์ที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและให้ความสำคัญอันดับที่ 5 โดยมองว่า วิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย นับตั้งแต่เกิดรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2553) มีประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองที่สื่อมวลชนไม่ควรละเลยเพราะประเด็นเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำข่าว ดังข่าว “Thai riot police clash with protesters” และข่าวอื่นอีกมากที่สำนักข่าวนำเสนอและเป็นประเด็นที่มีความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการทำงานของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายรัฐบาลจนบางครั้งถึงขั้นก่อการจลาจลสร้างความเสียหายให้กับประเทศ

ดังตัวอย่างประเด็นข่าวสำนักข่าวเอพีนำเสนอประเด็นความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงระหว่างกลุ่มผู้มาชุมนุมที่ถนนราชดำเนินถึงขั้นเผยแพร่โดยสารประจำทางและทางสำนักข่าวเลือกมาทำข่าวและรายงานข่าว “Thai riot police clash with protesters” (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 2) ซึ่งในข่าวนี้นี้ยังมีคุณค่าข่าวด้านความสำคัญ (prominence) ทั้งทางด้านสถานที่และด้านบุคคล เพราะสถานที่ที่ผู้ชุมนุมบุกถูกเป็นสถานที่ราชการและเป็นสถานที่ทำงานของนายกรัฐมนตรี (รายละเอียดภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 3) ส่วนความสำคัญด้านบุคคลในประเด็นข่าวคนเสื้อแดงทุบรถนายกรัฐมนตรีเป็นประเด็นการเมืองที่มีความรุนแรง ซึ่งคนทั่วโลกให้ความสนใจต่อเหตุการณ์มาก

นอกจากคุณค่าข่าวด้านความสำคัญของเหตุการณ์และบุคคลมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวเพื่อทำข่าวแล้ว คุณค่าข่าวด้านความจำเป็นที่ต้องรายงานให้สาธารณะได้รับทราบถือเป็นอีกคุณค่าข่าวหนึ่งที่สำนักข่าวเอพีประเทศไทยให้ความสำคัญในการคัดเลือกประเด็นข่าว ดังข่าว “Thai court orders assets seized from ex-PM Thaksin” บรรณาธิการสำนักข่าวเอพีกล่าวถึงข่าวนี้นี้ว่าเป็นข่าวที่คนไทยและคนทั่วโลกให้ความสนใจมากเพราะการยึดทรัพย์อดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งใหญ่และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นประเด็นที่ต้องนำเสนอสู่สาธารณชนเพื่อเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์การเมือง

นอกจากนี้ ในข่าว “Thai court orders assets seized from ex-PM Thaksin” ยังมีคุณค่าข่าวด้านความใกล้ชิด (proximity) เป็นความใกล้ชิดต่อผู้ได้รับผลกระทบจากคำตัดสินของศาลในการยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบต้องเตรียมพร้อมกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป ดั่งเนื้อหาตอนหนึ่งที่สำนักข่าวเอพีนำเสนอมีใจความว่า “Had they ordered to seize all assets, people would think Thaksin was not being treated fairly,” said law professor Prinya. “Now the friction has decreased, but we still need to watch Thaksin's next move.” ประเด็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปภายใต้การขับเคลื่อนของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต่อผลการตัดสินจะเป็นอย่างไรเป็นสิ่งที่ใกล้ชิดกับคนไทยทั่วประเทศ

นอกจากสำนักข่าวเอพีใช้หลักเกณฑ์คุณค่าข่าวทั้ง 8 ประการในการคัดเลือกประเด็นข่าว เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลและรายงานข่าวแล้ว ผู้ศึกษายังพบว่า สำนักข่าวเอพียังใช้หลักเกณฑ์อื่น เป็นตัวกำหนดการคัดเลือกประเด็นข่าว คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2. ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล (personal factors) เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทย ในเรื่อง อายุ ประสบการณ์ทำงาน ข่าวการศึกษา และเชื้อชาติ ในขณะที่ปัจจัยด้านเพศไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประสบการณ์ทำงานข่าว เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว เนื่องจากนักข่าวสำนักข่าวเอพีมองว่า นักข่าวที่มีประสบการณ์ในการทำข่าวมากจะไม่ตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์เหมือนนักข่าวที่มีประสบการณ์น้อย เพราะการตื่นตระหนกทำให้คิดประเด็นผิดพลาดไปจากความเป็นจริง อาจรายงานเฉพาะสิ่งที่เห็นและคิดเท่านั้น

นอกจากประสบการณ์การทำงานข่าวมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวแล้ว ตัวแปรเรื่องอายุได้เข้ามามีอิทธิพลด้วยเช่นกัน โดยนักข่าวที่มีอายุน้อยมักมีประสบการณ์ในการทำงานมากมุมมองต่อประเด็นจะกว้างกว่านักข่าวที่มีอายุน้อย นอกเหนือจากอายุแล้วผู้ศึกษายังพบว่า ปัจจัยด้านการศึกษามีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวเช่นกัน เพราะนักข่าวที่มีการศึกษามากจะมีมุมมองและวิสัยทัศน์ที่ดีด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ในการศึกษายังพบความแตกต่างทางเชื้อชาติมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นและมุมมองข่าว สำนักข่าวเอพีมองว่า นักข่าวที่มีเชื้อชาติต่างกัน เมื่อเข้ามาทำงานร่วมกันแล้วนโยบายสำนักข่าวจะหลอมรวมความต่างไว้ด้วยกัน แม้ว่านักข่าวบางส่วนจะมีความเห็นไม่ตรงตามนโยบายการทำงานข่าวของสำนักข่าวก็ตาม

กิ้นท์ สุซาร์วานิช นักข่าว สำนักข่าวเอพีประเทศไทยได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว ดังนี้

...จากประสบการณ์ผมว่า นักข่าวที่มีประสบการณ์น้อยจะตื่นตระหนกเวลาเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง ซึ่งมันมีผลต่อการคัดเลือกประเด็นมาทำ หรือหาข้อมูลมา รายงาน อาจจะเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดีได้ง่าย อีกทั้งไม่มีความสมดุลในการเลือกรายงานเหตุการณ์ ส่วนอายุผมว่ามีส่วนเช่นกัน อย่างผมอายุน้อยก็มองประเด็นตามประสาคนอายุเท่านี้... (กิ้นท์ สุซาร์วานิช, สัมภาษณ์, 17 มกราคม 2553)

นอกเหนือจากปัจจัยบุคคลที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวแล้ว ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความกดดันทางเศรษฐกิจได้เข้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย ดังนี้

3. ความกดดันเศรษฐกิจ (Economics Pressure)

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความกดดันทางเศรษฐกิจเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว ได้แก่ อิทธิพลของโฆษณาของสำนักข่าวต่อแนวทางการคัดเลือกข่าว กลุ่มผู้อื้อหุ้ม สิ่งเหล่านี้ไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักเอพีประเทศไทย เนื่องจากการทำงานของสำนักข่าวเอพีเน้นการรายงานเหตุการณ์ตามข้อเท็จจริงโดยไม่ละทิ้งเหตุการณ์ที่จัดไว้เป็นข่าวไม่ว่าจะกระทบต่อโฆษณาที่ลงในสำนักข่าว ความกดดันทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับอิทธิพลของโฆษณาไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวและการรายงานข่าว บรรณาธิการข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยกล่าวไว้ว่า “สำนักข่าวจะแยกความเป็นธุรกิจกับการทำงานข่าว เอพีเราอยู่มานานก็เพราะเราไม่มีผลประโยชน์ในการทำงานข่าว การทำงานยึดหลักความเป็นกลางเสมอ

นอกจากความกดดันทางเศรษฐกิจแล้ว จากการศึกษายังพบอีกว่า ในการคัดเลือกประเด็นข่าวสำนักข่าวยังคำนึงถึงปัจจัยอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทยคือ ปัจจัยความเป็นเจ้าของกิจการ ดังนี้

4. ความเป็นเจ้าของกิจการ (owners influence)

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวเอพีมีโครงสร้างการบริหารงานองค์กรแยกตามสำนักงานสาขาขึ้นตรงต่อสำนักงานใหญ่ที่อเมริกา ภายหลังจากที่สำนักข่าวได้รวมสำนักงานสาขาแต่ละภูมิภาคเข้าด้วยกันใน ค.ศ. 1900 สำนักข่าวเอพีในยุคใหม่มีระบบการบริหารงานโดยไม่หวังผลกำไรภายใต้กฎความร่วมมือระหว่างสมาชิกด้วยกัน ทำให้ระบบการทำงานข่าวไม่ถูกครอบงำจากเจ้าของกิจการเหมือนในยุคก่อน โดยทางสำนักงานใหญ่จะมอบหมายนโยบายข่าวในแต่ละสำนักงานสาขาให้มีรูปแบบเดียวกันคือ ความยุติธรรม ความสมดุลภาพและความแม่นยำถูกต้อง ระบบการทำงานในยุคใหม่หลัง ค.ศ. 1900 ส่งผลให้ความเป็นเจ้าของกิจการ (ผู้ถือหุ้นใหญ่ทำหน้าที่ในการบริหารงานสำนักข่าว) ไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศ

ความเป็นเจ้าของกิจการเป็นปัจจัยที่ไม่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว แต่ผู้ศึกษาได้พบปัจจัยอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวคือ กลุ่มเป้าหมาย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5. กลุ่มเป้าหมาย (audience)

กลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าวเอพีเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว นโยบายข่าวเน้นขายข้อมูลข่าวทั่วไปไม่เน้นเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ในระยะแรกสำนักข่าวเน้นกลุ่มเป้าหมายคนอเมริกาเพราะคนอเมริกาต้องการรับรู้การทำงานของประธานาธิบดีอเมริกา ต่อมา ค.ศ. 1919 สำนักข่าวเอพีเริ่มขยายกลุ่มผู้อ่านออกไปยังยุโรป หลังจากนั้นได้เปิดรับสมาชิกทั่วโลก ต่อมา ค.ศ. 1933 ทางสำนักข่าวเอพีได้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตทำให้เพิ่มกลุ่มผู้รับสารมากกว่าเดิม ค.ศ. 1941 สำนักข่าวได้ขยายกลุ่มออกไปยังกลุ่มผู้ฟังวิทยุทั่วโลก และได้เข้าร่วมกับกลุ่มดาวโจนส์จัดทำสิ่งพิมพ์ชื่อ The Wall Street Journal เป็นการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายนักลงทุนในภาคธุรกิจ ตลาดหุ้น ตลาดเงิน การเพิ่มขยายกลุ่มเป้าหมายออกไปทั่วโลกทำให้สำนักข่าวต้องทำข่าวเพื่อสนองความต้องการของกลุ่มลูกค้าทั่วไปเพราะมีกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม

นอกจากปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีแล้วปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกข่าวและรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทยอีกปัจจัยหนึ่งคือ สภาพการแข่งขันในธุรกิจประเภทเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6. สภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่า สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อประเภทเดียวกันเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพีเพราะปัจจุบันสำนักข่าวต่างประเทศมีมากและมีความรวดเร็วในการนำเสนอข่าว ทำให้สำนักข่าวเอพีต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อนำเสนอเหตุการณ์ข่าวไปยังกลุ่มสมาชิกด้วยความรวดเร็วเช่นเดียวกับสำนักข่าวต่างประเทศอื่น ซึ่งนอกเหนือจากความรวดเร็วแล้ว สำนักข่าวยังต้องนำเสนอข่าวด้วยความถูกต้องและมีเป็นกลาง ไม่น้อมเอียงไปทางใดทางหนึ่งเพราะต้องสร้างความน่าเชื่อถือให้กับสำนักข่าวอีกด้วย บรรณาธิการข่าวสำนักข่าวเอพีกล่าวว่า “สำนักข่าวต่างประเทศเกิดขึ้นมากแต่เรายังต้องรักษากลุ่มลูกค้าเดิมและเพิ่มกลุ่มลูกค้าใหม่ด้วยการทำข่าวอย่างมีคุณภาพเพื่อรักษาชื่อเสียงไว้ การทำข่าวในปัจจุบันจึงต้องคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพงานจึงออกมาดีมีคุณภาพ”

การคัดเลือกประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยมีปัจจัยหลายประการเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าว ได้แก่ คุณค่าข่าว ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวเอพี อย่างไรก็ตามบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกประเด็นข่าวและตัดสินใจชี้ขาดว่า ประเด็นข่าวใดที่จะนำมาทำข่าวในขั้นสุดท้ายคือ บรรณาธิการ (ดังแสดงในภาพที่ 4.12) เมื่อทำการคัดเลือกประเด็นข่าวเรียบร้อยแล้วจะส่งมอบให้นักข่าวลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นขั้นตอนต่อไปก่อนจะถึงการรายงานข่าว

จากภาพที่ 4.12 กำหนดให้ $E_1, E_2, E_3, \dots, E_\infty$ แทนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสนามข่าวหลาย เหตุการณ์จะถูกคัดเลือกเหตุการณ์โดยนักข่าวและบรรณาธิการข่าว หลังจากนั้นจะนำเหตุการณ์ที่คัดเลือกมาร่วมกันพิจารณาในกองบรรณาธิการจนได้ข้อสรุปร่วมกันว่าในวันนั้นนักข่าวจะลงพื้นที่ เหตุการณ์ใดและหาข้อมูลด้วยวิธีการใด โดยในขั้นตอนการคัดเลือกเหตุการณ์บรรณาธิการและนักข่าวจะใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกจากปัจจัยคุณค่าข่าว (ความสดของประเด็น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากประเด็นข่าว ความไม่ปกติของเหตุการณ์ข่าว เหตุการณ์เป็นกระแสประจำวัน เหตุการณ์มีประเด็นขัดแย้ง เหตุการณ์มีความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายและสาธารณชน เหตุการณ์จำเป็นต่อสาธารณชน และเหตุการณ์มีความใกล้ชิด) ปัจจัยส่วนบุคคล ความกดดันทางเศรษฐกิจ อิทธิพลเจ้าของกิจการ กลุ่มเป้าหมายและสภาพการแข่งขันในธุรกิจประเภทเดียวกันเข้ามาพิจารณาคัดเลือกเหตุการณ์ โดยปัจจัยเหล่านี้ยังเข้ามามีส่วนในการคัดเลือกเหตุการณ์ในขั้นตอนการประชุมกองบรรณาธิการอีกด้วย หลังจากที่สำนักข่าวได้ประเด็นข่าวในวันนั้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปในกระบวนการทำข่าวคือ การรวบรวมข้อมูลจากสนามข่าวและสำนักงาน

ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) คำประกาศของคณะรัฐบาล คำแถลงการณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หากเอกสารไม่ปรากฏแหล่งที่มาทางสำนักข่าวจะไม่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการรายงานข่าวเพราะเอกสารขาดความน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ ในการศึกษายังพบว่า สำนักข่าวเอพีได้นำเอกสารประเภทข่าวจากสื่อมวลชนทั้งสื่อไทยและสื่อต่างประเทศมาประกอบการรายงานข่าวเพราะถือเป็นแหล่งข้อมูลอีกประเภทหนึ่งและใช้เป็นข้อมูลในการติดตามข่าว ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังนำข้อมูลจากฐานข้อมูลจากสำนักข่าวเอพีที่นักข่าวสามารถดึงมาใช้ในการเขียนภูมิหลังข่าวด้วย

2. แหล่งข่าวประเภทบุคคล

สำนักข่าวเอพีประเทศไทยเก็บข้อมูลจากแหล่งข่าวบุคคลเพราะนโยบายการทำข่าวได้กำหนดไว้ว่า การรายงานข่าวทุกข่าวต้องอ้างอิงบุคคลผู้ให้ข่าว ชื่อ ตำแหน่ง เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับข่าว โดยบุคคลผู้ให้ข่าวจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง ดังตัวอย่างการเลือกแหล่งข่าวมาสัมภาษณ์เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มคนเสื้อแดง การคัดเลือกคนที่จะสัมภาษณ์มุ่งไปที่แกนนำประกอบด้วย นายวิระ มุสิกพงษ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ หรือนายแพทย์แหวง โตจิราการ สำหรับกรณีที่ต้องการเลือกแหล่งข่าวจากฝ่ายรัฐบาล สำนักข่าวจะให้ความสนใจนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เนื่องจากมีอำนาจสูงสุดในการสั่งการ รองลงมาอาจเป็นนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง

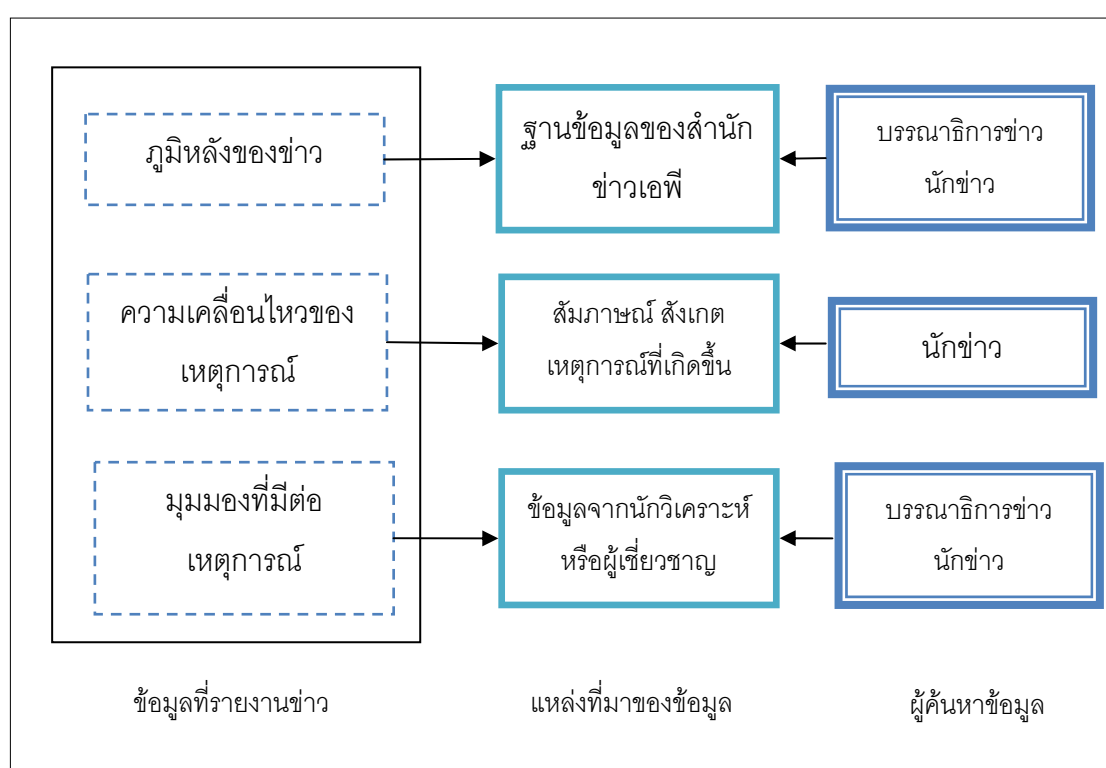
หลังจากสำนักข่าวเอพีได้คัดเลือกแหล่งข่าวและข้อมูลเอกสารเพื่อนำมาประกอบการรายงานข่าวแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การค้นหาข้อมูลและการเตรียมข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการรายงานข่าว ดังนี้

ข้อมูลที่ใช้ในการรายงานข่าว

จากการศึกษาพบว่า การรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพีเน้นการรายงานข่าวที่มีเนื้อหาหลายประเด็นเป็นข่าวเชิงวิเคราะห์ (analysis news) ข้อมูลที่จะนำมาใช้รายงานข่าวจึงประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนที่เป็นภูมิหลังของข่าว ข้อมูลที่มีความเคลื่อนไหวในขณะที่กำลังรายงานข่าว และข้อมูลจากนักวิเคราะห์ในสถาบันการเงิน การเมืองหรือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับสถานการณ์เป็นข้อมูลการแสดงความคิดเห็น ข้อมูลทั้ง 3 ส่วนมีแหล่งที่มาแตกต่างกัน คือ ข้อมูลในส่วนภูมิหลังของข่าวมักเป็นข้อมูลที่ดึงจากฐานข้อมูล หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ ที่เคยรายงานไปก่อนหน้านี้ ส่วนข้อมูลที่เป็นความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์จะเก็บจากเหตุการณ์หรือข้อมูล

ภาคสนามที่นักข่าวออกไปเก็บรวบรวมข้อมูล และข้อมูลในส่วนของนักวิเคราะห์จะได้จากการสัมภาษณ์นักวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความเชี่ยวชาญด้านนั้นเป็นพิเศษ นักวิเคราะห์แนวโน้มการลงทุนจากสถาบันการเงินระดับโลก (ดูภาพที่ 4.13)

ภาพที่ 4.13
แสดงแหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อนำมาการรายงานข่าวของ
สำนักข่าวเอพีประเทศไทย

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

หลังจากนักข่าวได้เตรียมข้อมูลสำหรับการรายงานข่าวแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากภาคสนามและจากสำนักงานดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวเอพีประเทศไทยให้ความสำคัญการสัมภาษณ์แหล่งข่าวในขั้นตอนการเก็บข้อมูลโดยแหล่งข่าวจะต้องสามารถเปิดเผยตัวตนได้ (ชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง) หากข้อมูลที่ได้มาไม่สามารถระบุแหล่งที่มาได้สำนักข่าวจะไม่นำมารายงานข่าว

วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของสำนักข่าวเอพีมีด้วยกัน 3 รูปแบบคือ การสัมภาษณ์เดี่ยว การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าว การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังนี้

การสัมภาษณ์เดี่ยว

การสัมภาษณ์เดี่ยวของสำนักข่าวเอพีประเทศไทยมีด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะประเด็น และการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมสถานการณ์ (ความคิดเห็น) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะประเด็นเป็นการสัมภาษณ์เพื่อเจาะลึกถึงประเด็นที่กำลังเป็นปัญหาข้อโต้แย้งที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมหรือประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม สัมภาษณ์โดยสำนักข่าวเอพีแห่งเดียว ดังตัวอย่างข่าวการสัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีเรื่องนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อกลุ่มเสื้อแดงที่มาชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาล ซึ่งสำนักข่าวเอพีมีโอกาสได้สัมภาษณ์นายกรัฐมนตรีเพียงสำนักข่าวเดียว

ส่วนการสัมภาษณ์เพื่อเตรียมสถานการณ์ การหาข้อมูลในส่วนนี้ เพื่อสอบถามความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์หรือผู้เชี่ยวชาญที่ต่อสถานการณ์ทั้งในเชิงบวกและลบ วิธีการนี้ใช้สำหรับประเด็นข่าวที่สื่อมวลชนหลายแห่งให้ความสนใจ ดังตัวอย่างข่าวผลการตัดสินยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร สำนักข่าวเอพี ได้สอบถามความคิดเห็นคนฟังผลการตัดสินทั้งฝ่ายคนเสื้อแดงและคนที่ไม่ใช่เสื้อแดง ซึ่งการสัมภาษณ์วิธีการนี้ทำให้ข่าวเกิดความสมดุลและเป็นกลาง โดยบรรณาธิการข่าวสำนักข่าวเอพี กล่าวว่า “การทำข่าวกระแสนิยมต้องเตรียมสัมภาษณ์ความคิดเห็น วิธีการสัมภาษณ์ก็จะถามทั้งไว้ทั้งสองด้าน ผลออกมาด้านใดด้านหนึ่งก็ลงข่าวได้ทันที ทำให้อ่านมีความสมดุลและเป็นกลาง”

การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าว

สำนักข่าวเอพีจะทำการสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าวประกอบการรายงานข่าวเมื่อข่าวนั้นเป็นเหตุการณ์สำคัญ ตัวอย่างข่าวแถลงเรื่องข่าวยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร “Thai court orders assets seized from ex-PM Thaksin” (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 4) การสัมภาษณ์ที่ได้จากงานแถลงข่าวเป็นการสัมภาษณ์แบบหมู่คณะ ซึ่งมีนักข่าวหลากหลายสำนักข่าวทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศร่วมกันตั้งคำถาม และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าวมักนำมาใช้ประกอบการรายงานข่าว หรือบางครั้งอาจใช้เพียงการเก็บประเด็น เพื่อจะได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวของกลุ่มต่าง ๆ เท่านั้น

ตัวอย่างข่าวแถลงเรื่องข่าวยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยจะใช้แต่เพียงประเด็นสำคัญของการแถลงข่าว โดยในข่าวยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร “Thai court orders assets seized from ex-PM Thaksin” (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 4) ผู้รายงานใช้ข้อมูลจากการแถลงข่าวเพียงประเด็นจำนวนเงินที่ยึดทรัพย์เท่านั้น หลังจากนั้นก็นำข้อมูล

บรรยากาศบริเวณรอบศาลฎีกา คนที่มารอฟังการตัดสินและข้อมูลความคิดเห็นที่สำนักข่าวเอพีได้สัมภาษณ์มาใช้ในการรายงานข่าว

การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉินใช้เฉพาะเหตุการณ์การชุมนุมประท้วงและเกิดความรุนแรง ตัวอย่างข่าวการปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับทหารและประชาชน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 ในข่าว “Thai riot police clash with protesters” ช่วงเวลานั้นนักข่าวจะเกาะติดสถานการณ์เพื่อดูความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์และรายงานความคืบหน้าเข้าสำนักงานทุกวัน การสัมภาษณ์ในช่วงเวลาที่เกิดการปะทะกันค่อนข้างยาก หากต้องการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์จึงต้องรอให้เหตุการณ์การปะทะยุติลง การสัมภาษณ์ทำได้เพียงการรอฟังการแถลงข่าวของทั้ง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายผู้ประท้วง (กลุ่มเสื้อแดง) และฝ่ายรัฐบาลเท่านั้นและช่วงแถลงข่าวเป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้นักข่าวสัมภาษณ์ในประเด็นต่าง ๆ สำหรับข่าว “Thai riot police clash with protesters” สำนักข่าวทำได้เพียงรายงานเหตุการณ์ความเสียหาย ผู้ได้รับบาดเจ็บและการออกมาแถลงข่าวของโฆษกกระทรวงกลาโหมเท่านั้น

นอกจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษายังพบว่า สำนักข่าวเอพีใช้การสังเกตในการเก็บข้อมูลในบางกรณีที่ไม่สามารถสัมภาษณ์ได้ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต

สำนักข่าวเอพีใช้วิธีเก็บข้อมูลจากการสังเกตในเวลาที่มีเหตุการณ์รุนแรง ประเด็นที่ใช้สังเกตคือ นักข่าวจะประเมินสถานการณ์ในเบื้องต้นว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ความเสียหาย ผู้ได้รับบาดเจ็บ เป็นการประเมินบรรยากาศโดยรวม ดังตัวอย่างข่าว “Thai riot police clash with protesters” (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 1) ผู้รายงานใช้การสังเกตเหตุการณ์การปะทะกัน โดยรายงานว่ามีกองทหารหลายร้อยคนในมือมีอาวุธปืนไฟ และจากการปะทะกันพบผู้บาดเจ็บสาหัสจำนวน 49 คน ข้อมูลที่นำมารายงานเป็นการเขียนจากการสังเกตเพราะไม่มีการอ้างแหล่งข่าว ดังนี้ “... Thai soldiers unleashed hundreds of rounds of automatic weapons fire to clear rock-throwing anti-government protesters from a major intersection in the capital in the pre-dawn darkness Monday. Forty-nine people were reported hurt in the first serious clash between the two sides in ongoing protests that have roiled this southeast Asian nation and came a day after the country's ousted prime minister called for a revolution...”

นอกจากข่าว “Thai riot police clash with protesters” ผู้ศึกษายังพบการรายงานข่าวจากการสังเกตบรรยากาศในพื้นที่ข่าวของนักข่าวในข่าว “Thai court orders assets seized

from ex-PM Thaksin” เป็นการสังเกตบรรยากาศคนที่มาร่วมฟังคำพิพากษาในวันนั้นความเศร้าโศกเสียใจของกลุ่มคนเสื้อแดงบริเวณรอบศาลฎีกา

ในการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวเอพีประสบปัญหาในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งปัญหาที่เกิดจากภาคสนามและปัญหาที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลในสำนักงาน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ปัญหาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล

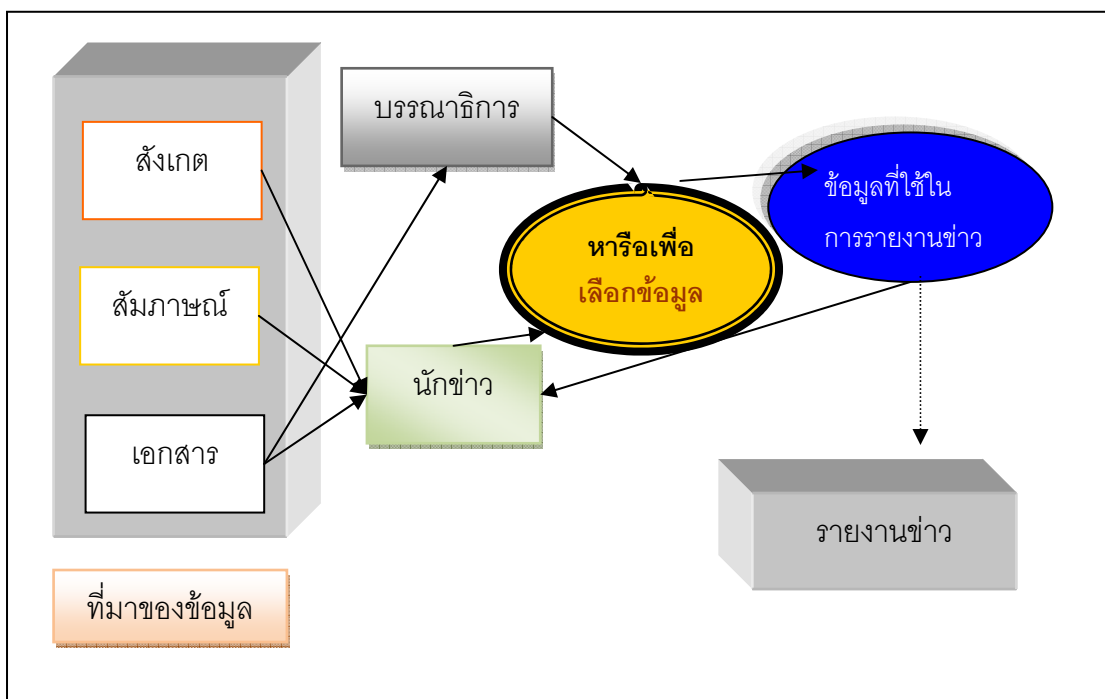
ปัญหาที่นักข่าวเอพีประสบอีกประการหนึ่ง คือ ข้อมูลที่ค้นหาได้แต่ละแหล่งไม่ตรงกัน โดยเฉพาะช่วงเวลาที่เกิดความรุนแรง นักข่าวจะได้รับข่าวจากหลายแหล่ง ซึ่งในช่วงเวลานั้นนักข่าวทำได้เพียงส่งข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาทุกแหล่งให้บรรณาธิการข่าวเป็นผู้ตรวจสอบและตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าจะใช้ข้อมูลใดในการรายงานข่าว ปัญหาที่เกิดจากช่วงเวลาในการตรวจสอบข่าว

วิธีการแก้ปัญหาจากการเก็บรวบรวมข้อมูล

การแก้ปัญหาข้อมูลไหลเข้ามาจากหลายแหล่งในช่วงเกิดความรุนแรง สำนักข่าวจะตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งที่มาที่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุดโดยข้อมูลที่นำมาตรวจสอบจะต้องมีความเที่ยงตรงคือ นำเสนอข้อมูลตรงกันมากกว่า 1 แหล่งที่จึงนำข้อมูลนั้นมาประกอบการรายงานได้ ส่วนแหล่งที่มาที่ไม่ชัดเจน (ไม่ปรากฏผู้ผลิตเนื้อหา) สำนักข่าวไม่นำมารายงานเพราะเกรงว่าจะตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าว

สำหรับขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้ศึกษาได้แสดงไว้ในภาพที่ 4.14 โดยนักข่าวทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต สัมภาษณ์และข้อมูลเอกสาร ซึ่งข้อมูลเอกสารนั้นบรรณาธิการได้เข้าช่วยคัดเลือกอีกทางหนึ่ง หลังจากได้ข้อมูลมาแล้วนักข่าวและบรรณาธิการหารือร่วมกันเพื่อเลือกข้อมูลแล้วนำมารายงานข่าว

ภาพที่ 4.14
แสดงการคัดเลือกข้อมูลที่นำมาใช้รายงานข่าว

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

กระบวนการทำข่าวในขั้นตอนหลังจากการคัดเลือกข้อมูลที่ได้รวบรวมมาจากสนามข่าวและจากสำนักงานคือ ขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การรายงานข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า การรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพีเป็นการนำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมด้วยวิธีการต่าง ๆ มารายงานเป็นข่าวแล้ว (สัมภาษณ์ สังเกต เอกสาร) โดยผู้ศึกษาพบรูปแบบการรายงานข่าวดังนี้

รูปแบบการรายงานข่าว

รูปแบบการรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพีเน้นการนำเสนอข่าวที่มีเนื้อหาหลายประเด็น มีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ ทั้งภูมิหลังข่าว ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์รวมถึงนักวิเคราะห์จากสถาบันการเงินชั้นนำระดับโลก เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวโน้มผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างเช่น การรายงานข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับทหารและประชาชน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 สำนักข่าวเอพีได้รายงานเหตุการณ์ดังกล่าวในวันที่ 14 เมษายน 2552 เมื่อเวลา 1:56 น. ด้วยการพาดหัวข่าวว่า “Thai troops surround protesters near PM’s office” (กองกำลังทหารเข้าโอบล้อมผู้ประท้วงแถบทำเนียบรัฐบาล) (รายละเอียดในภาคผนวก ข. ตัวอย่างข่าวที่ 2) การรายงานข่าวนี้นี้ ประกอบด้วย ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ ภูมิหลังของเหตุการณ์ รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว

การรายงานข่าว “Thai troops surround protesters near PM’s office” ของสำนักข่าวเอพีมีการเรียงลำดับข้อมูล โดยเริ่มต้นจากการนำเสนอภาพข่าว 5 ภาพ ทั้ง 5 ภาพบ่งบอกถึงความรุนแรงของทหารและกลุ่มผู้ประท้วงที่ปะทะกัน เริ่มจากภาพแรกเป็นภาพของทหารใช้กระบองตีไล่กลุ่มคนเสื้อแดง ภาพที่ 2 เป็นภาพของหญิงผู้ประท้วงไหว้ขอชีวิตจากทหาร ภาพที่ 3 เป็นภาพของผู้ประท้วงขว้างปาก้อนหินใส่ฝูงชน ภาพที่ 4 เป็นภาพการเผาธงประจำทาง โดยมีทหารยืนเรียงตัวรับ ภาพที่ 5 เป็นภาพของเสื้อแดงใส่หน้ากากผี ยืนอยู่ในกลุ่มผู้ประท้วง (รายละเอียดในภาคผนวก ข. ตัวอย่างข่าวที่ 2)

หลังจากการนำเสนอภาพข่าวทั้ง 5 ภาพแล้ว สำนักข่าวเอพีเริ่มเปิดประเด็นด้วยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกองกำลังทหารเข้าโอบล้อมกลุ่มผู้ประท้วงที่มาชุมนุมกันบริเวณใกล้กับทำเนียบรัฐบาล หลังจากที่เกิดเหตุการณ์ปะทะกันจนเป็นเหตุทำให้มีผู้เสียชีวิต 2 รายและบาดเจ็บประมาณ 12 ราย เป็นการรายงานจากการสังเกตของนักข่าว

“...Thai troops encircled thousands of protesters encamped near the prime minister's office in Bangkok early on Tuesday after a day of street clashes in which two people were killed and dozens injured...” (AP, 2009)

หลังจากนั้นได้นำคำสัมภาษณ์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีที่ให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าวรอยเตอร์มาลงได้ใจความว่า ที่รัฐบาลกระทำไปเพื่อต้องการให้บ้านเมืองสงบ และได้ทำตามกฎหมาย เพื่อเรียกคืนความสงบสุขกับมายังประเทศ และไม่ต้องการคุยกับอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ดังนี้

...Prime Minister Abhisit Vejjajiva, who declared a state of emergency in Bangkok on Sunday, urged the protesters to leave. He told Reuters his aim was to restore law and order but said their rights would be respected. In an interview with Reuters, Abhisit ruled out an immediate dissolution of parliament and said he was not interested in making a deal with exiled

former Prime Minister Thaksin Shinawatra, the figurehead of the protest movement... (AP, 2009)

หลังจากนั้นเนื้อหาข่าวได้รายงานถึงภูมิหลังของเหตุการณ์ที่มีการปะทะกันของกลุ่มผู้ชุมนุมปะทะกับทหารและชาวบ้านจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจากการต่อสู้ และมีการใช้แก๊สน้ำตา ทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นทหาร และประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมต้องเสียชีวิต (ข้อมูลจากฐานข้อมูลสำนักข่าว) ในเนื้อหาข่าวระบุว่า "...The Emergency Medical Institute said on Monday night 94 people, including soldiers, were injured in the clashes..."

การรายงานข่าวเอพีได้นำการวิเคราะห์สถานการณ์จากนักวิเคราะห์สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางการเงินของโลก อาทิ แสตนดาร์ดแอนด์ปัวร์ส์ (Standard & Poor's) และมูดี้ส์ (Moody's) วิเคราะห์ถึงผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลร้ายต่อประเทศ โดยสถาบันแอสเตนดาร์ดแอนด์ปัวร์ส์มองว่า ไทยจะถูกปรับลดความน่าเชื่อถือทางด้านเศรษฐกิจ ถ้าไม่รีบแก้ไขสถานการณ์ (ข้อมูลจากเอกสาร) ในเนื้อหาข่าวได้รายงานว่า

...Rating agencies Standard & Poor's and Moody's, both of which already have a negative outlook on Thailand's sovereign ratings, said the renewed political unrest increased the risk of a downgrade...

...Tourism can rebound, but investor confidence will be very hard to get back," said S&P analyst Kim Eng Tan. "Going forward we expect investors will become a lot more risk averse..." (AP, 2009)

เนื้อหาข่าวยังมีประเด็นที่ พล.อ. ทรงกิตติ จักกาบาตร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ให้สัมภาษณ์ว่า จะการนำสถานการณ์กลับมาสู่เหตุการณ์ปกติ (ข้อมูลจากสื่ออื่น) ซึ่งในเนื้อหาข่าวได้รายงานไว้ว่า "... Thailand's top military commander, General Songkitti Chakabakr, said in a televised statement on Monday that the committee charged with restoring order would strive "through every peaceful means" to bring the situation back to normal as soon as possible..." (AP, 2009)

ในตอนท้ายของรายงานข่าวนี้ สำนักข่าวยังได้นำภูมิหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 รวมถึงต้นตอของเหตุการณ์อันเนื่องมาจากกลุ่มผู้สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ต้องการขับไล่ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนเป็นเหตุทำให้ต้องยกเลิกการประชุมอาเซียน ชัมมิต พริ้มท้งให้รายละเอียดว่า นับตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา

ประเทศไทยมีการรัฐประหารไปแล้ว 18 ครั้ง และบางครั้งเป็นการรัฐประหารเพื่อองค์พระมหากษัตริย์ (ข้อมูลจากฐานข้อมูลสำนักข่าวเอพี) ซึ่งเนื้อหาของข่าวได้รายงานว่า

...Last year politicians backed by the "Red Shirts" were in power and royalist "Yellow Shirts," supporters of those now in government, held nearly non-stop protests, culminating in a week-long occupation of Bangkok's main airport.

The political strife died down for a while after Abhisit came to office through parliamentary defections that Thaksin supporters say the army engineered. They demand a new election.

Protests flared anew after Thaksin, living in exile to avoid jail on a corruption conviction, said Abhisit must resign by April 8 -- the day before Thailand was to host the now abandoned East Asia Summit in the beach resort of Pattaya.

Thailand has had 18 coups since 1932 and the military often has the final say in Thai politics, sometimes with the blessing of the king..." (AP, 2009)

นอกจากสำนักข่าวเอพีเน้นการนำข้อมูลเนื้อหาหลากหลายมารายงานข่าว ตั้งแต่ภูมิหลังข่าว ข้อมูลที่เกิดขึ้นปัจจุบัน และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแล้ว ผู้ศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวเอพีมีวิธีการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ รวมถึงเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ มารายงานข่าว ดังนี้

การนำข้อมูลมาใช้ในการรายงานข่าว

สำนักข่าวเอพีนำข้อมูลทั้งจากภาคสนามและจากสำนักงานมาใช้ในการรายงานข่าว ดังตัวอย่างเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 ในข่าว "Thai troops surround protesters near PM's office" (กองกำลังทหารเข้าโอบล้อมผู้ประท้วงบริเวณทำเนียบรัฐบาล) (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 2) การรายงานข่าวนี้มีข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สังเกต และเอกสารอื่น ๆ ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

เหตุการณ์ปะทะกันระหว่างกลุ่มเสื้อแดงกับทหารและประชาชน เมื่อวันที่ 13 เมษายน 2552 ถือเป็นเหตุการณ์ฉุกเฉินและมีความรุนแรงแฝงอยู่ในเหตุการณ์ การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แกนนำฝ่ายต่าง ๆ จึงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการหาข้อมูลข่าว "Thai troops surround protesters near PM's office" ทำได้เพียงการนำข้อมูลผลของการปะทะกัน มอง

ภาพรวมของเหตุการณ์ ผลเสียหายที่เกิดขึ้น ผู้ได้รับบาดเจ็บ โดยในข่าวนี้ได้รายงานจำนวนผู้ที่ได้รับบาดเจ็บจำนวน 94 คน แต่เป็นการรายงานโดยอ้างแหล่งข่าวไม่ระบุชื่อ ดังนี้

...A hospital said another person was also fatally shot in the violence under similar circumstance, and there was sporadic fighting between protesters and locals in the evening.

The Emergency Medical Institute said on Monday night 94 people, including soldiers, were injured in the clashes..." (AP, 2009)

นอกจากนี้ ยังเป็นการนำคำกล่าวของกลุ่มผู้ประท้วง (speaking of the "Red Shirt" protester) ที่กล่าวว่า "หากรัฐบาลไม่ใช้ความรุนแรงผู้ชุมนุมจะไม่ได้ตอบด้วยความรุนแรงเช่นกัน" ข้อมูลนี้ถูกนำมาประกอบในการรายงานข่าว (รายงานโดยไม่ระบุชื่อแหล่งข่าว) ซึ่งเอพีได้นำเสนอว่า

"...Speaking of the "Red Shirt" protesters, he said: "If they are not inciting violence, if they are not engaged in riots, if they don't have weapons, then they can exercise their rights..." (AP, 2009)

แม้ว่าข้อมูลที่เป็นคำกล่าวของแหล่งข่าวบางครั้งอาจไม่สามารถระบุชื่อได้ แต่การใช้คำอื่นเป็นตัวแทนที่เชื่อมโยงไปยังกลุ่มนั้น สามารถตอบคำถามและนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการประกอบการรายงานข่าวเพื่อให้เนื้อหาข่าวมีความสมบูรณ์มากขึ้น อย่างไรก็ตามเนื้อหาข่าวนี้อาจไม่สมบูรณ์หากขาดข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ซึ่งนักข่าวเอพีได้นำมาประกอบข่าว ซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

สำนักข่าวเอพีนำเสนอข้อมูลจากการสังเกตด้วยภาพและข้อความ แต่ละภาพบอกเล่าเรื่องราวการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมประท้วงกับทหาร โดย 2 ภาพแรก แสดงถึงความรุนแรงของทหารที่กระทำต่อผู้ประท้วง ส่วนอีก 3 ภาพ แสดงถึงความรุนแรงที่ผู้ประท้วงกระทำต่อทรัพย์สินของทางราชการ (รายละเอียดในภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 2)

นอกจากสำนักข่าวเอพีจะใช้ภาพถ่ายเพื่อรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ให้ผู้อ่านได้รับทราบแล้วยังใช้วิธีการสังเกตแล้วนำมาเขียนบรรยายให้ผู้อ่านได้รับทราบบรรยากาศของเหตุการณ์ ดังตัวอย่าง การให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้มาชุมนุมประท้วงบริเวณทำเนียบรัฐบาล การปะทะกันทำให้มีผู้บาดเจ็บ 12 ราย และเสียชีวิต 2 ราย ซึ่งในเนื้อหาข่าวได้รายงานดังนี้

“...Thai troops encircled thousands of protesters encamped near the prime minister's office in Bangkok early on Tuesday after a day of street clashes in which two people were killed and dozens injured...” (AP, 2009)

การรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตเป็นวิธีที่ทำให้เนื้อหาข่าวมีความสมบูรณ์มากขึ้น ผู้ศึกษายังได้พบเพิ่มเติมอีกว่า การรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพียังนำข้อมูลจากแหล่งอื่นเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้ข่าวเต็มไปด้วยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ การนำข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ มาใช้ประกอบการรายงานข่าวมีรายละเอียด ดังนี้

การใช้ข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ

สำนักข่าวเอพีได้นำข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบการรายงานข่าว ได้แก่ การใช้ข้อมูลข่าวจากสื่อมวลชน ข้อมูลจากฐานข้อมูลสำนักข่าวเอพี ดังนี้

- การใช้ข้อมูลจากสื่อมวลชน

สำนักข่าวเอพีได้นำข้อมูลจากสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์บางส่วนสามารถนำเป็นส่วนประกอบการรายงานข่าวได้ อาทิ การนำคำสัมภาษณ์ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีที่ให้สัมภาษณ์แก่สำนักข่าวรอยเตอร์ถึงการออกคำสั่งใช้พระราชบัญญัติความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พร้อมทั้งจะปรับแก้ไขกฎหมายเมื่อถึงเวลาอันเหมาะสมมาใช้ในการนำเสนอข่าว ซึ่งในเนื้อหาข่าวเอพีนำมารายงานว่า

“...Prime Minister Abhisit Vejjajiva, who declared a state of emergency in Bangkok on Sunday, urged the protesters to leave. He told Reuters his aim was to restore law and order but said their rights would be respected...” (AP, 2009)

นอกจากนี้ ยังมีการนำคำกล่าวของ พล.อ.ทรงกิตติ จักกาบาตร์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่ได้ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ของไทยที่ได้กล่าวถึง การออกประกาศใช้ พระราชบัญญัติความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551 เพื่อสร้างความสงบ อันจะนำไปสู่เหตุการณ์ปกติซึ่งคาดว่าจะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันสั้นนี้ ซึ่งเนื้อหาข่าวที่เอพีนำเสนอมีดังนี้

...Thailand's top military commander, General Songkitti Chakabakr, said in a televised statement on Monday that the committee charged with restoring order would strive "through every peaceful means" to bring the situation back to normal as soon as possible... (AP, 2009)

นอกจากนำข่าวที่สื่อมวลชนด้วยกันเองนำเสนอมาเป็นส่วนประกอบของการรายงานข่าวแล้ว ยังมีข้อมูลจากแหล่งอื่นมาประกอบการรายงานข่าว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ข้อมูลจากฐานข้อมูล

การรายงานข่าวของสำนักข่าวเอพี ข้อมูลที่มักจะขาดไม่ได้อีกอย่างหนึ่ง คือ ภูมิหลังข่าวเป็นการบอกถึงที่มาของเหตุการณ์ ตัวอย่างข่าว “Thai troops surround protesters near PM's office” (กองกำลังทหารเข้าโอบล้อมผู้ประท้วงบริเวณทำเนียบรัฐบาล) (ดูภาคผนวก ข ตัวอย่างข่าวที่ 2) มีการนำข้อมูลซึ่งเป็นภูมิหลังข่าวไว้ในส่วนท้ายการรายงานข่าว เพื่อนำเสนอว่าในการชุมนุมประท้วงกดดันรัฐบาลของกลุ่มเสื้อแดงนั้นทำเหมือนกับกลุ่มเสื้อเหลืองที่เคยกดดันรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ด้วยการปิดล้อมสนามบินสุวรรณภูมิ ส่วนการกดดันของเสื้อแดงได้ใช้พื้นที่ใจกลางกรุงเทพมหานคร เป็นสถานที่ชุมนุมประท้วง เพื่อกดดันรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นอกจากนี้กลุ่มเสื้อแดงผู้สนับสนุน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2552 ซึ่งเกิดขึ้นก่อนที่ประเทศไทยต้องระงับการประชุมอาเซียน ชัมมิทที่พัทยา อีกทั้งในตอนท้ายของข่าวยังเพิ่มเติมข้อมูลที่ว่า ประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ได้มีรัฐประหารมาถึง 18 ครั้ง แต่แต่ละครั้งอ้างว่าการทำรัฐประหารทุกครั้งเพื่อรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนี้

...Last year politicians backed by the "Red Shirts" were in power and royalist "Yellow Shirts," supporters of those now in government, held nearly non-stop protests, culminating in a week-long occupation of Bangkok's main airport.

The political strife died down for a while after Abhisit came to office through parliamentary defections that Thaksin supporters say the army engineered. They demand a new election.

Protests flared anew after Thaksin, living in exile to avoid jail on a corruption conviction, said Abhisit must resign by April 8 -- the day before Thailand was to host the now abandoned East Asia Summit in the beach resort of Pattaya.

Thailand has had 18 coups since 1932 and the military often has the final say in Thai politics, sometimes with the blessing of the king.” (AP, 2009)

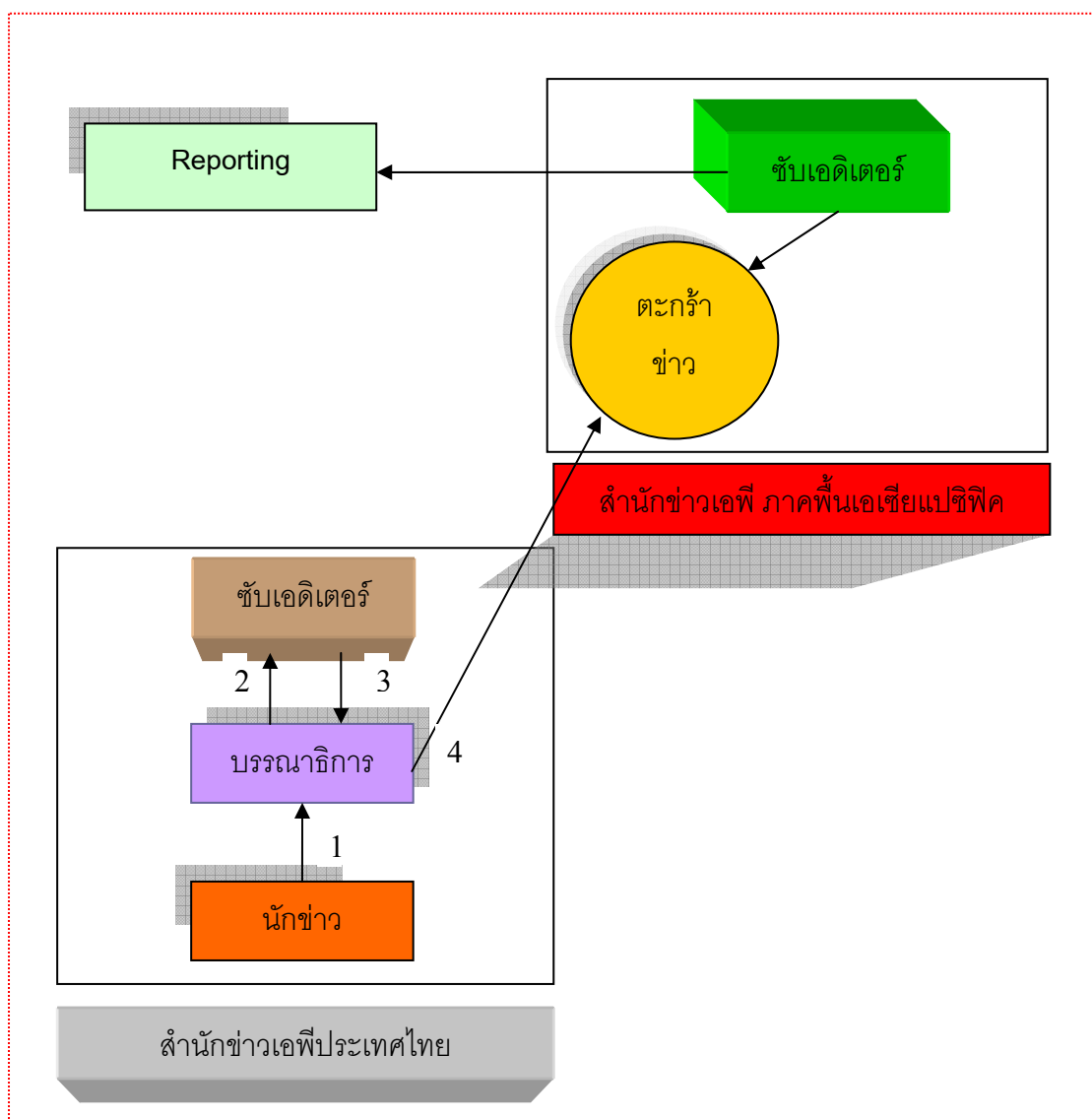
หลังจากสำนักข่าวเอพีได้นำข้อมูล (สัมภาษณ์ สังเกต เอกสาร) มาเรียบเรียงและเขียนเป็นข่าว ขั้นตอนต่อไป คือ การนำเสนอข่าวสู่สาธารณะมีดังนี้

ขั้นการรายงานข่าวสู่สาธารณะ

สำนักข่าวเอพีมีขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องก่อนรายงานข่าวสู่สาธารณะ เริ่มจากนักข่าวเขียนข่าวในประเด็นที่ได้รับมอบหมายจากบรรณาธิการ หลังจากนั้นจะส่งข่าวให้แก่บรรณาธิการเป็นผู้พิจารณา ในขั้นนี้อาจมีการส่งกลับคืนสู่นักข่าว หากยังไม่มี การนำเสนออย่างรอบด้าน บรรณาธิการจะมอบหมายให้นักข่าวหารายละเอียดบางประการ เพื่อให้ข่าวนั้นสมบูรณ์ขึ้น เมื่อแก้ไขได้จนเป็นที่พอใจในระดับหนึ่งแล้ว บรรณาธิการจะส่งข่าวให้บรรณาธิการ (editor) เป็นผู้ตรวจสอบรายละเอียด พร้อมทั้งจัดแต่งต้นฉบับ หลังจากนั้นบรรณาธิการจะส่งต้นฉบับข่าวนั้นกลับคืนให้แก่บรรณาธิการ เมื่อบรรณาธิการคนเดิมได้รับข่าวนี้อาจส่งไปยังโต๊ะข่าว ซึ่งเป็นศูนย์รวมของข่าวที่รายงานเกี่ยวกับภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หลังจากนั้นจะมีอีดิเตอร์ ซึ่งสังกัดในสำนักงานภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก เป็นทำหน้าที่คัดเลือกข่าวที่ส่งมาจากประเทศไทยนำไปลงในเว็บไซต์ของเอพี ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการรายงานข่าวจากประเทศไทยอย่างแท้จริง ดังภาพที่ 4.15

ภาพที่ 4.15

แสดงขั้นตอนของการรายงานข่าวสู่สาธารณะของสำนักข่าวเอพี

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวซินหัวต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

กระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวซินหัวประเทศไทยมีขั้นตอนในการทำงาน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เป็นการเตรียมการก่อนเก็บข้อมูลภาคสนามที่เรียกว่า การค้นหาประเด็นข่าว (news tips) ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลจากภาคสนามหรือการรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนที่ 3 การเขียนและการรายงานข่าว ทั้ง 3 นี้เป็นขั้นตอนทั่วไปของกระบวนการทำงานข่าว แต่แตกต่างกันในรายละเอียดของแต่ละขั้นตอน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นหาประเด็นข่าว (news tips)

การค้นหาประเด็นข่าวเป็นจุดเริ่มต้นของการทำงานข่าวของสำนักข่าวซินหัวด้วยการคิดค้นหาประเด็นข่าวก่อนทำข่าวทุกครั้ง โดยเฉพาะในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ทางสำนักข่าวให้ความสำคัญต่อการกำหนดประเด็นข่าวแต่ละวัน บุคลากรฝ่ายข่าวคือนักข่าวและหัวหน้าสำนักงานข่าว (บรรณาธิการข่าวทำการคิดค้นประเด็นข่าวที่นำไปสู่การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมารายงานข่าวในขั้นต่อไป

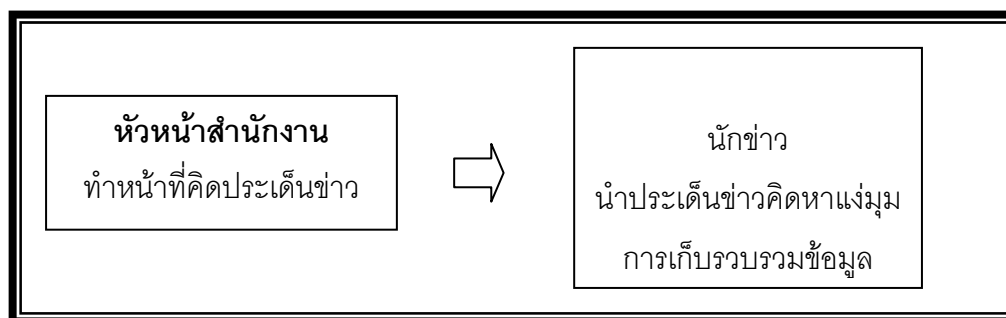
จากการศึกษาพบว่า กองบรรณาธิการของสำนักข่าวซินหัวในประเทศไทยหาหรือประเด็นข่าวอย่างไม่เป็นทางการระหว่างบรรณาธิการข่าวกับนักข่าวเพื่อหาข้อสรุปร่วมกันว่าใช้ประเด็นข่าวใดในการทำข่าว มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะใดเพื่อนำไปสู่การรายงานข่าว หลังจากนั้นก็นำประเด็นที่ได้หารือร่วมกันมอบหมายให้นักข่าวนำไปปฏิบัติงานในภาคสนาม โดยขั้นตอนการค้นหาประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวในประเทศไทยพบว่า มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอนดังนี้คือ วิธีการค้นหาประเด็นข่าว แหล่งที่มาของประเด็นข่าว และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งข่าวเน้นการนำเสนอข่าวให้กับกลุ่มเป้าหมายชาวจีนทั่วประเทศ สำนักข่าวซินหัวมีวิธีการค้นหาประเด็นข่าว 2 รูปแบบ ได้แก่ วิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักข่าวสูงานภาคสนามและวิธีการค้นหาประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงาน แต่ละรูปแบบมีรายละเอียดดังนี้

การค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานสูงานภาคสนาม

การคิดค้นประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นจากสำนักงานสูงานภาคสนามเริ่มต้นจากหัวหน้าสำนักงานทำหน้าที่คิดค้นประเด็นข่าวจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ วิทยูทูปกระจายเสียง หนังสือพิมพ์หรือรับข่าวสารประเภทข้อความสั้น (sms) จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ข่าวที่ได้รับจากช่องทางนี้รายงานเหตุการณ์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง) หลังจากนั้นก็มอบหมายงานให้นักข่าวลงพื้นที่เพื่อทำข่าวและเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนต่อไปดังภาพที่ 4.16

ภาพที่ 4.16

แสดงการค้นหาประเด็นข่าวจากสำนักงานสู่ภาคสนามของสำนักข่าวซินหัว

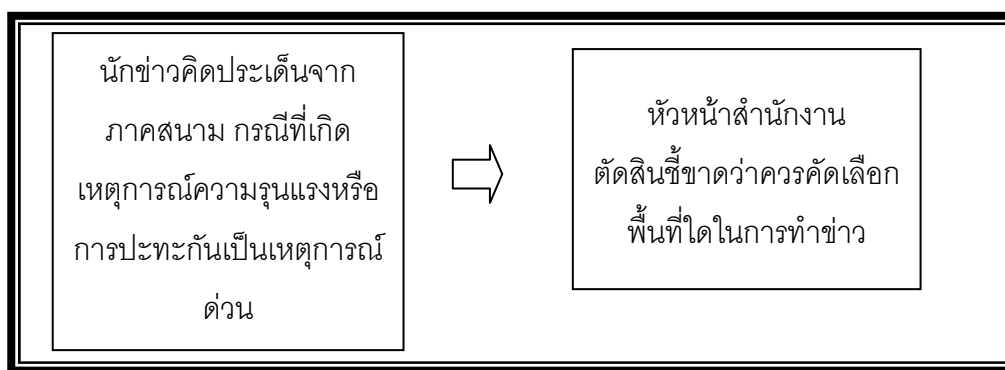
ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

การคิดค้นประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักงาน

รูปแบบการคิดค้นประเด็นข่าวในลักษณะนี้ตรงกันข้ามกับการคิดค้นประเด็นข่าวในวิธีแรก ซึ่งวิธีการนี้สำนักข่าวซินหัวใช้ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์รุนแรงทางการเมืองในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ดังตัวอย่างการปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มเสื้อแดง นักข่าวลงพื้นที่เพื่อทำงานข่าวและรายงานประเด็นมายังหัวหน้าสำนักงานเพื่อหาหรือว่าในภาคสนามที่เกิดเหตุการณ์ข่าวขึ้นมีประเด็นใดบ้างและนักข่าวได้เข้าทำงานในพื้นที่ใด พร้อมกับขอความคิดเห็นว่านักข่าวควรทำงานอยู่ตรงจุดไหนที่มีความรุนแรงเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าอีกด้วยว่าจุดที่นักข่าวทำงานมีความปลอดภัยมากน้อยเพียงใด โดยหัวหน้าสำนักงานตัดสินใจเป็นขั้นสุดท้ายว่านักข่าวเลือกพื้นที่ใดเป็นการหาข่าว ถ้ากรณีนักข่าวไม่สามารถติดต่อกับหัวหน้าสำนักงานได้นักข่าวก็ใช้วิจารณญาณในการคิดค้นพื้นที่ทำข่าวและหาข้อมูลข่าว หลังจากนั้นนักข่าวก็เข้ามายังกองบรรณาธิการเพื่อรวบรวมข้อมูลและรายงานข่าวซึ่งเป็นวิธีการเดียวกับการทำงานในเหตุการณ์การเมืองช่วงปกติ แต่ถ้าเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงเช่นในกรณีการสลายการชุมนุมของรัฐบาล นักข่าวก็ไม่จำเป็นต้องเข้าสำนักงานรายงานประเด็นจากภาคสนามว่าขณะนี้เกิดประเด็นอะไรในพื้นที่ให้กับหัวหน้าสำนักงานและหัวหน้าสำนักงานตัดสินใจเลือกจะให้นักข่าวทำประเด็นอะไร ดังแสดงวิธีการคิดประเด็นจากภาคสนามสู่สำนักงานข่าวในภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17

แสดงการค้นหาประเด็นข่าวจากภาคสนามสู่สำนักข่าวซินหัว
กรณีที่เกิดวิกฤติความรุนแรงที่เป็นเหตุการณ์ด่วน

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

จากการศึกษายังพบว่า วิธีการค้นหาข้อมูลทั้ง 2 วิธีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจว่า นักข่าวควรเลือกประเด็นใดในการทำงานคือ หัวหน้าสำนักงานสำนักข่าวซินหัว ซึ่งแต่ละวิธีมีการหารือร่วมกันระหว่างนักข่าวกับหัวหน้าสำนักงานว่าใช้วิธีการใด นักข่าวของสำนักข่าวอาจต้องผลัดเปลี่ยนกันลงพื้นที่เพื่อเข้ามาสำนักงานและคอยติดตามสถานการณ์จากสื่ออื่นและรายงานให้กับนักข่าวที่ลงพื้นที่ได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ การทำงานในช่วงวิกฤติความรุนแรง นักข่าวสลับพื้นที่ทำงานรวมทั้งช่างภาพก็ทำหน้าที่ทั้งถ่ายภาพและเก็บข้อมูลมาให้ นักข่าวรวบรวมอีกด้วย โดยแผนการทำงานข่าวถูกจัดขึ้นโดยนักข่าวแต่ละคน ถ้าเป็นมีเหตุการณ์ความรุนแรงวางแผนวันต่อวัน แต่ถ้าเป็นช่วงปกติวางแผนเป็นรายสัปดาห์ นักข่าวสำนักข่าวซินหัวให้ความเห็นว่า

... แต่ละวันนักข่าวคิดว่าตัวเองทำอะไรบ้างหรือวางแผนสัปดาห์ต่อสัปดาห์ว่าทำอะไรก็น่าเสนอ แต่ถ้าเป็นช่วงที่มีการประท้วงทางการเมืองก็พูดคุยกันว่าใครทำอะไรบ้าง หลังจากนั้นก็ลงพื้นที่พร้อมกันแล้วแยกย้ายกันรายงาน ส่วนใหญ่พอลงพื้นที่มีอบเสื่อแดงก็ติดต่อบรรณาธิการหรือนักข่าวที่อยู่ในสำนักงานซึ่งทำหน้าที่รับข่าวและรับฟังประเด็นที่บรรณาธิการตรวจสอบในสำนักงาน ถ้าวันไหนมีเหตุการณ์รุนแรงหรือรัฐบาลแถลงการณ์ ก็ลงพื้นที่แบ่งกันว่าใครทำอะไรต้องช่วยกันมองประเด็นข่าวตลอดว่า ถ้าเกิดเหตุการณ์นี้ต้องทำอะไรต่อ ผมกับบรรณาธิการช่างภาพ

และนักข่าวอีก 1 คนก็ช่วยกันตลอดเวลา บางครั้งเราไม่สามารถดูแลข่าวได้ครบทุกประเด็นต้องถามคนข้างในที่เขาตรวจสอบข่าวด้วยเพื่อทราบความคืบหน้าข่าวในวันนั้น... (ซีเชียนฮิน, สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2553)

การทำงานข่าวในขั้นตอนการคิดค้นประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวมีด้วยกัน 2 วิธีทั้งจากสำนักงานสู่ภาคสนามและจากภาคสนามสู่สำนักงาน โดยในขั้นตอนการคิดค้นประเด็นนั้นผู้ศึกษายังได้ศึกษาถึงแหล่งที่มาของประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งที่มาของประเด็นข่าว

จากการศึกษาพบว่า จุดกำเนิดประเด็นข่าวของนักข่าวสำนักข่าวซินหัวในประเทศไทย จำแนกออกเป็น 2 ช่องทาง คือ 1. ช่องทางที่เกิดจากกำหนดการข่าว (passive channel) หมายถึงกำหนดการที่องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนส่งเข้ามายังสำนักงาน 2. ช่องทางที่มีการเคลื่อนไหวของประเด็นข่าว (active channel) เป็นช่องทางจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่นำเสนอข่าวสาร ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ หรือการรับข่าวสารประเภทข้อความสั้น (sms) จากโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพราะเป็นช่องทางข่าวที่รายงานตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อรับรู้ความเคลื่อนไหวของประเด็นที่เกิดขึ้นตลอดเวลา

สำหรับแหล่งที่มาของประเด็นข่าวในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง การตรวจสอบประเด็นทำได้ 2 ช่องทางเหมือนกับในภาวะปกติแต่แตกต่างกันในช่วงเวลาการทำงาน โดยถ้าเป็นช่วงกลางคืน เป็นเวลาที่สำนักงานปิดทำการ ผู้ที่ทำการคิดค้นประเด็นตรวจสอบจากข่าวสั้นผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ (sms) ที่ส่งถึงตลอด 24 ชั่วโมง หรือถ้ามีกรณีความรุนแรงเกิดขึ้นในช่วงกลางวัน นักข่าวอาจตรวจสอบประเด็นที่เกิดขึ้นขณะนั้นจากโทรศัพท์แล้วติดต่อหัวหน้าสำนักงานเพื่อกำหนดทิศทางร่วมกันว่าในวันต่อไปนักข่าวลงพื้นที่จุดใดบ้างแล้วไม่ต้องเข้ามาที่สำนักงาน โดยนักข่าวสำนักข่าวซินหัวเข้ามารวมกับช่างภาพที่สำนักงานก่อนลงสนามข่าวเกือบทุกครั้งเพื่อตรวจสอบประเด็นจากหมายกำหนดการข่าวและตรวจสอบประเด็นข่าวที่มีการเคลื่อนไหวทางอินเทอร์เน็ตก่อนลงพื้นที่

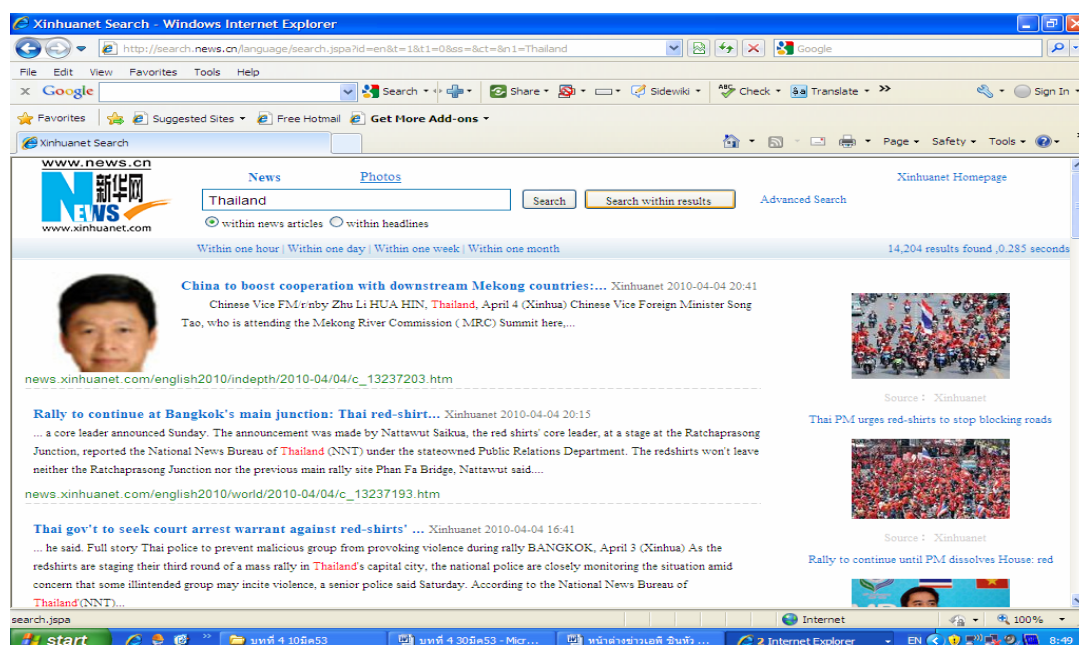
สำหรับแหล่งที่มาของประเด็นข่าวช่องทางที่มีการเคลื่อนไหวของประเด็นในช่องทางที่ 2 นักข่าวและหัวหน้าสำนักงานให้ความสำคัญเป็นพิเศษในประเด็นข่าวที่เกิดจากการรายงานข่าวผ่านระบบออนไลน์ของนักข่าวระดับสากล คือ นักข่าวรอยเตอร์ นักข่าวซีเอ็นเอ็น นักข่าวเอพี ส่วนนักข่าวในประเทศไทย ได้แก่ เนชั่นออนไลน์ มติชนออนไลน์ บางกอกโพสต์ออนไลน์ การตรวจสอบประเด็นทางอินเทอร์เน็ตก่อนทำข่าวหัวหน้าสำนักงาน นักข่าวและช่างภาพตรวจสอบจากเว็บไซต์ข่าวของสำนักข่าวซินหัวในเว็บไซต์ข่าวเอเชีย (ซินหัว) เพื่อ

ตรวจสอบดูข่าวที่สำนักงานใหญ่ได้ลงไปแล้วดูความคืบหน้าของประเด็นหลังจากนั้นก็ค้นหาประเด็นที่ทำต่อไป เว็บไซต์ข่าวของสำนักข่าวซินหัวนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและประเทศในเอเชีย หัวหน้าสำนักงานและนักข่าวตรวจเช็คและทำการคัดเลือกประเด็นที่ต้องติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยหลังจากได้ประเด็นมาแล้วก็หารือร่วมกับหัวหน้าสำนักงานเมื่อได้อนุมัติแล้วก็ดำเนินการหาข้อมูลในขั้นต่อไป

ตัวอย่างการค้นหาประเด็นข่าวจากเว็บไซต์สำนักข่าวซินหัว (ข่าวที่สำนักข่าวนำเสนอไปแล้ว) ในข่าว รัฐบาลเตรียมให้ศาลออกหมายจับแกนนำกลุ่มเสื้อแดง “Thai Gov’t to seek court arrest warrant against red-shirts” เมื่อนักข่าวได้ตรวจพบประเด็นนี้จากเว็บไซต์แล้ว ได้เตรียมติดตามความคืบหน้าของประเด็นหรือเตรียมนำเสนอหัวหน้าสำนักงานและหารือร่วมกันว่าติดตามความคืบหน้าของประเด็นนี้อย่างไร ได้แก่ ความคิดเห็นแกนนำกลุ่มเสื้อแดงต่อกรณีรัฐบาลออกหมายจับ หรือความคืบหน้าของฝ่ายรัฐบาลต่อการออกหมายจับแกนนำ ซึ่งผู้ศึกษาได้แสดงภาพเว็บไซต์สำนักข่าวซินหัวที่ใช้ในการค้นหาประเด็นข่าวไว้ในภาพที่ 4.18

ภาพที่ 4.18

แสดงภาพเว็บไซต์ของสำนักข่าวซินหัวที่ใช้ติดตามและตรวจสอบประเด็นข่าว

ที่มา: Xinhua News, by Xinhua, retrieved April 4, 2010, from

http://search.news.cn/language/search.jspa?id=en&t=1&t1=0&ss=&ct=&n1=Thailand

ในการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวซินหัวได้ตรวจสอบประเด็นจากสื่อออนไลน์ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งที่สะดวกและรวดเร็ว แต่ถ้ามองที่ให้เกิดเหตุความรุนแรงทางการเมืองผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวค้นหาประเด็นทางผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่มากที่สุด เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์และสามารถกำหนดพื้นที่การทำงานได้เร็ว ซึ่งขั้นตอนการคิดค้นประเด็นนั้นผู้ศึกษาพบว่าผู้ค้นหาประเด็นมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าว

ผู้ทำหน้าที่คัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวคือ หัวหน้าสำนักงาน นักข่าว และช่างภาพ จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าวประกอบด้วย 1. การประเมินคุณค่าข่าว 2. ปัจจัยบุคคล 3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ 4. อิทธิพลของเจ้าของกิจการ 5. กลุ่มเป้าหมาย และ 6. สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน โดยแต่ละปัจจัยส่งผลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของผู้ทำหน้าที่ในการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คุณค่าข่าว

สำนักข่าวซินหัวใช้หลักเกณฑ์การคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์ด้านคุณค่าข่าวเพื่อทำข่าว โดยผู้ทำการคัดเลือกประเด็นจากเหตุการณ์ได้เรียงลำดับองค์ประกอบคุณค่าข่าวทั้ง 8 ประการ จากความสำคัญมากไปสำคัญน้อยคือ ความสดของเหตุการณ์ (timeliness) เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบ (impact) ความขัดแย้ง (conflict) ความสำคัญของเหตุการณ์ (prominence) กระแสข่าวที่เกิดขึ้นประจำวัน (currency) ความไม่ปกติ (unusual) ความใกล้ชิด (proximity) ดังนี้

สำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญคุณค่าข่าวด้านความสดของเหตุการณ์เป็นอันดับแรก โดยให้เหตุผลว่าข่าวที่มีความใหม่ย่อมเป็นที่สนใจและน่าติดตามมากกว่าประเด็นเก่าเพราะผู้อ่านต้องการติดตามเหตุการณ์ใหม่และต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 เป็นช่วงที่มีการเคลื่อนไหวประเด็นข่าวมากเวลาคัดเลือกประเด็นข่าวต้องพิจารณาว่าประเด็นที่เลือกมาไม่เคยปรากฏในสื่อใดมาก่อน ยกเว้นกรณีที่มีสื่อนำเสนอไปแล้วทางสำนักข่าวต้องการความคืบหน้าจึงคัดเลือกมาหาข้อมูลเพิ่มเติมได้อีก

ดังตัวอย่างการรายงานข่าวที่มีความสดของเหตุการณ์อย่างกระชั้นชิดในเหตุการณ์ คนเสื้อแดงบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัลคัลิปีช (พัทยา) เหตุการณ์เกิดขึ้นในเวลา 8.40 a.m. สำนักข่าวรายงานในเวลา 10.48 a.m. “Red-shirts battle local residents in Pattaya, 3 injured” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 1) รายงานความคืบหน้าอีกครั้งในเวลา 14.00 p.m.ในข่าว “Thai anti-government “red shirt” protestors accuse gov't of being

behind shooting” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 2) ติดตามด้วยข้อมูลภูมิหลังในอีกข่าวหนึ่งเวลา 14.53 p.m. ในข่าว “Thai PM declares state of emergency in Pattaya” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 3) เป็นการรายงานสื่อบอกภูมิหลังของกลุ่มเสื้อแดงใน “Backgrounder: The “red-shirts” in Thailand” ผู้อ่านสามารถอ่านข้อมูลภูมิหลังกลุ่มเสื้อแดงและภูมิหลังนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใน “Profile: Thailand's Prime Minister Abhisit Vejjajiva”

สำหรับกรณีเหตุการณ์คนเสื้อแดงบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัลคัลลิปัท (พัทยา) นอกจากข่าวนี้มีความสดของเหตุการณ์แล้วยังเป็นข่าวที่มีคุณค่าข่าวด้านผลกระทบต่อสาธารณชนและด้านความขัดแย้งของเหตุการณ์ ประเด็นด้านผลกระทบนี้สำนักข่าวซินหัวมองผลกระทบต่อกลุ่มผู้อ่านชาวจีนทั่วโลก โดยหัวหน้าสำนักงานกล่าวว่า “สำนักข่าวต้องรายงานเหตุการณ์ที่พัทยาทันทีที่เกิดขึ้น เพราะพี่น้องจีนได้วางแผนการเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาทำธุรกิจในประเทศไทยได้ถูกต้องว่ามาหรือไม่” (จาง ไคว่โล่, สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2553)

ตัวอย่างที่ชัดเจน คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวันสงกรานต์วันที่ 13 เมษายน 2552 เป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวชาวจีนมีแผนการเดินทางมาไทยทั้งที่มาเพื่อเยี่ยมพี่น้องชาวจีนที่อยู่ในประเทศไทยและมาเพื่อท่องเที่ยวเทศกาลสำคัญของไทย แต่เมื่อเกิดความรุนแรงทางการเมืองขึ้น สำนักข่าวซินหัวต้องรายงานทันทีเพื่อการตัดสินใจของกลุ่มผู้อ่านต่อการเดินทางมาประเทศไทย นอกจากประเด็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวแล้วสำนักข่าวได้ต้องเลือกประเด็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจพี่น้องชาวจีนที่ติดต่อการค้ากับประเทศไทยเพื่อการวางแผนการลงทุนในประเทศไทย

สำหรับคุณค่าข่าวด้านความขัดแย้งในข่าวเหตุการณ์พัทยามีประเด็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงกับรัฐบาลจนเป็นเหตุให้คนเสื้อแดงพยายามทำลายชื่อเสียงของรัฐบาลด้วยการบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัลคัลลิปัทซึ่งเป็นสถานที่จัดเตรียมการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนเป็นความขัดแย้งของเหตุการณ์ข่าวที่สำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญนำมารายงานข่าว

นอกเหนือจากประเด็นความขัดแย้งในคุณค่าข่าวที่สำนักข่าวซินหัวจัดอันดับความสำคัญไว้ในลำดับที่ 3 แล้ว ทางสำนักข่าวยังได้จัดอันดับ คุณค่าข่าวในประเด็นความสำคัญของเหตุการณ์ไว้ในอันดับที่ 4 โดย ดังตัวอย่างข่าวที่มีความสำคัญด้านสถานที่ (สถานที่จัดประชุมรัฐมนตรีอาเซียน) และความสำคัญด้านบุคคล (รัฐมนตรีอาเซียน นายกรัฐมนตรีไทยและคณะรัฐมนตรี) ทำให้นักข่าวเลือกประเด็นข่าวมาทำข่าว ในข่าว “Red-shirts battle local

residents in Pattaya, 3 injured” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 1) “Thai anti-government "red shirt" protestors accuse gov't of being behind shooting” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 2) และ “Thai PM declares state of emergency in Pattaya” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 3)

ผลการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวชินหัวมองประเด็นกระแสเหตุการณ์เกิดขึ้นประจำวันมาเป็นอันดับที่ ดังตัวอย่างการรายงานเหตุการณ์ข่าวที่พาดพิงในวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552 สำนักข่าวติดตามกระแสเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องในวันที่เกิดเหตุการณ์คนเสื้อแดงบุกโรงแรมรอยัลคัลลิวันเดียวรายงาน 3 ข่าว เหตุการณ์เกิดขึ้นเวลา 8.40 a.m. สำนักข่าวชินหัวรายงานในเวลา 10.48 a.m. ในข่าว “Red-shirts battle local residents in Pattaya, 3 injured รายงานความคืบหน้าอีกครั้งในเวลา 14.00 p.m. ในข่าว “Thai anti-government "red shirt" protestors accuse gov't of being behind shooting ติดตามด้วยข้อมูลภูมิหลังในอีกข่าวหนึ่งเวลา 14.53 p.m. ในข่าว “Thai PM declares state of emergency in Pattaya” เป็นการรายงานสรุปข่าวที่บอกภูมิหลังของกลุ่มเสื้อแดง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษายังพบอีกว่า ข่าวพาดพิงมีคุณค่าข่าวเรื่องความไม่ปกติ (unusual) ความจำเป็นของเหตุการณ์ที่ต้องรายงานสู่สาธารณะ (necessity) และความใกล้ชิด (proximity) เป็นอันดับสุดท้าย นักข่าวสำนักข่าวชินหัวกล่าวว่า เหตุการณ์การเมืองในช่วงนี้มีความไม่ปกติเป็นองค์ประกอบและยังเป็นเรื่องที่ต้องรายงานสู่สาธารณะเพื่อให้กลุ่มผู้อ่านได้รู้ข้อมูลข่าว สิ่งสำคัญต้องรายงานให้ผู้อ่านได้รู้สถานการณ์จริง

ตัวอย่างคุณค่าข่าวด้านความใกล้ชิดอีกเหตุการณ์หนึ่งคือ เหตุการณ์พี่น้องมุสลิมถูกยิงตายในระหว่างกระทำพิธีละหมาดที่มัสยิดในวันที่ 9 มิถุนายน 2552 ซึ่งในวันนั้นมีเหตุการณ์กลุ่มเสื้อแดงปะทะกับทหารที่นางเลิ้งและเหตุการณ์ชาวมุสลิมถูกคนร้ายยิงในมัสยิดขณะละหมาด สำนักข่าวชินหัวเลือกนำเสนอประเด็นชาวมุสลิมเสียชีวิตในมัสยิดที่ปัตตานีไปพร้อมกับข่าวความรุนแรงในกรุงเทพ โดยสำนักข่าวได้นำข้อมูลจากสื่อมวลชนไทยมานำเสนอในข่าว “Thai Army chief flew to restive south following mosque attack” เป็นข้อมูลข่าวจากเนชั่นออนไลน์ หัวหน้าสำนักงานมองว่า “... ถ้าให้ผมเลือกระหว่างข่าวกลุ่มเสื้อแดงปะทะกับทหารในวันที่ 9 มิถุนายน 2552 กับ ชาวมุสลิมถูกยิงที่มัสยิด ผมต้องเลือกทั้งสองประเด็น แม้ว่าประเด็นหลังไม่อยู่ในความใกล้ชิดกับพี่น้องจีนก็ตามแต่เป็นประเด็นที่ชาวมุสลิมทั่วโลกให้ความสนใจ และสื่ออื่นนำเสนอเราก็ต้องนำเสนอ...” (จาจ ไคว้ไลท์, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553)

ในการศึกษาผู้ศึกษายังพบหลักเกณฑ์อื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคัดเลือกประเด็นข่าว ได้แก่ ปัจจัยบุคคล ความกดดันทางเศรษฐกิจ อิทธิพลของเจ้าของกิจการ กลุ่มเป้าหมาย สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2. ปัจจัยบุคคล (personal factors)

ผลการศึกษาสำนักข่าวชินหัวพบว่า อายุ เพศ การศึกษาและเชื้อชาติไม่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวในกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ส่วนประสบการณ์มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าว แต่ทั้งนี้ก็ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยที่อยู่นอกเหนือเพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ คือ ลักษณะนิสัยและความเป็นตัวตนของนักข่าวแต่ละคน ได้แก่ คนที่มีนิสัยอยากรู้อยากเห็น ก็ตื่นตัวในการทำงานข่าวตลอดเวลา ส่วนคนที่มีนิสัยเชื่องช้าก็ทำงานไม่เต็มที่

... ผมมองว่าอายุ เพศ การศึกษา ไม่มีผลต่อการทำงานข่าวและการคัดเลือกประเด็นข่าว ผมอายุน้อยทำงานได้ดีกว่าคนที่อายุมากอีก เพศก็ไม่เกี่ยวเพราะเดี๋ยวนี้ผู้หญิงก็เท่าเทียมผู้ชาย การศึกษาก็เช่นกันผมเห็นคนที่เรียนน้อยก็ทำงานข่าวได้ดีมากกว่าคนที่เรียนมากเสียอีก ผมว่าการทำงานข่าวมันขึ้นอยู่กับตัวคนมากกว่าว่ามีนิสัยชอบทำงานหรือไม่ บางคนก็เกลียดก็ไม่ชอบออกไปทำงานข้างนอกนั่งอยู่แต่ข้างใน ส่วนผมชอบออกไปทำงานและชอบทำงานเร็วไม่เชื่องช้า ผมว่ามันขึ้นอยู่กับนิสัยส่วนตัวมากกว่า... (ศิเชียนเฮียง, สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2553)

นอกจากปัจจัยทางด้านประสบการณ์การทำงานของผู้ที่ทำการคัดเลือกประเด็นข่าวเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นก่อนทำข่าวแล้ว นักข่าวสำนักข่าวชินหัวยังมองประเด็นความเป็นตัวตน (นิสัย) ของผู้ที่ทำงานข่าวเข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นอีกด้วย นอกจากนี้ผู้ศึกษายังพบปัจจัยทางด้านความกดดันทางเศรษฐกิจที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวก่อนทำข่าวในสำนักข่าวชินหัวดังนี้

3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ (economics pressure)

ผลการศึกษาสำนักข่าวชินหัวด้านความกดดันทางเศรษฐกิจพบว่า ความกดดันทางเศรษฐกิจเรื่องโฆษณาที่สนับสนุนการเงินของสำนักข่าวไม่มีอิทธิพลต่อแนวทางการคัดเลือกประเด็นข่าว สำนักข่าวชินหัวมีเสรีภาพในการนำเสนอข่าวไม่ยึดติดกับภาครัฐกิจ และนายทุนของสำนักข่าวทำให้ไม่มีแรงกดดันทางเศรษฐกิจ การทำงานอยู่ภายใต้กรอบนโยบายของสำนักงานใหญ่ในประเทศจีนและรัฐบาลจีนและภายใต้สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน หัวหน้าสำนักงานกล่าวไว้ว่า “ ทีมงานข่าวมีเสรีภาพในการคิดค้นประเด็นข่าวมานำเสนอเพราะทางจีน

มองว่าเราอยู่ในพื้นที่ที่ต้องมองเห็นความสำคัญของเหตุการณ์และรายงานออกไป รัฐบาลจีนไม่ได้กำหนดว่าเราต้องทำงานเพื่อหารายได้ให้สำนักข่าวการทำงานข่าวจึงไม่พึ่งภาคธุรกิจนักข่าว รายงานตามความเป็นจริง” (จาง ไคว่ไถท์, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553)

ผู้ศึกษายังได้ศึกษาปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวอื่นคือ ปัจจัยทางด้านอิทธิพลความเป็นเจ้าของกิจการ ดังนี้

4. อิทธิพลความเป็นเจ้าของกิจการ (owners influence)

สำนักข่าวซินหัวได้รับอิทธิพลจากรัฐบาลจีนต่อการกำหนดนโยบายข่าว โดย รัฐบาลจีนมอบหมายนโยบายการทำงานให้กับสำนักข่าวคือ การทำงานต้องอยู่บนฐานความถูกต้องแม่นยำ น่าเชื่อถือ ตรงไปตรงมา กรณีเหตุการณ์สำคัญได้แก่ เหตุการณ์ทางการเมือง นักข่าวต้องระวังเรื่องข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องข้องกับการรายงานข่าว ในการทำงานผู้ทำงานต้องทุ่มเทจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม นำเสนอข่าวทันเวลาทันเหตุการณ์ และที่สำคัญต้องเผยแพร่ข่าวชาวจีนและรายงานข่าวรอบโลกให้กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งนอกเหนือจากผู้ทำการคัดเลือกประเด็นข่าวพิจารณานโยบายหลักของเจ้าของกิจการแล้วยังต้องนำความต้องการรับรู้ข่าวสารของกลุ่มเป้าหมายมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกประเด็นข่าวด้วย

5. กลุ่มเป้าหมาย (audience)

สำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายคนจีนทั้งในประเทศไทยและคนจีนทั่วโลก การรายงานข่าวมีทั้งภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน รัสเซียและอาหรับ มีกลุ่มเป้าหมายชาวจีนที่อยู่ในแต่ละประเทศมากกว่า 200 ประเทศ ผู้อ่านสามารถติดตามข่าวผ่านระบบออนไลน์ ในภาคภาษาอังกฤษได้ที่เว็บไซต์ www.chinavaew.com โดยเว็บไซต์นี้รายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ข่าวตลอดทั้งวันทั้งนี้เพื่อรายงานให้ชาวจีนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ทราบสถานการณ์ในประเทศต่าง ๆ หัวหน้าสำนักงานกล่าวว่า กลุ่มผู้อ่านชาวจีนสามารถอ่านข่าวได้ในระบบสมาชิกและระบบออนไลน์ ทั้งในภาคภาษาจีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย อาหรับ และเป็นสำนักข่าวแห่งเดียวที่มีระบบออนไลน์เป็นภาษาจีน

ดังตัวอย่างการรายงานเหตุการณ์ในประเทศไทยต่อกลุ่มเป้าหมายตลอดเวลาในวันที่กลุ่มเสื้อแดงดาวกระจายออกไปยังทำเนียบรัฐบาล กรมทหารราบที่ 11 ซึ่งเป็นกองบัญชาการศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รส) รัฐสภาและที่กระทรวงสาธารณสุข สำนักข่าวซินหัวรายงานความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มเสื้อแดงถึง 3 ช่วงในวันเดียวกันคือช่วงแรก 9 นาฬิกา โดยประมาณเป็นการรายงานเหตุการณ์ระเบิดประมาณ 6 โมง เข้าเป็นข่าวสั้น “Bomb explodes inside Thailand's Customs Department “ Xinhuanet 09:29 ตามด้วยประเด็นข่าว

เสื้อแดงเคลื่อนตัวเรียกร้องให้ทหารถอนกำลัง เวลา 13.30 นาฬิกา “Thai red shirts marching to pressure army forces to withdraw” Xinhuanet 13:31 นาฬิกา

ประเด็นต่อจากนี้คือ การเรียกร้องให้รัฐบาลดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อไม่ให้เกิดวิกฤติการณ์ “Thai gov't to do every means to bring Thailand out of crisis” Xinhuanet 15:39 นาฬิกา ประเด็นกลุ่มเสื้อแดงเคลื่อนพลดาวกระจายภายใต้การควบคุมของแกนนำเวลา 16.50 “Red-shirted protesters march in Bangkok under control: Deput” Xinhuanet 16:50 นาฬิกา ประเด็นปะทะเปิดสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เวลา 21.39 “Grenade strikes Thai Army-run Channel 5 TV station” Xinhuanet 2010-03-27 21:59 ประเด็นกลุ่มเสื้อแดงเคลื่อนไปปิดล้อมที่ทำเนียบรัฐบาล เวลา 22.42 นาฬิกา “Thai anti-government protesters surround Government Ho use” Xinhuanet 2010-03-27 22:42 และสุดท้ายตามด้วยบทวิเคราะห์ผลกระทบการเงินต่อสถานการณ์ในประเทศไทยซึ่งทางสำนักข่าวซินหัวได้วิเคราะห์ในเวลา 22.42 “Thai anti-government protesters surround Government House” Xinhuanet 2010-03-27 22:42 นาฬิกา โดยสำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าวด้วยการรายงานความเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองทุกระยะ

นอกจากกลุ่มเป้าหมายมีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัวแล้ว ผู้ศึกษายังพบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวอีกปัจจัยหนึ่งและเป็นปัจจัยสุดท้ายในการศึกษาครั้งนี้คือ สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

6. สภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวซินหัวเป็นสำนักข่าวแห่งเดียวที่ขายข้อมูลข่าวให้กับสื่อในประเทศจีนอีกหลายสื่อและเป็นตัวแทนรัฐบาลจีน สำนักข่าวจึงไม่มีคู่แข่งในประเทศจีน แต่ต้องแข่งกับสำนักข่าวต่างประเทศอื่นทั้งทางซีกโลกตะวันตกและตะวันออก ได้แก่ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น การแข่งขันแข่งกันในด้านความเร็วในการนำเสนอข่าว เนื้อหาข่าว ความถูกต้องของข่าว ทั้งนี้เพื่อรักษากลุ่มเป้าหมายให้คงเดิมไว้ โดยหัวหน้าสำนักงานให้เหตุผลไว้ว่า “สำนักข่าวไม่ต้องการแข่งกับใครแต่เราต้องนำเสนอเรื่องให้ทัดเทียมกับสำนักข่าวต่างประเทศอื่น เพื่อรักษากลุ่มเป้าหมายเอาไว้ ข่าวที่สำนักข่าวต่างประเทศอื่นมีเราก็ต้องมีและต้องมีเนื้อหามากกว่า” (จาง ไคว่ไถ่, สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553)

สำหรับการค้นหาประเด็นข่าวของสำนักข่าวซินหัว ผู้ที่ทำหน้าที่ในการค้นหาประเด็นข่าวได้ยกตัวอย่างการค้นหาประเด็นข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงกับทหารที่นางเลิ้ง ดังนี้

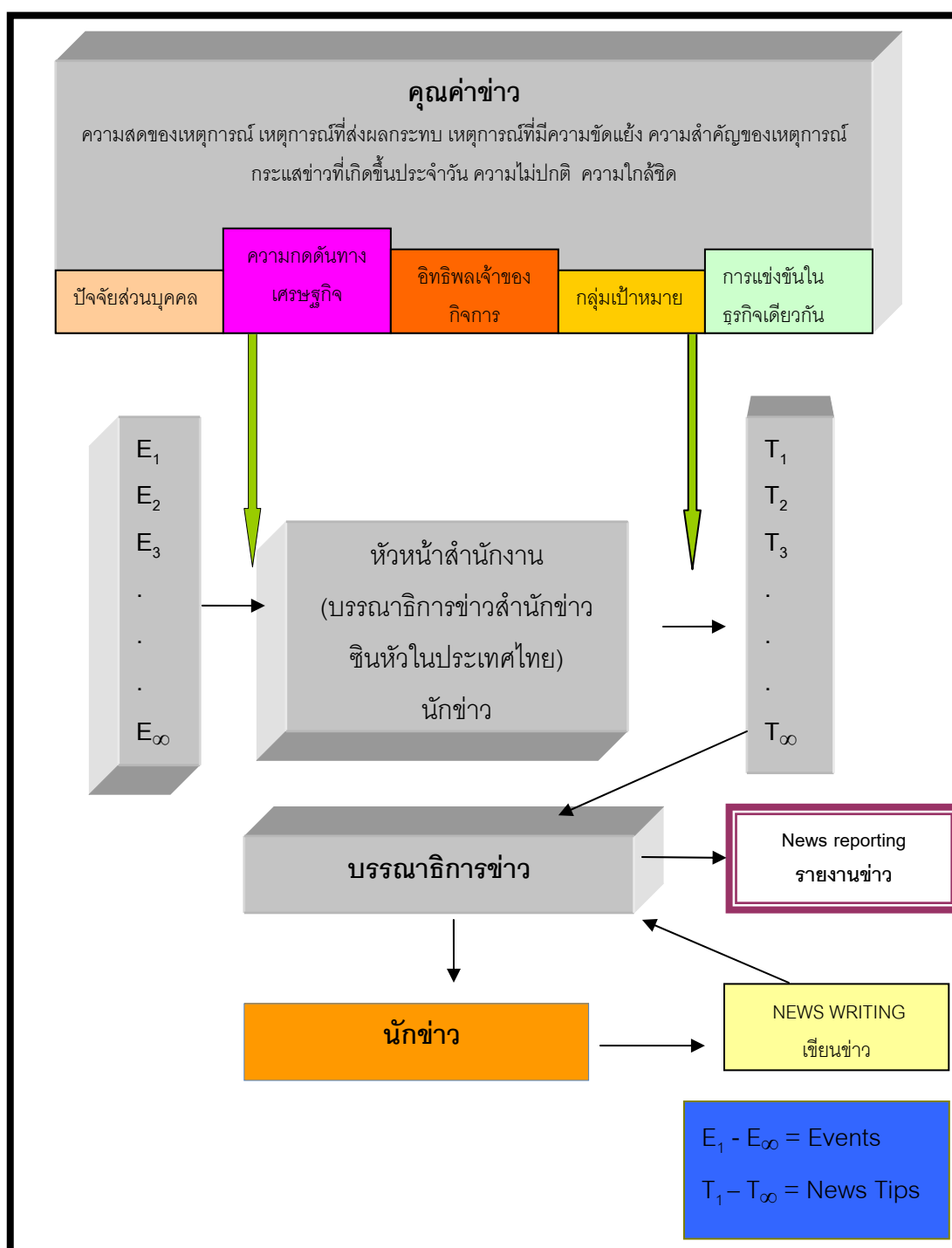
ตัวอย่างการค้นหาประเด็นข่าวที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมเสื้อแดงกับทหารที่นางเลิ้ง

เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2552 เป็นวันที่มีเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างต่อเนื่องที่ถนนราชดำเนินหลังจากที่รัฐบาลตัดสินใจสลายการชุมนุมและเคลื่อนตัวเข้าปิดล้อมทำเนียบรัฐบาลซึ่งเป็นสถานที่ที่กลุ่มคนเสื้อแดงเข้าไปชุมนุมอยู่ ในช่วง 2-3 วันที่ผ่านมานักข่าวสำนักข่าวซินหัวลงพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ปะทะกันบริเวณนางเลิ้งและบริเวณเวทีที่แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดงจัดตั้งและขึ้นเวทีเพื่อเกาะติดสถานการณ์ท่าทีของกลุ่มเสื้อแดง โดยคอยสังเกตท่าทีของผู้เข้าร่วมชุมนุมว่ามีความรุนแรงเกิดขึ้นในสถานที่ใดก็เข้าไปทำข่าวและถ้ามีโอกาสก็เข้าสัมภาษณ์แกนนำกลุ่มเสื้อแดงเพื่อดูท่าทีการสั่งการของแกนนำต่อกลุ่มคนเสื้อแดง การเกาะติดสถานการณ์ของนักข่าวสำนักข่าวซินหัวรายงานประเด็นเข้ามายังสำนักงานตลอดเวลา ซึ่งในสำนักงานมีหัวหน้าสำนักงานคอยติดตามและตรวจสอบประเด็นทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ การติดต่อสื่อสารในช่วงนั้นระหว่างนักข่าวกับหัวหน้าสำนักงานมีขึ้นตลอดเวลาเพื่อรายงานความคืบหน้าของประเด็นซึ่งกันและกัน หัวหน้าสำนักงานเป็นคนตัดสินใจว่านักข่าวเลือกพื้นที่ใดในการทำงาน ในการหาข้อมูลนักข่าวสำนักข่าวซินหัวลงพื้นที่พร้อมกันและตกลงร่วมกันว่าคนไหนอยู่ตำแหน่งใด และในวันนั้นนักข่าวได้รับการมอบหมายงานให้เกาะพื้นที่ที่ทำเนียบรัฐบาลเพราะเป็นบริเวณที่รัฐบาลเตรียมเข้าสลายการชุมนุมของคนเสื้อแดงที่อยู่ในทำเนียบรัฐบาล

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการรายงานประเด็นทั้งจากภาคสนามเข้าสู่สำนักงานข่าวและจากสำนักงานข่าวเข้าหาภาคสนามเพื่อหาหรือในขั้นตอนการทำงานข่าวและเลือกพื้นที่ทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวซินหัว ซึ่งปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องในการคัดเลือกประเด็นในวันนั้นเป็นปัจจัยทั้งทางด้านกระแสเหตุการณ์และความขัดแย้งที่นำไปสู่ความรุนแรงทางการเมือง ในการศึกษาขั้นตอนการคิดค้นประเด็นข่าวเพื่อนำไปสู่กระบวนการทำข่าวโดยผ่านปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าวของสำนักข่าวซินหัว ผู้ศึกษาได้สร้างขั้นตอนการค้นหาประเด็นข่าวสู่การรายงานข่าวของนักข่าวสำนักข่าวซินหัวในประเทศไทย ในเหตุการณ์ช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 โดย $E_1 \dots E_\infty$ เป็นประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ผู้ที่ทำหน้าที่ในการคัดเลือกประเด็น (บรรณาธิการและนักข่าว) จากเหตุการณ์ผ่านช่องทาง 2 ช่องทางคือ หมายกำหนดการข่าวและช่องทางข่าวที่มีการเคลื่อนไหว โดยมีปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกประเด็นข่าวได้แก่ คุณค่าข่าว (ความสดของเหตุการณ์ เหตุการณ์ที่

ส่งผลกระทบ เหตุการณ์ที่มีความขัดแย้ง ความสำคัญของเหตุการณ์ กระแสข่าวที่เกิดขึ้น ประจำวัน ความไม่ปกติ ความใกล้ชิด) ปัจจัยส่วนบุคคล ความกดดันทางเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกัน ซึ่งแต่ละสถานการณ์ใช้ปัจจัยที่เหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้ หลังจากนั้นเมื่อคัดเลือกประเด็นจากเหตุการณ์ออกมาได้ประเด็นข่าว ที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว ($T_1 \dots T_\infty$) ของแต่ละคนและรวมหรือกันว่าเลือกทำข่าวประเด็นใดซึ่งมี บรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจชี้ขาดว่านักข่าวลงพื้นที่ข่าวใด เมื่อนักข่าวได้รับมอบหมายงานก็หา ข้อมูลและเขียนข่าวส่งให้บรรณาธิการตรวจอีกครั้งก่อนรายงานข่าวออกไป ดังแสดงในภาพที่ 4.19

ภาพที่ 4.19
แสดงขั้นตอนการคัดเลือกประเด็นข่าวสู่การรายงานข่าวของ
นักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

ที่มา: กฤติยา รุจิโชค.

หลังจากที่ผู้ทำการคัดเลือกประเด็นข่าวได้คัดเลือกประเด็นจากเหตุการณ์แล้วก็มอบหมายงานให้กับนักข่าวเพื่อทำการรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการทำข่าวดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การรวบรวมข้อมูลเพื่อการรายงานข่าว (News Gathering)

ผลการศึกษาการรวบรวมข้อมูลของสำนักข่าวซินหัวกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทยปี 2552-2553 พบว่า สำนักข่าวซินหัวได้นำข้อมูลจากการลงพื้นที่ของนักข่าวทั้งจากการสัมภาษณ์ การสังเกตเหตุการณ์และข้อมูลจากสื่อมวลชนทั้งไทยและต่างประเทศมารวบรวมและเรียบเรียงเพื่อรายงานข่าว โดยบรรณาธิการข่าวและนักข่าวทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่นักข่าวรวบรวมมาได้ทั้งจากการสัมภาษณ์ สังเกตและเอกสารจากการแถลงข่าว แถลงการณ์ ขั้นตอนก่อนการรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ทำการรวบรวมใช้หลักการพิจารณาแหล่งที่มาของข้อมูล แหล่งข่าวก่อนเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามารายงาน สำนักข่าวซินหัวมีหลักในการพิจารณาเลือกแหล่งข้อมูล แหล่งข่าวและข้อมูลที่น่ามารายงานดังต่อไปนี้

วิธีการคัดเลือกแหล่งข่าว

สำนักข่าวซินหัวมีแนวทางในการคัดเลือกแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการเขียนข่าว โดยแบ่งสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงนั้นออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเวลาที่เกิดวิกฤติการณ์ปกติ ไม่มีความรุนแรงทางการเมืองหรือเกิดการปะทะกันกับช่วงเวลาที่เกิดการปะทะกันระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มคนเสื้อแดงหรือรัฐบาลขอพื้นที่ที่มีการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงคืบสำนักข่าวซินหัวมีวิธีการเลือกแหล่งข่าวได้ 3 วิธีดังนี้

- แหล่งข่าวประเภทเอกสาร

สำนักข่าวซินหัวคัดเลือกแหล่งข่าวประเภทเอกสารเฉพาะที่ออกมาจากหน่วยงานราชการและศูนย์อำนาจการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) เท่านั้น โดยต้องเป็นเอกสารที่ระบุที่มาจากแหล่งดังกล่าว ถ้าไม่ระบุแหล่งที่มาสำนักข่าวไม่นำมารายงานเพราะเข้าข่ายการรายงานแบบมีหลักฐานประกอบการรายงาน โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดความรุนแรง การปะทะกันเอกสารเกี่ยวกับการชุมนุม ใบปลิวระบุนการอ้างถึงคนอื่นเกิดขึ้นมาก สำนักข่าวจึงต้องระงับการเขียนข้อมูลจากเอกสารมากเป็นพิเศษเพราะตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดี

- แหล่งข่าวประเภทบุคคล

สำนักข่าวซินหัวให้ความสำคัญต่อแหล่งข่าวประเภทบุคคลมากที่สุด โดยมากได้จากการสัมภาษณ์ของนักข่าวในพื้นที่ข่าว โดยเลือกแหล่งข่าวที่สื่อกล่าวถึงกันมากที่สุดเพราะถือว่าสื่อให้ความสำคัญต่อบุคคลคนนั้น อาทิ แกนนำกลุ่มเสื้อแดง 4 คน คือ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นายวีระ มุสิกพงษ์และนายแพทย์เหวง โตจิราการ ส่วนแกนนำคนอื่นที่ไม่

ค่อยเป็นที่รู้จักของสื่อต่างประเทศ สำนักข่าวให้นักข่าวพูดคุยเพื่อเก็บข้อมูลไว้และต้องรอแหล่งข่าวคนอื่นกล่าวถึงเรื่องนั้นซ้ำกันถึงรายงานได้เป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากแหล่งข่าวอีกรูปแบบหนึ่ง ส่วนแหล่งข่าวบุคคลอื่นที่สำนักข่าวให้ความสำคัญได้แก่ ผู้นำประเทศ (นายกรัฐมนตรี) และผู้นำอื่นที่ตกเป็นข่าวทางสื่อมวลชนบ่อยเช่นกัน โดยเฉพาะช่วงที่เกิดความรุนแรงนักข่าวไม่เข้าไปสัมภาษณ์แหล่งข่าวอื่นที่ไม่เป็นที่รู้จักเพราะการให้ข้อมูลอาจผิดพลาดได้ง่าย

- แหล่งข่าวจากเว็บไซต์

สำนักข่าวชินหัวให้ความสำคัญแหล่งข่าวออนไลน์จากสื่อที่มีชื่อเสียงในประเทศไทยและเลือกนำข้อมูลบางส่วนมารายงานในกรณีที่นักข่าวไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลได้ โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเกิดความรุนแรงในพื้นที่ที่มีการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง ได้แก่ เนชั่นออนไลน์ มติชนออนไลน์ บางกอกโพสต์ ซึ่งสำนักข่าวให้เหตุผลว่า สื่อออนไลน์ที่มีชื่อเสียงไม่ลงข้อมูลผิดพลาดเพราะได้รับความเชื่อถือจากคนไทยและผ่านการพิจารณาตามขั้นตอนกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพ เช่น เนชั่นออนไลน์ เป็นต้น ดังตัวอย่างการรวบรวมข้อมูลจากสำนักข่าวชินหัวต่อไปนี้

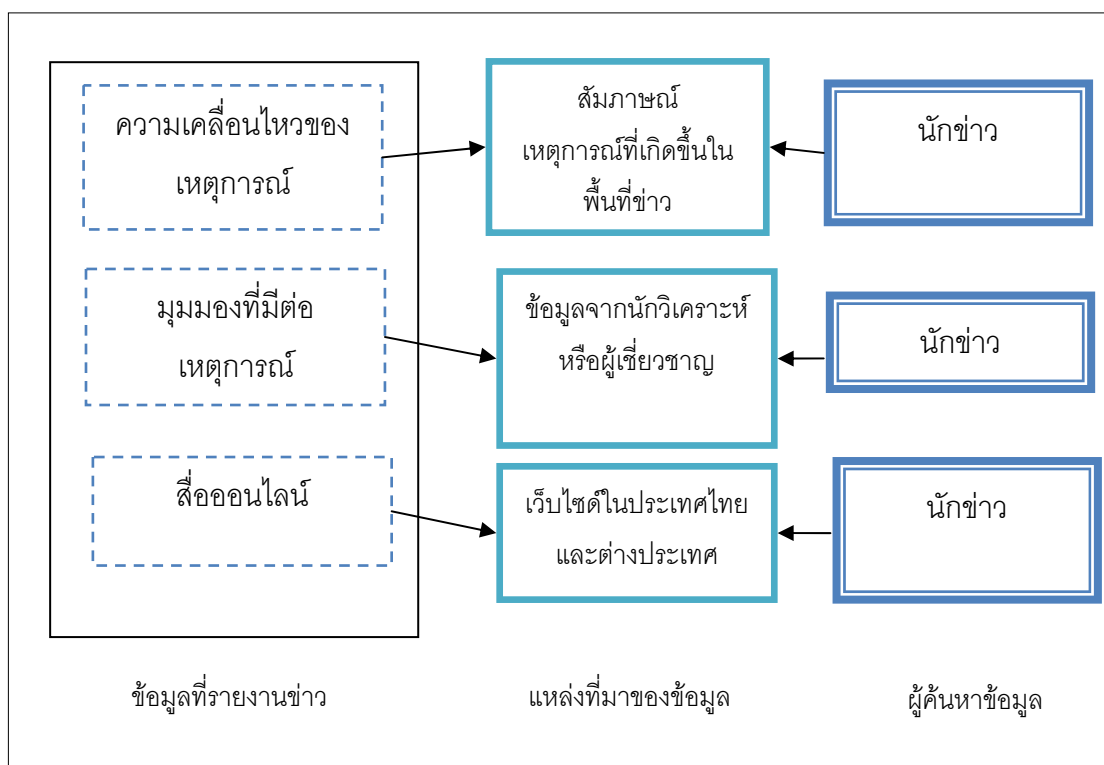
สำนักข่าวชินหัวมีแนวทางในการเลือกแหล่งข่าวทั้งประเภทบุคคล เอกสารและเว็บไซต์แล้ว ผลการศึกษายังพบว่า สำนักข่าวได้จัดประเภทข้อมูลในการรายงานข่าวดังนี้

ข้อมูลที่ใช้ในการรายงานข่าว

ประเภทข้อมูลที่สำนักข่าวชินหัวใช้ในการเขียนข่าว คือ 1. ข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่ได้จากพื้นที่ข่าว (การสัมภาษณ์และการสังเกต) 2. ข้อมูลจากมุมมองที่มีต่อเหตุการณ์ซึ่งได้จากนักข่าวสัมภาษณ์นักวิเคราะห์หรือนักวิชาการ 3. ข้อมูลที่ได้จากสื่อออนไลน์ ที่ได้จากการค้นคว้าของนักข่าว ดังภาพที่ 4.20

ภาพที่ 4.20

แสดงการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการรายงานข่าวของสำนักข่าวซินหัว

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

สำหรับวิธีการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการรายงานข่าวของสำนักข่าวซินหัวมีทั้งการสัมภาษณ์ (ภาคสนามและสำนักงาน) การสังเกต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

จากการศึกษาพบว่า สำนักข่าวซินหัวมีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้งในรูปแบบการสัมภาษณ์เดียว การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าวและการสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังนี้

การสัมภาษณ์เดียว

สัมภาษณ์เดียวเป็นการสัมภาษณ์เพื่อต้องการเจาะประเด็นเรื่องที่สำนักข่าวต้องการข้อมูลเป็นพิเศษ ได้แก่ สัมภาษณ์เพื่อต้องการสอบถามความคิดเห็นต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้นเพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ให้กับผู้อ่านหรือสัมภาษณ์เพื่อต้องการเจาะลึกถึงปัญหาที่เกิดขึ้นบนความขัดแย้งจนนำไปสู่ความรุนแรงทางการเมือง นโยบายในการลดความขัดแย้งของรัฐบาลการ

สัมภาษณ์เดี่ยวนี้สำนักข่าวจะนัดแหล่งข่าวเพื่อสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ในพื้นที่ชุมนุมหรือสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในกรณีที่ต้องการความคิดเห็นต่อเหตุการณ์

การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าว

สำนักข่าวชินหัวใช้การสัมภาษณ์ในงานแถลงข่าวในกรณีต้องการติดตามประเด็นที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์และต้องการพบแหล่งข่าวเพื่อต้องการสอบถามประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้น (แหล่งข่าวไม่ปรากฏตัวในที่อื่น เช่น นายกรัฐมนตรี) ซึ่งบางครั้งการสัมภาษณ์ข่าวในลักษณะนี้นักข่าวมีโอกาสเข้าถึงแหล่งข่าวได้มากในสถานการณ์ที่เกิดความรุนแรง

การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

สำนักข่าวชินหัวใช้การสัมภาษณ์ในสถานการณ์ฉุกเฉินกรณีมีความรุนแรง การปะทะกัน หรือการขอคืนพื้นที่จากรัฐบาล การสัมภาษณ์ในลักษณะนี้ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้มาจะต้องตรวจสอบจากแหล่งอื่นมากกว่า 1 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ เสียชีวิต

นอกจากสำนักข่าวชินหัวจะใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษายังพบการเก็บข้อมูลอีกประเภทหนึ่งคือ การสังเกต มีขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต

จากการศึกษาพบว่า การสังเกตเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีการหนึ่งที่สำนักข่าวชินหัวใช้เวลาที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ได้แก่ เหตุการณ์ความรุนแรงจากการเข้าขอคืนพื้นที่ของศอ.จนเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งในขณะที่เกิดความรุนแรงนักข่าวลงพื้นที่เพื่อสังเกตการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นที่ไหน ใครทำอะไร ความเสียหายที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น รวมทั้งถ้ามีผู้ได้รับบาดเจ็บก็ติดตามเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเรื่องนี้ซึ่งในระหว่างการสังเกตนักข่าวทำหน้าที่เป็นนักข่าวเมื่อต้องการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่หรือกลุ่มผู้ร่วมเหตุการณ์ แต่ถ้าไม่ต้องการข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักข่าวก็ปะปนกับกลุ่มคนที่อยู่เหตุการณ์ นายซีเชียนเฮียง ให้สัมภาษณ์ว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไหน สำนักข่าวชินหัวติดตามสถานการณ์ในจุดนั้นอย่างใกล้ชิดเพื่อสังเกตเหตุการณ์และรายงานเข้ามายังสำนักงานในสิ่งที่เห็น

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบอีกว่า สำนักข่าวชินหัวมีแนวทางการเลือกแหล่งข้อมูลโดยการอ้างแหล่งข่าวบุคคลทั้งระบุชื่อแหล่งข่าวและไม่ระบุชื่อแหล่งข่าว แหล่งข่าวจากเว็บไซต์โดยเลือกข่าวจากเว็บไซต์ของสื่อมวลชนทั้งในประเทศและต่างประเทศมาเรียบเรียงและรายงานได้แก่ มติชนออนไลน์ เนชั่นออนไลน์ บางกอกโพสต์ออนไลน์ สำนักข่าวรอยเตอร์ ทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วในการรายงานเหตุการณ์กรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน

การรวบรวมข้อมูลข่าวทั้งจากการสัมภาษณ์และการสังเกต ผู้ศึกษาพบว่า สำนักข่าวซินหัวประสบปัญหาในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ปัญหาที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักข่าวซินหัวในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 เป็นช่วงที่หาข้อมูลยากกว่าในช่วงเหตุการณ์บ้านเมืองปกติ นักข่าวสำนักข่าวซินหัวกล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานว่า “ต้องใช้ประสบการณ์ในการพิจารณาข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข่าวว่าเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่ เพราะสถานการณ์เช่นนี้มีผู้ไม่หวังดีปล่อยข่าวออกมาต้องตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่นมากกว่า 1 แหล่ง”

การตรวจสอบข้อมูลที่ได้มามากกว่า 1 แหล่ง อาทิ ตรวจสอบจากสื่อออนไลน์ว่าตรงกับข้อมูลที่ได้มาหรือไม่ หรือตรวจจากแหล่งข่าวที่คุ้นเคย (เคยให้สัมภาษณ์กันมานาน) ว่าข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อเท็จจริงเพราะข้อมูลตรงกันจึงนำมารายงาน นอกจากนี้ปัญหาอื่นที่ตามมาในช่วงสถานการณ์ความรุนแรงกรณีรัฐบาลขอพื้นที่คืนคือ ข้อมูลเกิดขึ้นหลายแห่งนักข่าวต้องเลือกทำแห่งใดแห่งหนึ่งแล้วอาจพลาดสถานการณ์อีกแห่งหนึ่งก็ได้ แต่ก็ใช้การแก้ปัญหาด้วยการตรวจสอบประเด็นเหตุการณ์ผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อเลือกพื้นที่ทำข่าวว่าพื้นที่ใดเป็นพื้นที่อันตรายหรือไม่สามารถลงพื้นที่ได้ก็ใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์รายงานเพราะเป็นสถานการณ์ด่วนที่ต้องรายงานให้ทันเวลาและความต้องการของผู้อ่านสำนักข่าว

ตัวอย่างการรวบรวมข้อมูลข่าวในเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมกับทหารประเด็น “Thai anti-gov't protestors place several gas cylinders around Gov't House” (รายละเอียดข่าวในภาคผนวก ค ข่าวที่ 3)

สำหรับข่าวนี้ นักข่าวใช้การรวบรวมข้อมูลข่าวจากสื่อออนไลน์มากกว่าการสัมภาษณ์และการสังเกต จากเนชั่นออนไลน์เรื่อง “กลุ่มผู้ชุมนุมได้เอาถังแก๊ส NGV มาปิดล้อมที่ทำเนียบรัฐบาลโดยบริเวณทำเนียบรัฐบาลก็รายล้อมไปด้วยกองกำลังของเจ้าหน้าที่ทหาร ได้แก่ “...The Thai anti-government protestors from early Tuesday morning have placed several tanker trucks fueled by NGV (Natural Gas for Vehicles) gas around their main site at the Government House in capital Bangkok to prevent troops from advancing to disperse them. Meanwhile, road checkpoints near the rally site at the Government House have been set up by police and troops, the website by The Nation newspaper reported...” นอกจากนี้ยังได้นำข้อมูลจากเว็บไซต์บางกอกโพสต์ตีประเด็นว่า นายจตุพร พรหมพันธุ์ แกนนำกลุ่มแนวร่วมเพื่อประชาธิปไตยประกาศว่ากลุ่มผู้ชุมนุมไม่ไปไหนและปักหลักที่นี่รู้ว่ามีอันตรายก็

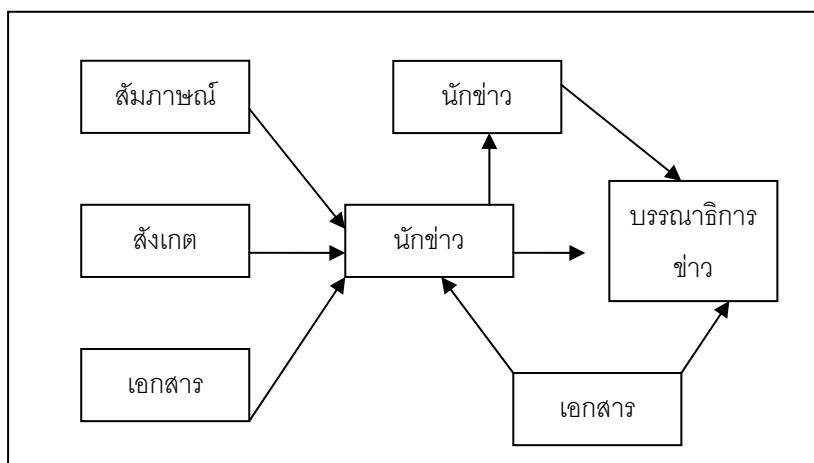
ตาม “...In a related development, UDD core leader Jatuporn Phromphan announced at the Government House the protestors would not be moving anywhere as it might be dangerous to the members, the website by Bangkok Post reported...” สำหรับการรวบรวมข้อมูลข่าวบรรณาธิการข่าวให้ความเห็นว่า การรวบรวมข้อมูลจำเป็นต้องนำข้อมูลจากสื่ออื่นมารายงานเนื่องจากเพื่อความสะดวกและรวดเร็วต่อการนำเสนอเหตุการณ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายของสำนักข่าว โดยข่าวนี้ นักข่าวได้รวบรวมเนื้อหาจาก เว็บไซต์เนชั่นและบางกอกโพสต์ โดยอ้างอิงแหล่งข้อมูลดังกล่าวไว้ในการนำเสนอข่าวแล้ว

สำหรับเนื้อหาที่นำมารวบรวมในข่าวนี้นั้นส่วนใหญ่มาจากสื่อออนไลน์ที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย โดยหัวหน้าสำนักงานได้ให้เหตุผลที่ต้องเลือกสื่อออนไลน์ในไทยมารายงาน ว่า “การรวบรวมข้อมูลข่าวนักข่าวไม่ต้องลงมือทำเองทุกข่าว ใช้การค้นหาข้อมูลสื่อไทยทางเว็บไซต์ได้ตามต้องการ เพราะเราต้องรายงานเหตุการณ์ที่ถูกเงินด้วยความรวดเร็วจึงต้องใช้แหล่งอื่น เพราะบางครั้งนักข่าวติดตามข่าวอื่นไม่สามารถลงพื้นที่ทำข่าวได้ ส่วนถ้าไม่ติดตามก็ลงพื้นที่หาข้อมูลข่าวด้วยตนเอง

สำหรับขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมารายงานข่าวของสำนักข่าวชินหัว ผู้ศึกษาได้สร้างขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต และข้อมูลจากเอกสาร โดยนักข่าวเป็นผู้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากภาคสนาม (สัมภาษณ์ สังเกต) และนำมารายงานข่าว หลังจากนั้นก็ส่งให้หัวหน้าสำนักงานเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งก่อนส่งเข้าสำนักงานที่ปักกิ่งเพื่อตกแต่งต้นฉบับและรายงานข่าวออกไป สำหรับกรณีที่นักข่าวลงพื้นที่และไม่สะดวกในการนำข้อมูลเข้าสำนักงานนักข่าวส่งข้อมูลให้กับนักข่าวด้วยกันที่อยู่ในสำนักงาน (นักข่าวสลับกันลงพื้นที่เพราะต้องตรวจสอบประเด็นจากสื่อออนไลน์ที่สำนักงานด้วย) เพื่อรวบรวมข้อมูลและส่งให้หัวหน้าสำนักงานในขั้นตอนต่อไป ดังแสดงในภาพที่ 4.21

ภาพที่ 4.21

แสดงการรวบรวมข้อมูลข่าวของสำนักข่าวชินหัวประเทศไทย

ที่มา: กฤติยา รุจิโชค.

หลังจากการรวบรวมข้อมูลข่าวจากภาคสนามทั้งจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและจากเอกสารแถลงการณ์ของรัฐบาล โดยนักข่าวทำหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่นด้วยว่าข้อมูลที่นำมารายงานตรงกับข้อมูลแหล่งอื่นหรือไม่ ถ้าไม่ตรงกับแหล่งอื่น (สอบถามจากแหล่งข่าว) สำนักข่าวไม่นำมาลงเพราะไม่สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ แต่ถ้าเป็นข้อมูลที่ได้จากสื่อออนไลน์ก็เลือกพิจารณาสื่อที่มีคุณภาพโดยใช้ตัวนักข่าวเป็นผู้พิจารณา โดยขั้นตอนต่อไปนี้เป็นขั้นตอนการรายงานข่าวที่เกิดจากกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวชินหัว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

รายงานผลการศึกษาการรายงานข่าวของสำนักข่าวชินหัวประเทศไทยอันเกิดจากกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553

ขั้นตอนการรายงานข่าวของสำนักข่าวชินหัวประเทศไทยในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 เป็นขั้นตอนที่เกิดจากกระบวนการทำข่าวของนักข่าวตั้งแต่การเก็บข้อมูลจากสนามข่าวด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต เอกสารที่เกิดจากภาคสนาม เอกสารแถลงการณ์ของรัฐบาล และจากศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) โดยนักข่าวนำเสนอทั้งข่าวสั้น ประเด็นเดียว และข่าวที่มีเนื้อหามากกว่า 2 ประเด็น มีการนำข้อมูลจากสื่ออื่นมาประกอบการรายงานข่าว ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอการรายงานข่าวเนื้อข่าวประเด็นเดียวในข่าว และหลายประเด็น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- การรายงานข่าวเนื้อหาประเด็นเดียว

สำนักข่าวชินหัวรายงานข่าวที่เกิดขึ้นในช่วงที่มีเหตุการณ์ความรุนแรง(เกิดการปะทะกันของกลุ่มคนเสื้อแดงกับทหาร)ในรูปแบบข่าวสั้นที่มีประเด็นข่าวเพียงประเด็นเดียวทั้งนี้เพื่อความรวดเร็วต่อการนำเสนอให้กลุ่มผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์ การรายงานข่าวสำนักข่าวบอกผู้อ่านเพียงว่าเกิดเหตุการณ์อะไร สถานที่เกิดเหตุการณ์ ใครเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นและภูมิหลังของเรื่องไม่มีในการรายงานข่าวประเด็นเดียว นอกจากนี้การอ้างอิงแหล่งข่าวใช้ทั้งการระบุชื่อแหล่งที่มาและไม่ระบุชื่อแหล่งที่มา แหล่งข่าวจากสื่อออนไลน์(สื่อมวลชนไทยที่มีชื่อเสียง) มีโครงสร้างการเขียนข่าวแบบปิรามิดหัวกลับ

ตัวอย่างเหตุการณ์ในวันที่ 14 เมษายน 2552 เป็นวันที่สถานการณ์การเมืองยังตึงเครียด หลังจากทหารเข้าสลายการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงที่ถนนราชดำเนินในวันที่ 13 เมษายน 2552 หลังจากนั้นในวันที่ 14 เมษายน 2552 เป็นวันที่สถานการณ์ทางการเมืองยังไม่คลี่คลาย เพราะกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดงยังอยู่ในท่าเฝ้ารัฐบาล และในวันนั้นทหารเริ่มเคลื่อนตัวเข้ามาที่ท่าเฝ้ารัฐบาลทำให้กลุ่มคนเสื้อแดงเตรียมตั้งรับด้วยการวางถังแก๊สรอบท่าเฝ้ารัฐบาลเพื่อป้องกันไม่ให้ทหารใช้ความรุนแรง วันนั้นเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทั้งกรุงเทพฯ ได้แก่ ทหารกับกลุ่มคนเสื้อแดงเผชิญหน้ากับที่สี่แยกประตูน้ำ(แต่ไม่มีการปะทะเพียงแต่ทหารปิดล้อม) กลุ่มคนเสื้อแดงเผารถทหารที่ย่านประชาสงเคราะห์ ทหารเข้าปิดล้อมบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ

เหตุการณ์ความตึงเครียดทางการเมืองเกิดขึ้นในใจกลางกรุงเทพและในท่าเฝ้ารัฐบาลซึ่งเป็นที่ทำการของนายกรัฐมนตรี นักข่าวสำนักข่าวชินหัวเลือกทำข่าวในพื้นที่ที่สำคัญที่สุดคือ ท่าเฝ้ารัฐบาลและได้รายงานเหตุการณ์ที่ท่าเฝ้ารัฐบาลในประเด็นว่า กลุ่มคนเสื้อแดงวางถังแก๊สรอบท่าเฝ้ารัฐบาล “Thai anti-gov't protestors place several gas cylinders around Gov't House” (รายละเอียดในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 4) โดยรายงานประเด็นเดียวคือ กลุ่มคนเสื้อแดงวางถังแก๊สล้อมท่าเฝ้ารัฐบาลเป็นการรายงานข่าวในช่วงเวลา 11.01 ของวันที่ 14 เมษายน 2552 รายงานข่าวแบบปิรามิดหัวกลับนำประเด็นกลุ่มเสื้อแดงวางถังแก๊สล้อมท่าเฝ้ารัฐบาลเป็นประเด็นสำคัญใช้ในการพาดหัวข่าว

เนื้อหาที่สำนักข่าวรายงานในข่าวนี้นี้เป็นการรวบรวมเนื้อหาจากนักข่าวที่เฝ้าสังเกตอยู่ในพื้นที่ที่ท่าเฝ้ารัฐบาล โดยรายงานว่ กลุ่มคนเสื้อแดงเอาถังแก๊ส (ที่ใช้กับรถยนต์) มาตั้งไว้ในช่วงเช้ามืดเพื่อป้องกันทหารขอคืนพื้นที่ในท่าเฝ้ารัฐบาล “...The Thai anti-government protestors from early Tuesday morning have placed several tanker trucks fueled by NGV

(Natural Gas for Vehicles) gas around their main site at the Government House in capital Bangkok to prevent troops from advancing to disperse them...”

นอกจากข้อมูลจากการสังเกตในพื้นที่ของนักข่าวแล้ว สำนักข่าวยังนำข้อมูลจากสื่อออนไลน์มาประกอบการรายงาน ได้แก่ เนชั่นออนไลน์ ซึ่งเป็นการรายงานบรรยากาศรอบทำเนียบรัฐบาลที่เต็มไปด้วยกองกำลังทหารและตำรวจ “...Meanwhile, road checkpoints near the rally site at the Government House have been set up by police and troops, the website by The Nation newspaper reported...”

ข้อมูลที่รวบรวมจากเว็บไซต์ไม่ระบุแหล่งที่มาว่า เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยได้ตรวจค้นคนเดินไปมาหน้าทำเนียบรัฐบาลและผู้ที่มีความประสงค์เข้ามาพบกับชุมนุมกลุ่มกับคนเสื้อแดง “...And, the security staffs at the checkpoints have examined all passers-by and those who want to join the anti-government rally, the website said...”

นักข่าวได้รายงานจากพื้นที่เพิ่มเติมในข่าวว่า กลุ่มคนเสื้อแดงภายใต้การนำของแกนนำ นปช. ได้กลับเข้ามารวมกันที่ทำเนียบรัฐบาลอีกครั้งหลังจากเกิดการปะทะกับทหารที่ถนนราชดำเนินเมื่อวันจันทร์ที่ผ่านมาซึ่งรวมทั้งคนเสื้อแดงที่อยู่ในส่วนอื่นของพื้นที่ด้วย

...The protestors, also known as the red-shirted people, have been led by the United Front for Democracy against Dictatorship (UDD), from late Monday have returned to protest at their main venue at the Government House after several rounds of the Thai army crackdown on the protestors, who staged rallies at many key intersections in center Bangkok...

ต่อจากนั้นสำนักข่าวได้นำข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ในบางกอกโพสต์ ในประเด็นว่า นายจตุพร พรหมพันธุ์ แกนนำ นปช. ประกาศว่า คนเสื้อแดงไม่ควรเคลื่อนย้ายออกไปไหนเพราะเกิดอันตราย ทหารได้สกัดคนเสื้อแดงจากถนนไม่ให้เข้ามาร่วมนุ้มนุ้มนที่ทำเนียบรัฐบาลและประกาศว่า ถ้าเสียดังนั้นทำเนียบรัฐบาลหมด พวกเราก็ฝากกองทหารออกไปเพื่อนำอาหารมาให้ได้

... In a related development, UDD core leader Jatuporn Phromphan announced at the Government House the protestors would not be moving anywhere as it might be dangerous to the members, the website by Bangkok Post reported

Jatuporn told his supporters the troops have blocked all roads leading to the main rally's venue in a bid to prevent red-shirted people upcountry from reinforcing them the Government House.

However, Jatuporn said the UDD group might need to break through the military blockades, if their food supply was cut off..."

นอกจากสำนักข่าวชินหัวรายงานข่าวในกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2552-2553 แบบประเด็นเดียวแล้ว สำนักข่าวยังรายงานข่าวในช่วงวิกฤติการณ์การเมืองแบบหลายประเด็น ซึ่งการทำงานข่าวแบบมีประเด็นแยกออกไปมากกว่า 2 ประเด็น นักข่าวต้องใช้เวลาในการทำข่าวมากกว่าเดิม การรายงานลักษณะนี้ไม่เหมาะสมกับข่าวด่วนที่ต้องใช้ความรวดเร็ว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

- การรายงานข่าวมากกว่า 2 ประเด็น

สำนักข่าวชินหัวรายงานข่าวยาว (มากกว่า 2 ประเด็น) ได้ต่อเมื่อประเด็นข่าวนั้นได้นำเสนอเป็นข่าวสั้นไปแล้วและนักข่าวมีเวลามากพอที่หาข้อมูลมาประกอบการรายงานข่าวแบบยาว (มากกว่า 2 ประเด็น) ดังตัวอย่างการรายงานข่าวมากกว่า 2 ประเด็นในข่าว ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง “Political riots to tremendously affect Thai economy: PM” (รายละเอียดข่าวในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 6) และข่าวผลการตัดสินยึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร “Thailand's supreme court rules to confiscate 1.4 bln USD of Thaksin's frozen assets” (รายละเอียดข่าวในภาคผนวก ค ตัวอย่างข่าวที่ 7) โดยผู้ศึกษาได้นำข่าว Political riots to tremendously affect Thai economy: PM มาศึกษาถึงการรวบรวมข้อมูลมารายงานข่าวของนักข่าวดังนี้

การรวบรวมเนื้อหาข่าวในประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง “Political riots to tremendously affect Thai economy: PM” การนำเสนอเนื้อหาข่าวหลายประเด็นในข่าวนี้นี้เป็นการนำเสนอประเด็นความต่อเนื่องจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอเนื้อหาข่าวนี้นี้ตามแนวทางการรวบรวมข้อมูลข่าวได้ดังนี้

- ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

สำหรับข่าวนี้นี้เป็นข้อมูลข่าวที่นักข่าวได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์แต่ไม่ได้ระบุว่าเป็นนักวิเคราะห์จากสถาบันใด โดยผู้เขียนใช้คำว่า “analysts said.” โดยนักวิเคราะห์มองว่า สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มเสื้อแดงผู้ต่อต้านรัฐบาลกับผู้นำรัฐบาล

ได้ทำให้ภาคเศรษฐกิจและภาคการท่องเที่ยวของไทยเลวร้ายลงและเปราะบางมาก และนักวิเคราะห์อีกหลายท่านมองว่า เหตุการณ์นี้สร้างความตึงเครียดในภาคการลงทุนมาก ดังนี้

BANGKOK, Aug. 31 (Xinhua) -- The conflict between the anti-government "red-shirts" and the Democrat-led government has deteriorated recently and is expected to further hit Thailand's already fragile economy and tourism, analysts said.

Analysts from many sections have expressed their jitters concerning Thailand's political and economic outlook after the pro-Thaksin United Front for Democracy against Dictatorship (UDD) postponed a mass anti-government rally.

The purpose of the pro-Thaksin people's political movements, including of the rally postponement is aimed to create confusion in a bid to prevent the government from administering the country, a former senior officer said.

- ข้อมูลจากเอกสาร

ผู้รายงานได้นำเอกสารรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์จากบริษัทหลักทรัพย์ผดุม (Phatra Securities Public Company Limited.) ในเชิงชี้แนะให้รัฐบาลควรสนับสนุนด้านการใช้จ่ายของรัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในภาคครึ่งปีหลังเพราะภาคเศรษฐกิจในครึ่งปีหลังสะท้อนให้เห็นเศรษฐกิจในต้นปีหน้า ดังนี้

The second stimulus package is totally valued at 1.43-trillion baht (41.90 billion U.S. dollars) as the huge money will be used to finance multi investment projects during 2009 to 2012.

"Government spending should continue to support the growth in the second half of the year, however, benefits from the second stimulus package should take effect gradually beginning next year rather than this year," said a recent report by Phatra Securities Public Company Limited.

- ข้อมูลจากฐานข้อมูล (ภูมิหลัง)

สำนักข่าวซินหัวมีนโยบายในการเขียนข่าวด้วยการใส่ภูมิหลังข่าวให้ผู้อ่านได้อ่านที่มาที่ไปของเหตุการณ์กรณีที่ไม่ได้รู้เรื่องนี้มาก่อน แต่ในกรณีที่เป็นข่าวด่วน (เกิดการปะทะกันรุนแรง นองเลือด รัฐบาลขอคืนพื้นที่) สำนักข่าวต้องรีบรายงานให้กลุ่มผู้อ่านได้รับรู้ทันที จึงไม่มี

เวลาเพียงพอที่ค้นหาข้อมูลภูมิหลัง แต่ถ้ามีเวลาเพียงพอผู้เขียนก็นำภูมิหลังข่าวมาใส่ด้วยทุกครั้งที่ยังมีรายงาน ดังตัวอย่างการเขียนภูมิหลัง ด้วยการเล่าถึงแผนการของกลุ่มผู้ต่อต้านที่เดินทางมาร่วมตัวกันที่โรงแรมดุสิตธานีถ้ารัฐบาลออกกฎหมายบังคับใช้ หลังจากนั้นผู้เขียนได้เล่าถึง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เพื่อปูพื้นฐานให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่าเหตุผลที่ต้องหนีออกนอกประเทศเพราะถูกกล่าวหาว่าคอร์รัปชั่น ดังตัวอย่างบางตอนของข่าวต่อไปนี้

Over the weekend, the UDD slammed at the government's imposition of the Internal Security Act arguing that the government is too paranoid of the UDD rally.

In a bid to ensure security from Aug. 29, the government has enforced the Internal Security Act (ISA) as a preventive measure in Bangkok's Dusit district, in which the UDD protestors had planned to stage the rally.

The UDD Pannounced if the government enforces the Act on Sept. 5, they will postpone their rally to Sept. 12 or 19.

But, the rally will not be postponed beyond Sept. 19, the third anniversary of 2006 military coup that ousted ex-premier Thaksin Shinawatra.

Ousted by the military coup, Thaksin was accused of corruption, and kept in exile since then. In February, 2008, Thaksin returned to Thailand to face corruption charges, but he later fled into exile again and was convicted in absentia.

- ข้อมูลข่าวย้อนหลัง

นอกจากนำภูมิหลังของเหตุการณ์มารวบรวมและรายงานแล้ว สำนักข่าวยังนำข่าวย้อนหลังที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่นำเสนอมารวบรวมและเรียบเรียงเพิ่มเข้าในเนื้อหา ดังตัวอย่างข่าวผู้เขียนได้นำข้อมูลจากประธานสมาคมหอการค้าไทยว่า ถ้าเหตุการณ์ทางการเมืองยังคงมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่องภาคการลงทุนการค้าหยุดชะงักเพราะนักลงทุนเกิดความตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ รวมทั้งคำยืนยันจากนายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ ว่าเสถียรภาพทางการเมืองส่งผลต่อความเชื่อมั่นทางการลงทุน ไม่เพียงแต่นำข้อมูลการวิเคราะห์ทางการค้า การลงทุนแล้ว ยังนำข้อมูลเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร จากคำพูดของโฆษกพรรคประชาธิปัตย์ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรได้ย้ายจากอาหรับไปอยู่ที่มอนตาโกแล้วพร้อมกับคำยืนยันเรื่อง

เสถียรภาพทางการเมืองจากรองนายกรัฐมนตรีนายสุเทพ เพื่อสรุปบรรณว่า ความวุ่นวายทางการเมืองสิ้นสุดลงในไม่ช้า ดังมีเนื้อหาต่อไปนี้

However, Dusit Nontanakorn, Thai Chamber of Commerce chairman on Monday warned that "as the economy is still fragile, if the political unrest re-occurs, the investor confidence would be dampened, which will affect trade and investment."

Deputy Finance Minister Pradit Pataraprasit conceded Monday that politics is an important factor. If politics is stable, foreign investors will be confident to invest in Thailand.

Now, Thailand is correcting the country's political problem, while the prime minister has insisted there will be no House dissolution, he said.

Thepthai, the spokesman for the Democrat party, said Thaksin left the United Arab Emirates (UAE) after he was requested by the UAE government and flown to stay in Montenegro.

The UAE authorities asked Thaksin to leave after he had continued using Dubai as the base for his anti-Thai government activities, he said.

Suthep, deputy Prime Minister for security affairs also admitted that dealing with pro-Thaksin movement was not easy as they had major target to overthrow the government.

It is seen obvious here that the domestic political conflict might not end soon.

- แหล่งที่มาจากสื่อออนไลน์

สำนักข่าวยังได้รวบรวมข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่น่าเสนอเนื้อหาใกล้เคียงกับเนื้อหาที่นำมารายงาน อาทิ นำข้อมูลจากไทยรัฐออนไลน์ โดย พล.อ.สมเจตน์ บุญถนอม อดีตประธานคณะที่ปรึกษากระทรวงกลาโหมที่ได้ให้สัมภาษณ์ไทยรัฐไว้ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรไม่หยุดการเคลื่อนไหวทางการเมืองไว้แค่นี้แน่ หลังจากนั้นก็ดึงข้อมูลจากบางกอกโพสต์มา เป็นการให้สัมภาษณ์ของนายเทพไท เสนพงศ์ โฆษกประจำตัวนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่า กลุ่มแกนนำยังคงยึดหลักสำคัญในกรุงเทพในพื้นที่ที่ต่างกันเพราะเชื่อว่ายังได้รับการสนับสนุนจากแกนนำในพื้นที่อื่น ดังตัวอย่างข่าวต่อไปนี้

The motive of Thaksin's political movement is to avoid jailing, therefore, as long as Thaksin could not meet his target, he will not stop his political movement, Somjet Boonthanom, Former Council for National Security secretary-general was quoted by Thai language news agency the Thai Rath as saying.

Democrat party spokesman Thepthai Senpong believed the UDD put off its planned protest on Sunday because their leaders realized that few people were supporting them, especially in Bangkok.

The UDD might organize anti-government gatherings in key areas of different regions to lower the costs, he said.

"The government has no intention of trying to create a situation or of getting a third party to instigate unrest, as the (opposition) Puea Thai party claimed," Thepthai was quoted by the Bangkok Post's website as saying.

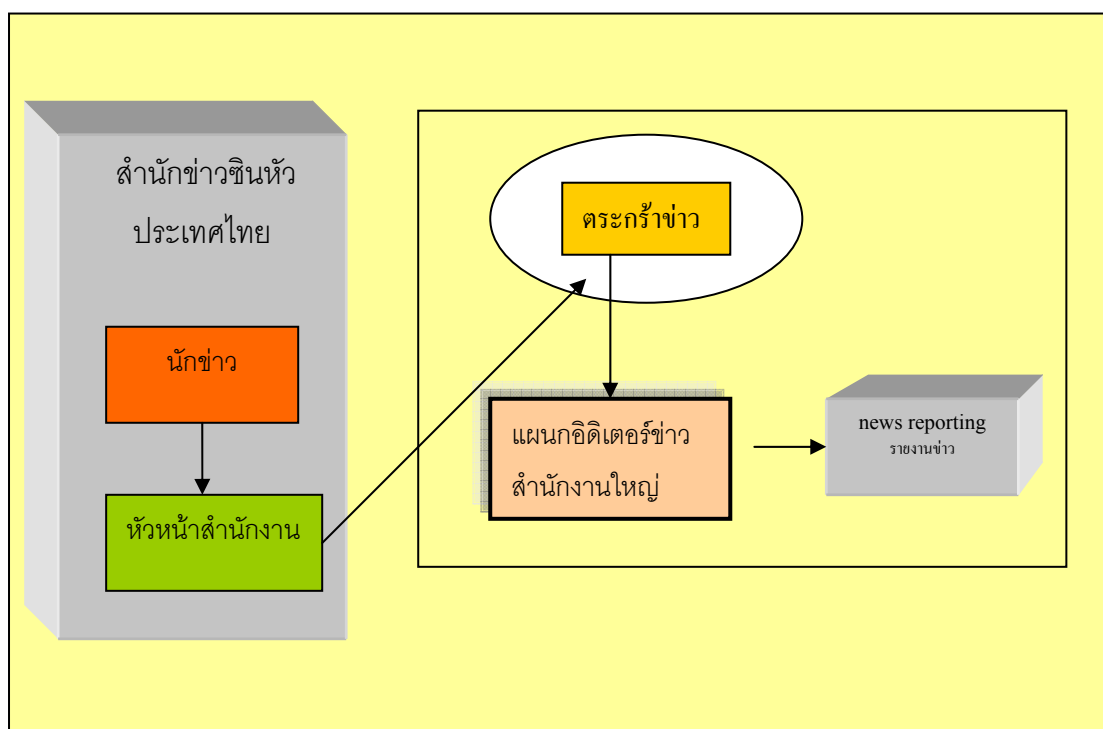
สำหรับการนำเสนอเนื้อหาข่าวหลายประเด็น สำนักข่าวชินหัวรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลจากเอกสาร จากฐานข้อมูลของสำนักข่าว จากสื่อออนไลน์ แต่เนื้อหาที่นำมารวบรวมทำให้ประเด็น การนำเสนอกว้างไปจากเนื้อหาข่าวที่มีประเด็นเดียว โดยหลักสำคัญในการเขียนเนื้อหาข่าวคือ การเขียนที่นำประเด็นสำคัญขึ้นก่อนแล้วตามด้วยส่วนขยายเป็นการเขียนแบบปิรามิดหัวกลับ ตามที่ได้ผู้ศึกษาได้เรียงลำดับการนำเสนอข้อมูลไว้แล้ว โดยขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการรายงานข่าว ผู้ศึกษาได้สร้างแผนภาพขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะของสำนักข่าวชินหัวไว้ดังนี้

ขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะ

การรายงานข่าวสู่สาธารณะเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการทำข่าว ซึ่งนักข่าวสำนักข่าวชินหัวมีขั้นตอนการรายงานข่าว เริ่มตั้งแต่รวบรวมเนื้อหาข่าวทั้งจากการสัมภาษณ์ สังเกต เอกสาร สื่อออนไลน์ ส่งให้หัวหน้าสำนักงานหลังจากนั้นก็เรียบเรียงและส่งเข้าตระกร้า (กล่องที่รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่และเรียบเรียงเป็นข่าวแต่ยังไม่ได้นำเสนอสู่สาธารณะ) ข่าวแผนกอดีเตอร์ข่าวที่สำนักงานใหญ่(ปักกิ่ง)ทำการตกแต่งต้นฉบับและรายงานข่าวออกไป ดังภาพที่ 4.22

ภาพที่ 4.22

แสดงขั้นตอนการรายงานข่าวสู่สาธารณะของสำนักข่าวซินหัว

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

ตารางที่ 4.1

เปรียบเทียบภาพรวมของสำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี
และสำนักข่าวซินหัว

เปรียบเทียบภาพรวม สำนักข่าวทั้งสามแห่ง	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
ความเป็นเจ้าของ กิจการ	บริษัททอมสัน (ให้บริการ ข้อมูลธุรกิจ) ถือหุ้น 53 % อีก 47% กลุ่มของบริษัท รอยเตอร์ บริหารงานภายใต้นโยบาย ร่วมระหว่างบริษัททั้ง 2 แห่ง	สมาชิกจัดตั้งคณะกรรมการ บริหารงานและกำหนด นโยบายการทำงาน	ตัวแทนรัฐบาลจีนถือหุ้น 100 % บริหารงานภายใต้นโยบาย รัฐบาลจีน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เปรียบเทียบภาพรวม สำนักข่าวทั้งสามแห่ง	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
กลุ่มเป้าหมาย	กลุ่มนักธุรกิจ การค้า การ ลงทุนทั่วโลก(สมาชิก) 80 % บุคคลทั่วไป 10 % สื่อมวลชน 10 %	บุคคลทั่วไป 60% สมาชิก (20 %) สื่อมวลชน (20%)	สมาชิก (60%) บุคคลทั่วไป (40%) (เน้นกลุ่มชาวจีนทั่วโลก)
ที่มาของรายได้	รายได้ 90% มาจากการ ให้บริการข้อมูลทางการเงิน การซื้อขายหลักทรัพย์ อัตรา แลกเปลี่ยนเงินสกุลและ การซื้อขายหลักทรัพย์ผ่าน ระบบอินเทอร์เน็ต อีก 10% มาจากการขาย พื้นที่โฆษณาและข่าวข่าว ภาพข่าว วิดีโอข่าว	ขายสมาชิกข่าว ภาพข่าว วิดีโอข่าวให้กับสื่อมวลชน และลูกค้าทั่วไป 60 % ที่เหลือเป็นรายได้จากขาย พื้นที่โฆษณา	ขายสมาชิกข่าวและขาย ข่าวให้กับสื่อในประเทศจีน (ไม่พบสัดส่วนรายได้)
ความรับผิดชอบต่อ องค์กร	กำหนดให้มีความหลากหลาย ผนวกความต้องการของแต่ ละชุมชนเข้าด้วยกันมีความ รับผิดชอบต่อแหล่งข้อมูล และสภาพแวดล้อมในพื้นที่ แต่ละพื้นที่	มีความรับผิดชอบต่อ สภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ ของเพื่อนมนุษย์ทั่วโลก	กำหนดให้มีความ รับผิดชอบต่อตามนโยบาย ของรัฐบาล สอดส่องดูแล ความเป็นอยู่เพื่อนมนุษย์ ให้ได้รับความยุติธรรม
การบริหารการ จัดการ	เผยแพร่นโยบายหลักและ นโยบายการทำงานของ องค์กรไปยังทีมงานสาขา ต่าง ๆ ทั่วโลกโดยการจัดอบรม และเทเลคอนเฟอร์เรนซ์ อินเทอร์เน็ตในสำนักงาน สาขาและรายงานประจำปี ไปยังกลุ่มผู้ถือหุ้น	เผยแพร่นโยบายหลักและ นโยบายการทำงานของ องค์กรไปยังทีมงานสาขา ทั่วโลกผ่านระบบข้อมูล พนักงานและการจัดอบรม ในแต่ละภูมิภาค	เผยแพร่นโยบายหลักใน การทำงานผ่านบรรณาธิการ และหัวหน้าสำนักงาน สาขาตามแนวทางที่รัฐบาล จีนเป็นผู้กำหนดทิศทาง การทำงาน โดยผู้ทำงานจะ ถือเป็นตัวแทนของรัฐบาล จีน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เปรียบเทียบภาพรวม สำนักข่าวทั้งสามแห่ง	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
นโยบายการ บริหารงานข่าว	ความถูกต้อง เป็นอิสระ ผสมผสานความต้องการ ท้องถิ่น ไม่อามิสสินจ้าง	ความยุติธรรม ความถูกต้อง แม่นยำ นักข่าวที่มี ประสบการณ์และ เชี่ยวชาญจากทั่วโลก	เสนอข่าวด้วยความยอ เยียม รายงานข่าวออนไลน์ ด้วยคุณภาพระดับสูง ทุ่มเท จิตใจรับผิดชอบสังคม เผยแพร่ข่าวจีนและรายงาน ข่าวรอบโลก เชิญชวน ผู้เชี่ยวชาญร่วมหารือและ เสริมสร้างศักยภาพแรงงาน ขยายโอกาสและเสนอข่าว การประชุมต่าง ๆ ที่มี ความสำคัญ สนับสนุน นวัตกรรมใหม่ ๆ และ ก้าวหน้าไปในโลกแห่งการ แข่งขัน โดยผู้เขียนข่าวจะ อยู่ในฐานะตัวแทนของ รัฐบาลจีน
ภาษาใน การนำเสนอข่าว	อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย	อังกฤษ สเปน ฝรั่งเศส ดัตช์ เยอรมัน	จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย สเปน อาหรับ
ช่องทาง การนำเสนอข่าว	โปรแกรมแพ็คเกจสำหรับ สมาชิก กลุ่มผู้อ่านทั่วไป ผ่านเว็บไซต์ www.reuters.com วิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่	โปรแกรมแพ็คเกจสำหรับ สมาชิก กลุ่มผู้อ่านทั่วไป ผ่านเว็บไซต์ www.ap.org วิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่	โปรแกรมแพ็คเกจสำหรับ สมาชิก กลุ่มผู้อ่านทั่วไป ผ่านเว็บไซต์ www.Chinaview.com xinhuanet.com xinhua.org และ news.cn วิทยุ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่
การให้บริการข้อมูล ในระบบสมาชิก	ข้อมูลการค้า การลงทุน ข้อมูลข่าว ภาพข่าว วิดีโอข่าว	ข้อมูลข่าว เสียง วิดีโอข่าว ภาพข่าว เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว	ข้อมูลข่าว เสียง วิดีโอข่าว ภาพข่าว เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เปรียบเทียบภาพรวม สำนักข่าวทั้งสามแห่ง	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
บุคลากร	นักข่าวการเมือง 2 คน ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง 1 คน หัวหน้าข่าวการเมือง 1 คน บรรณาธิการภาษาไทย 1 คน บรรณาธิการชาวต่างชาติ 1 คน	นักข่าวคนไทย 2 คน นักข่าวชาวต่างชาติ 2 คน บรรณาธิการข่าว 1 คน	นักข่าวคนไทย 1 คน นักข่าวชาวจีน 1 คน บรรณาธิการข่าว 1 คน
ภูมิหลังบุคลากร			
1. นักข่าว	ประชา หิริรักษ์พิทักษ์ 8 ปี	กิ้นันท์ สุเชาว์วานิช 10 ปี	นัทนันท์ ศรีธร 12 ปี
- ประสบการณ์ทำข่าว	ปริญญาตรี (ไทย)	ปริญญาโท (อังกฤษ)	ปริญญาตรี (ไทย)
- การศึกษา	พนารัตน์ เทพกัมปนาท	ธัญญารัตน์ ดอกสน	ชีเขียนเฮียง
นักข่าว	7 ปี	3 ปี	10 ปี
- ประสบการณ์ทำข่าว	ปริญญาตรี (ไทย)	ปริญญาโท	ปริญญาตรี (จีน)
- การศึกษา	กิตติพงษ์ สุนประเสริฐ	(สหรัฐอเมริกา)	-
2. หัวหน้าข่าวการเมือง	14 ปี	-	-
- ประสบการณ์ทำข่าว	ปริญญาโท (อังกฤษ)	-	-
- การศึกษา	พนารัตน์ เทพกัมปนาท	-	-
3. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว	14 ปี	-	-
การเมือง	ปริญญาตรี (ไทย)	-	-
- ประสบการณ์ทำข่าว	ฉัตรฤดี กิตติสุขสถิต	-	-
- การศึกษา	26 ปี	-	-
4. บรรณาธิการข่าว	ปริญญาตรี (ไทย)	-	-
คนไทย	ดาเรน เซวทเลอร์	เดนนิส ดี เกรย์	จาง เฮียง
- ประสบการณ์ทำข่าว	28 ปี	38 ปี	41 ปี
- การศึกษา	ปริญญาตรี (เยอรมัน)	ปริญญาตรี (สหรัฐอเมริกา)	ปริญญาตรี (จีน)
5. บรรณาธิการข่าว			
ชาวต่างชาติ			
- ประสบการณ์ทำข่าว			
- การศึกษา			
สำนักงาน อิตีเตอร์ข่าว	สำนักงานสาขาประเทศฮ่องกง	สำนักงานอิตีเตอร์ใน ประเทศไทยและฮ่องกง	สำนักงานใหญ่ที่ปักกิ่ง

ตารางที่ 4.2

เปรียบเทียบกระบวนการทำงานของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศใน
ประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
1. การค้นหาประเด็นข่าว (news tips)	บรรณาธิการข่าว หัวหน้าข่าวการเมือง ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง นักข่าวช่วยกันค้นหา ประเด็นข่าวร่วมหารือกัน อย่างเป็นทางการและไม่ เป็นทางการและคัดเลือก เหตุการณ์ออกมาเพื่อทำ ข่าวแล้วผู้ช่วยหัวหน้าข่าว จะมอบหมายประเด็นให้ นักข่าวทำในแต่ละวัน “แต่ถ้าเป็นข่าวด่วน บรรณาธิการจะมอบหมายให้ ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวส่งข้อความ เข้าโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้นัก ข่าวลงพื้นที่ได้ทันที”	หัวหน้าสำนักงานข่าว กรุงเทพ (บรรณาธิการข่าว) นักข่าวภาคสิ่งพิมพ์ นักข่าวภาคโทรทัศน์ ช่างภาพ ช่วยกันค้นหา ประเด็นข่าวร่วมหารือกัน แบบเป็นทางการและ คัดเลือกเหตุการณ์ออกมา เพื่อทำข่าว “แต่ถ้าเป็น ข่าวด่วนหัวหน้าสำนักงาน ข่าวจะส่งข้อความผ่าน โทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อลง พื้นที่”	นักข่าว ช่างภาพหารือกับ หัวหน้าสำนักงานข่าว กรุงเทพ (บรรณาธิการ ข่าว) ในประเด็นที่ ต้องการทำ หลังจากได้ อนุมัติก็ลงพื้นที่หาข่าว “กรณีเป็นข่าวด่วนก็จะลง พื้นที่ได้ทันทีและรายงาน ต่อหัวหน้าสำนักงาน สาขา”
1.1 วิธีการค้นหา ประเด็นข่าว	1. จากสำนักงานผู้ ภาคสนาม 2. จากภาคสนามผู้ สำนักงาน (กรณีเกิดความรุนแรงทาง การเมืองใช้ทั้ง 2 วิธีควบคู่ กันและจะติดต่อระหว่าง นักข่าวกับผู้ช่วยหัวหน้า ข่าวการเมืองมากกว่า เหตุการณ์ปกติ)	1. จากสำนักงานผู้ ภาคสนาม 2. จากภาคสนามผู้ สำนักงาน (ใช้ส่วนน้อย) (กรณีเกิดความรุนแรงจะ ใช้วิธีการ 1 เป็นส่วนมาก เหมือนเหตุการณ์ปกติทั่วไป เพราะให้ความสำคัญต่อ การประชุมภายในก่อนลง พื้นที่ข่าว)	1. จากสำนักงานผู้ ภาคสนาม 2. จากภาคสนามผู้ สำนักงาน (ใช้กรณีเกิด ความรุนแรงทาง การเมือง)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
1.2 แหล่งที่มาของ ประเด็นข่าว	1. กำหนดการข่าว (passive channel) กำหนดการแถลงข่าวของ สมาคมนักข่าวต่างประเทศ หน่วยงานราชการและ หน่วยงานอื่น 2. ช่องทางที่มีการเคลื่อนไหว ของข่าว (active channel) อินเทอร์เน็ต (ข่าวจาก สื่อไทยและต่างประเทศ บทความออนไลน์) ฐานข้อมูลในสำนักงาน (intranet) โทรทัศน์ วิทยุชุมชนของคนกลุ่ม เลือ่แดงที่ถ่ายทอดสด ข่าวผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ หนังสือพิมพ์ บันทึกการทำงานของ นักข่าว (กรณีเกิดเหตุความรุนแรง ช่องทางที่ใช้มากที่สุดคือ ข่าวสารผ่านโทรศัพท์-เคลื่อนที่)	1. กำหนดการข่าว (passive channel) กำหนดการแถลงข่าวของ สมาคมนักข่าวต่างประเทศ หน่วยงานราชการและ หน่วยงานอื่น 2. ช่องทางที่มีการเคลื่อนไหว ของข่าว (active channel) อินเทอร์เน็ต (บทความ ออนไลน์ ข่าวจากสื่อไทย และต่างประเทศ) โทรทัศน์ วิทยุชุมชนของกลุ่มคน เลือ่แดง ข่าวผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ หนังสือพิมพ์ บันทึกการทำงานของ นักข่าว (กรณีเกิดเหตุความรุนแรง ช่องทางที่ใช้มากที่สุดคือ ข่าวสารผ่านโทรศัพท์-เคลื่อนที่)	1. กำหนดการข่าว (passive channel) กำหนดการแถลงข่าวของ สมาคมนักข่าวต่างประเทศ หน่วยงานราชการและ หน่วยงานอื่น 2. ช่องทางที่มีการเคลื่อนไหว ของข่าว (active channel) อินเทอร์เน็ต (ข่าวจาก สื่อไทยและต่างประเทศ) โทรศัพท์ ข่าวผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ บันทึกการทำงานของ นักข่าว (กรณีเกิดเหตุความรุนแรง ช่องทางที่ใช้มากที่สุดคือ ข่าวสารผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
1.3 หลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกประเด็นข่าว	1. คุณค่าข่าว (เรียงตามลำดับความสำคัญ ของสำนักข่าว) 1.1 ความสด (เลือกประเด็นใหม่เพื่อ เป็นผู้นำทางสื่อ) 1.2 ความสำคัญ (ให้ความสำคัญผู้นำ ประเทศต่อท่าทีเหตุการณ์ เพื่อมองแนวทางแก้ปัญหา เสนอต่อผู้อ่าน) 1.3 ผลกระทบ (ต่อภาคการค้าและการ ลงทุน) 1.4 ความใกล้ชิด (เน้นนักลงทุนในภาค ธุรกิจเป็นหลักและ สาธารณชนเป็นรอง) 1.5 กระแสเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นประจำวัน (ให้ความสนใจติดตาม กระแสข่าวทั้งจากการลง พื้นที่ติดตามกระแสและ การนัดสัมภาษณ์พิเศษใน ประเด็นที่เลือกมาทำข่าว) 1.6 ความขัดแย้ง (ทุกประเด็นในเหตุการณ์ วิกฤติพ.ศ. 2552-2553 มี ความขัดแย้ง)	1. คุณค่าข่าว (เรียงตามลำดับความสำคัญ ของสำนักข่าว) 1.1 ความสด (ผู้นำทางสื่อและสภาพ การแข่งขัน) 1.2 ผลกระทบ (นานาชาติประเทศ) 1.3 ความไม่ปกติ (มองความไม่ปกติทุก เหตุการณ์ในช่วงเวลานี้ แต่เลือกประเด็นจากผล การประชุมข่าว) 1.4 กระแสเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นประจำวัน (ให้ความสนใจติดตาม กระแสข่าวจากช่องทางที่ มีการเคลื่อนไหวข่าว และ เลือกลงพื้นที่เมื่อผลการ ประชุมสรุปว่าจะเลือก เหตุการณ์ใด) 1.5 ความขัดแย้ง (เลือกประเด็นความขัดแย้ง ที่นำไปสู่ความรุนแรงทาง การเมือง) 1.6 ความสำคัญ (เน้นความสำคัญต่อ สาธารณชน)	1. คุณค่าข่าว (เรียงตามลำดับความสำคัญ ของสำนักข่าว) 1.1 ความสด (เสนอสิ่งใหม่ต่อผู้อ่าน) 1.2 ผลกระทบ (ประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่ม ชาวจีน) 1.3 ความขัดแย้ง (ความขัดแย้งนำไปสู่ ความรุนแรงทางการเมือง ต้องเลือกเพราะเป็นความ สนใจของคนทั่วไป) 1.4 ความสำคัญ (ให้ความสำคัญต่อกลุ่ม ผู้อ่านสำนักข่าวเป้าหมาย ชาวจีน) 1.5 กระแสเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นประจำวัน (ให้ความสนใจติดตาม กระแสข่าวจากสื่อที่มีการ เคลื่อนไหวแต่จะเลือกลง พื้นที่เฉพาะในช่วงที่มี เหตุการณ์ความรุนแรง การปะทะกัน ส่วนในช่วง ปกติจะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ สัมภาษณ์หรือนัด สัมภาษณ์พิเศษ)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
ปัจจัยอื่นที่เข้ามามี อิทธิพลต่อการคัดเลือก ประเด็น	1.7 ความจำเป็น (ประเด็นที่จำเป็นต่อกลุ่ม นักธุรกิจ การค้า การ ลงทุน เป็นหลัก)	1.7 ความจำเป็น (ประเด็นที่จำเป็นต่อ สาธารณชน)	1.6 ความไม่ปกติ (มองเหตุการณ์ในช่วงนี้ไม่ ปกติทุกเหตุการณ์แต่เลือก ประเด็นลงพื้นที่เฉพาะที่มี เหตุการณ์ความรุนแรง)
	1.8 ความไม่ปกติ (นักข่าวเกาะกระแสทุก เหตุการณ์ในช่วงเวลานั้น)	1.8 ความใกล้ชิด (เน้นสาธารณชนเป็นหลัก)	1.7 ความจำเป็น (ประเด็นที่สาธารณชนต้อง รับรู้และกลุ่มเป้าหมายเป็น หลักใหญ่)
	2. ปัจจัยบุคคล (การศึกษา ประสบการณ์)	2. ปัจจัยบุคคล (อายุ การศึกษา ประสบการณ์)	1.8 ความใกล้ชิด (เน้นกลุ่มเป้าหมายชาวจีน ทั่วโลกเป็นหลัก รองลงมา เน้นสาธารณชน)
	3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ (กลุ่มธุรกิจ การค้า การ ลงทุน)	3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ (ไม่พบ)	2. ปัจจัยบุคคล (ประสบการณ์ ความเป็น ตัวตนของผู้ทำการ คัดเลือกประเด็นข่าว)
	4. อิทธิพลเจ้าของกิจการ (บริษัททอมสัน กลุ่มผู้ถือ ใหญ่)	4. อิทธิพลเจ้าของกิจการ (ตามนโยบายหลักของ สำนักงานใหญ่)	3. ความกดดันทางเศรษฐกิจ (ไม่พบ)
	5. กลุ่มเป้าหมาย (นักธุรกิจ การค้า นักลงทุน เป็นหลัก นานาชาติเป็น กลุ่มรอง)	5. กลุ่มเป้าหมาย (เป้าหมายหลักกลุ่มคน นานาชาติ)	4. อิทธิพลเจ้าของกิจการ (รัฐบาลจีน)
			5. กลุ่มเป้าหมาย (เน้นกลุ่มชาวจีนทั่วโลก)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
	6. สภาพการแข่งขันใน ธุรกิจสื่อประเภทเดียวกัน (เน้นความเร็ว ถูกต้อง และยุติธรรม เจาะลึก มากกว่าสำนักข่าว ต่างประเทศอื่น)	6. สภาพการแข่งขันใน ธุรกิจสื่อประเภทเดียวกัน (เน้นความเร็ว ถูกต้อง และเที่ยงตรง ยุติธรรม มากกว่าสำนักข่าว ต่างประเทศอื่น)	6. สภาพการแข่งขันใน ธุรกิจสื่อประเภทเดียวกัน (ความเร็วในการชิงพื้นที่ สำนักข่าวต่างประเทศอื่น เพื่อรักษาสัดส่วน กลุ่มเป้าหมายเดิมไว้)
2. รวบรวมข้อมูลเพื่อ การรายงานข่าวในกรณี วิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ในช่วง ที่ไม่เกิดเหตุความรุนแรง	ที่มาของแหล่งข้อมูล จากภาคสนาม 1. แหล่งข้อมูลเอกสาร (เอกสารแถลงการณ์จาก หน่วยงานราชการหรือ ศอช. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. แหล่งข้อมูลบุคคล (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ) จากกองบรรณาธิการ 1. แหล่งข้อมูลเอกสาร (เอกสารแถลงการณ์จาก หน่วยงานราชการหรือ ศอช. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. แหล่งข้อมูลบุคคล (ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง หัวหน้าข่าวการเมือง โต๊ะข่าวการเงิน หุ่น)	ที่มาของแหล่งข้อมูล 1. แหล่งข้อมูลเอกสาร (เอกสารแถลงการณ์จาก หน่วยงานราชการหรือ ศอช. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. แหล่งข้อมูลบุคคล (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ ความคิดเห็น จากนักวิเคราะห์ต่าง ๆ นักวิชาการ)	ที่มาของแหล่งข้อมูล 1. แหล่งข้อมูลเอกสาร (เอกสารแถลงการณ์จาก หน่วยงานราชการหรือ ศอช. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. แหล่งข้อมูลบุคคล (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ ความคิดเห็น จากนักวิเคราะห์ต่าง ๆ นักวิชาการ) 3. เว็บไซต์อื่น ๆ (เนชั่นออนไลน์ บางกอก โพสต์ มติชนออนไลน์ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนัก ข่าวเอพี เป็นต้น)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
	สอบถามความคิดเห็นจาก นักวิเคราะห์ทางการเงิน ระดับต่างประเทศ และ นักวิเคราะห์ทางการเงินเมือง		
รวบรวมข้อมูลเพื่อการ รายงานข่าวในกรณีที่เกิด เหตุการณ์ความรุนแรง ทางการเมือง การปะทะ กัน หรือความรุนแรงที่มี ผลทำให้มีคนเสียชีวิต ในวิกฤติการณ์การเมือง ไทย พ.ศ. 2552-2553	จากภาคสนาม 1. เอกสารแถลงการณ์ (เอกสารจากหน่วยงาน ราชการหรือ ศอฉ. เอกสาร อื่นไม่นำมารายงานทั้งสิ้น) 2. สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์เดี่ยว - สัมภาษณ์งานแถลงข่าว - สัมภาษณ์ใน สถานการณ์ความรุนแรง (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ ผู้ร่วมชุมนุม) 3. สังเกต (กรณีเกิดความรุนแรงทั้ง ในรูปแบบแสดงตนเป็น นักข่าวและปลอมปนเข้า กับกลุ่มผู้ชุมนุม) จากกองบรรณาธิการ 4. สัมภาษณ์ (ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวการเมือง หัวหน้าข่าวการเมือง โต๊ะข่าวการเงิน หุ่น)	1. เอกสารแถลงการณ์ (เอกสารจากหน่วยงาน ราชการหรือ ศอฉ. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์เดี่ยว - สัมภาษณ์งานแถลงข่าว - สัมภาษณ์ใน สถานการณ์ความรุนแรง (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ ความคิดเห็น จากนักวิเคราะห์ต่าง ๆ นักวิชาการ) 3. สังเกต (กรณีเกิดความรุนแรงทั้ง ในรูปแบบแสดงตนเป็น นักข่าวและปลอมปนเข้า กับกลุ่มผู้ชุมนุม)	1. เอกสารแถลงการณ์ (เอกสารจากหน่วยงาน ราชการหรือ ศอฉ. เอกสารอื่นไม่นำมา รายงานทั้งสิ้น) 2. สัมภาษณ์ - สัมภาษณ์เดี่ยว - สัมภาษณ์งานแถลงข่าว - สัมภาษณ์ใน สถานการณ์ความรุนแรง (แกนนำทั้งภาครัฐและ กลุ่มคนเสื้อแดงคนสำคัญ ที่เป็นที่รู้จักในระดับ นานาชาติ ความคิดเห็น จากนักวิเคราะห์ต่าง ๆ นักวิชาการ) 3. เว็บไซต์อื่น ๆ (เนชั่นออนไลน์ บางกอก โพสต์ มติชนออนไลน์ สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนัก ข่าวเอพี เป็นต้น)

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
	สอบถามความคิดเห็นจากนักวิเคราะห์ทางการเงินระดับต่างประเทศ และนักวิเคราะห์ทางการเงินเมือง 5. ฐานข้อมูลสำนักข่าว	4. ฐานข้อมูลสำนักข่าว	4. สังเกต (กรณีเกิดความรุนแรงทั้งในรูปแบบแสดงตนเป็นนักข่าวและปลอมปนเข้ากับกลุ่มผู้ชุมนุม) 5. ฐานข้อมูลสำนักข่าว
วิธีการคัดเลือกแหล่งข้อมูลและแหล่งข่าว	แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร - ต้องมาจากแหล่งเป็นทางการ เช่น รัฐบาล ศอฉ. - เป็นต้นฉบับไม่ใช่การถ่ายเอกสาร แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล - บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรงและเป็นที่รู้จักของนานาชาติ - ต้องเปิดเผยตัวตนได้	แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร - ต้องมาจากแหล่งเป็นทางการ เช่น รัฐบาล ศอฉ. - เป็นต้นฉบับไม่ใช่การถ่ายเอกสาร - ฐานข้อมูลสำนักข่าว แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล - บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรงและเป็นที่รู้จักของนานาชาติ - ต้องเปิดเผยตัวตนได้ - ถ้าเปิดเผยตัวตนไม่ได้ต้องมีเอกสารทางการที่แสดงให้เห็นว่าเป็นข้อเท็จจริงและเปิดเผยต่อสื่อมวลชนมากกว่า 1 ฉบับ	แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร - ต้องมาจากแหล่งเป็นทางการ เช่น รัฐบาล ศอฉ. - เป็นต้นฉบับไม่ใช่การถ่ายเอกสาร - ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล - บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นโดยตรงและเป็นที่รู้จักของนานาชาติ - ต้องเปิดเผยตัวตนได้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
ปัญหาในการรวบรวม ข้อมูลจากภาคสนาม (สังเกต) และการ สัมภาษณ์ แนวทางในการ แก้ปัญหา	1. ข้อมูลเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา 2. พรรคร่วมรัฐบาลไม่ ออกมาเปิดเผยข้อมูล 3. ข้อมูลเกิดหลายจุด 4. ไม่สามารถระบุ แหล่งที่มาได้ 1. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าวจะคัดเลือก ข้อมูลด้วยการตรวจสอบ จากแหล่งอื่น 2. พยายามค้นหาจาก แหล่งอื่น 3. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าวช่วยตรวจสอบ จากสื่อออนไลน์ในสำนักงาน 4. รายงานให้ผู้ช่วยหัวหน้า ข่าว หัวหน้าข่าวช่วยตัดสินใจ ข้อมูล	1. ข้อมูลเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา 2. พรรคร่วมรัฐบาลไม่ ออกมาเปิดเผยข้อมูล 3. ข้อมูลเกิดหลายจุด 4. ไม่สามารถระบุ แหล่งที่มาได้ นักข่าวและบรรณาธิการ จะช่วยกันตัดสินใจ	1. ตรวจสอบข้อเท็จจริง ยาก มีการปล่อยข่าว 2. ข้อมูลเกิดหลายแห่ง 1. ตรวจสอบจากสื่ออื่น หรือแหล่งข่าวอื่นมากกว่า 1 แหล่ง 2. ในภาคสนาม ตรวจสอบประเด็นจาก โทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อดู พื้นที่อันตราย เลือกพื้นที่ เสี่ยงน้อยทำงาน
3. ผู้รวบรวมข้อมูลและ ข้อมูลที่ใช้ในการรายงาน ข่าว	1. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวหา ข้อมูลเพิ่มเติมเรื่องความ คิดเห็นต่อเหตุการณ์และ คาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้น ในอนาคต 2. ข้อมูลภาคสนามจาก นักข่าว 3. ข้อมูลภูมิหลังหรือที่มา เหตุการณ์	1. กรณีนักข่าวไทยลงพื้นที่ ในช่วงเกิดเหตุการณ์ความ รุนแรงจะส่งข้อมูลให้นักข่าว ต่างประเทศ เวลาปกติจะ ดูแลพื้นที่ข่าวไทย พม่า กัมพูชา) เพื่อทำการรวบรวม และส่งให้หัวหน้าสำนักงาน และส่งเข้าสำนักงานอิตีเตอร์ ข่าวเอเชียเพื่อตรวจแก้ไข	1. นักข่าวรวบรวมข้อมูล ทั้งหมดและรายงานให้ หัวหน้าสำนักงานกรุงเทพ เพื่อส่งให้แผนกอิตีเตอร์ ข่าวในสำนักงานประเทศ จีน หรือส่งเข้าตระกร้าข่าว สำนักงานอิตีเตอร์ที่ ฮ่องกงจะรวบรวมและ รายงานออกไป

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
	4. ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวรวบรวมข้อมูลข้อ 1,2 และ 3 และเขียนข่าวเป็นภาษาไทยส่งให้หัวหน้าข่าวการเมืองเรียบเรียงเป็นภาษาอังกฤษและส่งให้บรรณาธิการข่าวตรวจต้นฉบับและรายงานข่าว 5. (หรือ) สำนักงานอิติเตอร์ข่าวส่งกองเลือกข้อมูลในตระกร้าข่าวที่บรรณาธิการข่าวเขียนส่งไว้ในตระกร้าข่าวของสำนักข่าวแล้วดึงข้อมูลมาเรียบเรียงหรือเพิ่มเนื้อหาและตกแต่งเพื่อรายงานข่าวออกไป	2. กรณีการเมืองปกติ นักข่าวจะลงพื้นที่เฉพาะบางประเด็นตามที่ได้รับมอบหมายจากการประชุมคัดเลือกประเด็นและจะกลับเข้ามาสำนักงานเพื่อเขียนข่าวและส่งข่าวให้หัวหน้าสำนักงานกรุงเทพต่อไป	
4. รายงานข่าว (การอ้างอิงแหล่งข่าว)	1. ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน 2. ไม่รายงานแบบไม่ระบุแหล่งที่มา ยกเว้นมีเอกสารพิสูจน์ว่าเป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น	1. ระบุแหล่งที่มาอย่างชัดเจน (ส่วนมาก) 2. ถ้าไม่สามารถระบุแหล่งที่มาได้(ส่วนน้อย) 2.1 ข้อมูลต้องเป็นข้อเท็จจริงไม่ใช่ความคิดเห็นของแหล่งข่าว 2.2 สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ และถ้าเปิดเผยข้อมูลแล้วทำให้แหล่งข่าวได้รับความเดือดร้อน	1. นำเสนอทั้งแหล่งที่มาและไม่ระบุแหล่งที่มาชัดเจน 2. กรณีไม่สามารถระบุแหล่งที่มาได้นักข่าวจะอ้างแหล่งที่มาที่เป็นสถาบันสื่อมวลชนในประเทศไทย

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
		2.3 อ้างอิงแหล่งข่าวมากกว่า 1 แหล่งในเหตุการณ์เดียวกัน 2.4 นักข่าวมีเหตุผลเพียงพอที่จะปกปิดแหล่งที่มา 2.5 ลงชื่อผู้เขียนข่าวที่เกี่ยวข้องทุกคน 3. ไม่อ้างอิงแหล่งข่าวจากสื่ออื่นเพียงรายเดียว(กรณีคัดลอกบางส่วนจากสื่ออื่นมาต้องนำมามากกว่า 1 แหล่ง)	
โครงสร้างการเขียนข่าว 1. พาดหัวข่าว 2. บรรณานุกรม	พีรามิดหัวกลับ 1. ประโยคแทนวลี 2. โครงสร้างประโยคขยายพาดหัวข่าวเป็นบรรณานุกรมว่าเกิดเหตุการณ์อะไร	พีรามิดหัวกลับ 1. ประโยคแทนวลี 2. โครงสร้างประโยคขยายพาดหัวข่าวบรรณานุกรมว่าเกิดเหตุการณ์อะไร	พีรามิดหัวกลับ 1. ประโยคแทนวลี 2. โครงสร้างประโยคขยายพาดหัวข่าวบรรณานุกรมว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น
เนื้อหาข่าว	1. อ้างอิงแหล่งที่มาชัดเจน 2. เล่าภูมิหลังของเรื่องแบบย่อ 3. นำเสนอข่าว 2 ด้าน ผู้ตกเป็นข่าวเสียประโยชน์ ผู้ตกเป็นข่าวได้ประโยชน์ จากเนื้อหาข่าว 4. นำเสนอความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกรณีแนวโน้มเหตุการณ์ข้างหน้า	1. อ้างอิงแหล่งที่มาชัดเจน 2. เล่าภูมิหลังของเรื่องแบบย่อ 3. นำเสนอข่าว 2 ด้าน ผู้ตกเป็นข่าวเสียประโยชน์ ผู้ตกเป็นข่าวได้ประโยชน์ จากเนื้อหาข่าว 4. นำเสนอความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องกรณีแนวโน้มเหตุการณ์ข้างหน้า	1. อ้างอิงแหล่งที่มาทั้งแบบระบุชื่อและไม่ระบุชื่อ 2. ไม่เล่าภูมิหลังของเรื่อง 3. นำเสนอข่าว 2 ด้าน ผู้ตกเป็นข่าวเสียประโยชน์ ผู้ตกเป็นข่าวได้ประโยชน์ จากเนื้อหาข่าว 4. กรณีข่าวด่วน (รายงานวันต่อวัน) อาจนำเสนอด้านเดียวเพราะต้องแข่งกับเวลา

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
			4. ไม่มีการนำเสนอ คิดเห็นจากผู้ที่คัดค้าน แนวโน้มเหตุการณ์ ข้างหน้าในข่าวด่วน ยกเว้นถ้าทำสื่อบทหรือ รายงานพิเศษซึ่งต้องใช้ เวลาทำข่าวหลายวัน
จุดยืนการทำงานของ สำนักข่าวแต่ละแห่ง	1. เน้นเนื้อหาที่มี ความสำคัญ ผลกระทบ ความจำเป็นต่อนักลงทุน ทั้งตลาดเงินและตลาดทุน 2. เน้นความใกล้ชิดผู้อ่าน นานาชาติมากกว่าใน ประเทศไทย 3. นักข่าวติดตามประเด็น วันต่อวันเพื่อเกาะติด สถานการณ์ในกระแสข่าว และติดตามความ เคลื่อนไหวผู้นำประเทศ 4. การรายงานเน้น ความเร็ว เนื้อหาสั้นเพื่อ กระชับประเด็นให้ผู้อ่าน โดยเฉพาะกรณีเกิดความ รุนแรงทางการเมือง	1. เน้นเนื้อหาให้ผู้อ่านใน ระดับนานาชาติ 2. เน้นเนื้อหาการเมืองที่มี ความสำคัญระดับชาติ มากกว่าการจับประเด็น วันต่อวัน 3. นักข่าวจะออกทำงาน เมื่อมีเหตุการณ์สำคัญ และเป็นที่สนใจของ ประชาคมทั้งโลก 4. การรายงานต้องเพิ่ม ภูมิหลังเพราะทำให้ผู้อ่าน เข้าใจได้ทันทีถ้าไม่ได้ ติดตามกระแสข่าวทุกวัน ซึ่งแตกต่างจากรายงาน ข่าวทั่วไป 5. เลือกแหล่งข่าวที่ส่วน ใหญ่พูดภาษาอังกฤษได้	1. เน้นเนื้อหาที่มี ความสำคัญ ผลกระทบ และจำเป็นต่อกลุ่มชาวจีน ทั่วโลก 2. นักข่าวออกทำงานเมื่อ มีเหตุการณ์สำคัญทาง การเมือง ความรุนแรงใน ประเด็นที่เป็นกระแส เหตุการณ์ (ถ้าเหตุการณ์ การเมืองปกติจะไม่ออก พื้นที่สนามข่าวเพื่อเกาะ กระแสข่าว ส่วนใหญ่จะ นัดสัมภาษณ์ หรือโทร สัมภาษณ์) 3. ค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ ไทยและต่างประเทศเพื่อ รวบรวมและรายงานกรณี ที่ไม่ได้ลงพื้นที่ข่าวในช่วง วิกฤติการณ์

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

เปรียบเทียบกระบวนการ ทำงานของนักข่าวสำนัก ข่าวต่างประเทศ	สำนักข่าวรอยเตอร์	สำนักข่าวเอพี	สำนักข่าวซินหัว
	5. นักข่าวจะเลือกแหล่งข่าวไทยเพราะนักข่าวใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ ยกเว้นหัวหน้าข่าวการเมืองและบรรณาธิการข่าว 6. จะคัดเลือกประเด็นจากเหตุการณ์ก่อนส่งนักข่าวไปทำงานข่าว (กรณีที่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง) แต่ถ้าไม่เกิดเหตุการณ์ความรุนแรง นักข่าวจะประจำที่ทำเนียบรัฐบาลและรัฐสภาหรือพรรคการเมืองที่มีความเคลื่อนไหวทางการเมือง	6. ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองหรือไม่ จะคัดเลือกประเด็นก่อนส่งนักข่าวเข้าสนามข่าวหลังจากการประชุมเพื่อหารือคัดเลือกประเด็นไม่ให้หนักข่าวประจำสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง (จะทำข่าวเฉพาะที่คัดเลือกและรายงานทุกข่าวที่ผ่านการคัดเลือกก่อนทำข่าว)	4. การรายงานไม่ได้ภูมิหลังข่าวหรือที่มาข่าว 5. แหล่งข่าวคนไทยเพราะนักข่าวคนไทย 6. นักข่าวจะคัดเลือกประเด็นทำข่าวก่อนนำเสนอหัวหน้าสำนักงานและลงพื้นที่ทำข่าว กรณีที่เป็นข่าวด่วนจะตรวจสอบจากเว็บไซต์เพื่อหาข้อมูลมากกว่าการลงพื้นที่หรือกรณีต้องลงพื้นที่จะส่งข้อมูลเข้ามาเพื่อให้ นักข่าวที่ไม่ได้ลงพื้นที่เขียนข่าว

ส่วนที่ 2 นำเสนอแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าว ต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทาง การเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553

การศึกษากระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยในประเศไทย
ทั้ง 3 แห่ง นำมาสู่การนำเสนอแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศใน
ประเทศไทย กรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553 ซึ่งสาระสำคัญดังต่อไปนี้

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวยอยเตอร์ประเทศไทยกรณีวิกฤติการณ์ ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553

ผลการศึกษากระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวยอยเตอร์ประเทศไทยต่อกรณี
วิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2552-2553 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาสร้างแบบจำลอง
กระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวยอยเตอร์ประเทศไทย (ภาพที่ 4.23) โดยกระบวนการทำ
ข่าวเริ่มจากเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นในสนามข่าว (ตัวอย่างข่าวในสนามข่าวได้แก่ การชุมนุมประท้วง
ของกลุ่มเสื้อแดง การปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มเสื้อแดง) โดยผู้ศึกษาให้เหตุการณ์ข่าวแทน
ด้วย E (event) ในแต่ละวันมีเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ($E_1, E_2, E_3, \dots, E_\infty$) เช่น วันที่ 13
เมษายน 2552 เกิดเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างกลุ่มคนเสื้อแดงที่ย่านนางเลิ้งและในวัน
เดียวกันก็เกิดการปะทะกันระหว่างคนเสื้อแดงกับทหารที่ถนนราชประสงค์และแยกดินแดง
และบริเวณทำเนียบรัฐบาล นักข่าวต้องคัดเลือกเหตุการณ์จากภาคสนามในเบื้องต้นว่าจะเลือกลง
พื้นที่ในประเด็นเหตุการณ์ใด (หมายเลข 1)

หลังจากนักข่าวเลือกประเด็นจากสนามข่าว (หมายเลข7) แล้วนำประเด็นเข้าหารือ
กับผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าว และบรรณาธิการข่าว ซึ่งในขณะเดียวกันผู้ช่วยหัวหน้าข่าว
หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว ได้ตรวจสอบประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากสื่อในสำนักงาน ได้แก่
อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์วิทยุ (หมายเลข 2,3,4) โดยบรรณาธิการ หัวหน้าข่าวและผู้ช่วยหัวหน้าข่าว
นำประเด็นที่ค้นหามาได้เข้าหารือร่วมกันอย่างไม่เป็นทางการแล้วคัดเลือกประเด็นที่จะทำในแต่ละ
วันออกมา (นำไปสู่การคัดเลือกประเด็นข่าว (news tips)) โดยบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจขาดใน
การให้นักข่าวติดตามประเด็นเหตุการณ์ใด ในขั้นตอนการคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์จากสนาม
ข่าวของนักข่าวและการคัดเลือกเหตุการณ์ของผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าว
มีปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว คือ คุณค่าข่าว ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็น

เจ้าของกิจการ แรงกดดันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกันมา เป็นตัวผลักดันทำให้เกิดการคัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำไปติดตามข้อมูลเพื่อนำมารายงานในชั้น สุดท้าย

หลังจากนักข่าวได้รับการมอบหมายประเด็นจากผู้ช่วยหัวหน้าข่าวให้ลงสนามข่าว แล้วขั้นตอนต่อมาคือ นักข่าวเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และข้อมูลจาก เอกสารแหล่งต่างๆ (หมายเลข 5) เมื่อนักข่าวได้ข้อมูลจะส่งให้ผู้ช่วยหัวหน้าข่าวซึ่งจะทำหน้าที่ รวบรวมข้อมูล (หมายเลข 6) หลังจากนั้นจะส่งให้หัวหน้าข่าวเพื่อทำการเรียบเรียงอีกครั้งแล้วส่งให้ บรรณาธิการข่าวเป็นผู้ตรวจสอบขั้นสุดท้ายและรายงานข่าวออกไป (หมายเลข 10) ในการเรียบ เรียงข้อมูลของผู้ช่วยหัวหน้าข่าว หัวหน้าข่าวและบรรณาธิการข่าวผู้ทำหน้าที่เรียบเรียงได้ช่วยหา ข้อมูลข่าวเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือจากนักวิเคราะห์ทาง การเงินเพื่อช่วยให้ข่าวมีความกว้างและเพื่อเสนอความคิดเห็นของเหตุการณ์เพื่อคาดการณ์ เหตุการณ์ในอนาคตว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร (หมายเลข 7,8,9) ซึ่งขั้นตอนที่กล่าวมานี้เป็น กระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

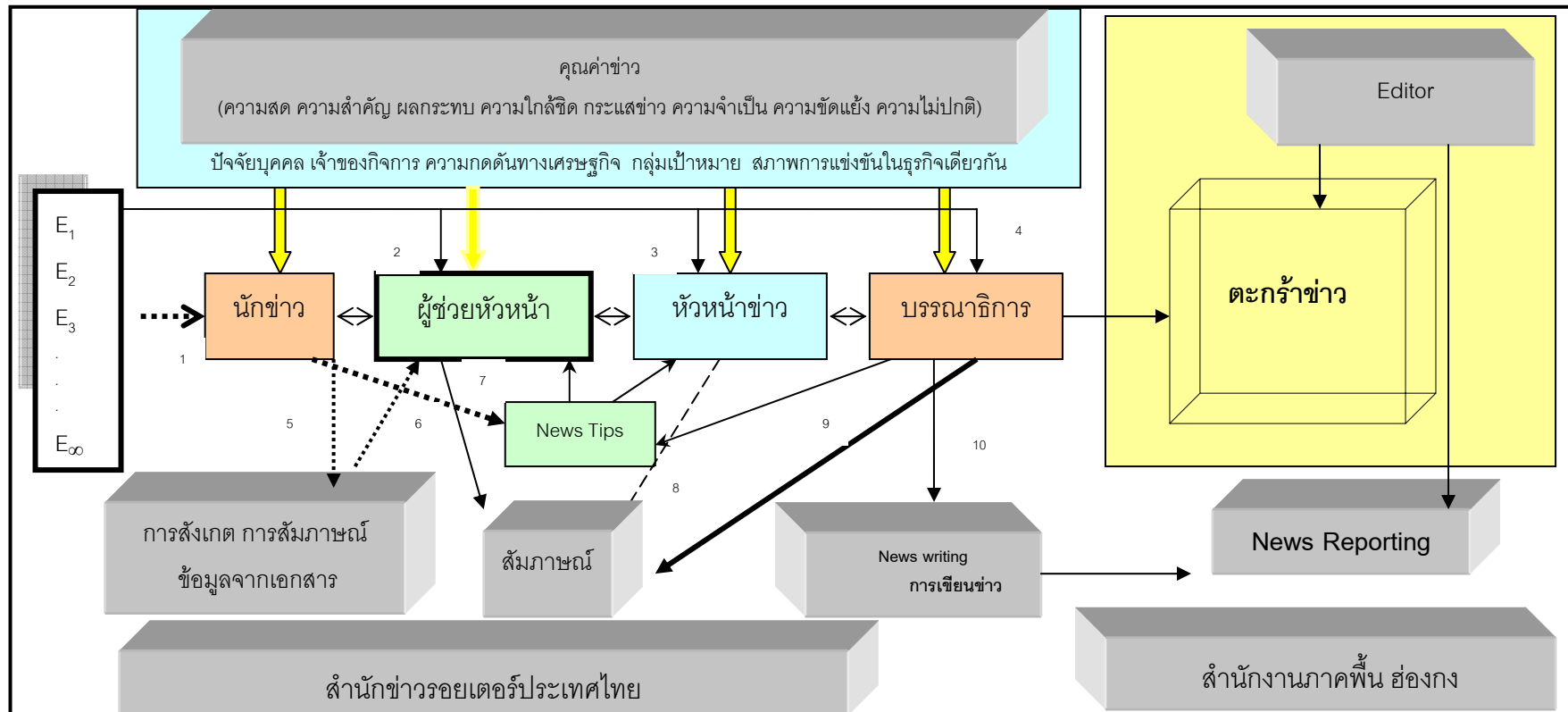
ขั้นตอนต่อไปเป็นขั้นตอนการทำงานในส่วนสำนักงานอิตีเตอร์ข่าวประเทศฮ่องกง สำนักข่าวรอยเตอร์จะมีตระกร้าข่าวไว้เก็บข่าวส่วนที่ยังไม่ได้นำเสนอ อิตีเตอร์ข่าวจะสำรวจข่าวใน ตระกร้าข่าวและคัดเลือกข่าวในตระกร้านำมาเรียบเรียงและรายงานข่าวออกไป (กรณีที่อิตีเตอร์ พิจารณาว่าข่าวนั้นควรนำเสนอ) ขั้นตอนนี้อิตีเตอร์ประสานงานกับสำนักงานในประเทศไทยเพื่อ หาหรือประเด็นข่าวตลอดเวลา

สำหรับกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ ผู้ศึกษานำเสนอในภาพที่ 4.23

ภาพที่ 4.23

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์ประเทศไทยต่อ

กรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553

ผลการศึกษากระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2552-2553 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาสร้างแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทย (ภาพที่ 4.24) โดยกระบวนการทำข่าวเริ่มจากเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นในสนามข่าว (ตัวอย่างข่าวในสนามข่าวได้แก่ การชุมนุมประท้วงของกลุ่มเสื้อแดง การปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มเสื้อแดง) โดยผู้ศึกษาให้เหตุการณ์ข่าวแทนด้วย E (event) ในแต่ละวันมีเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ($E_1 E_2 E_3 \dots E_\infty$) เช่น วันที่ 14 เมษายน 2552 หลังเหตุการณ์การปะทะกันในวันที่ 13 เมษายน ประเด็นในวันที่ 14 เมษายน 2552 เป็นประเด็นต่อเนื่องวันนั้นยังมีเหตุการณ์การปิดล้อมทำเนียบรัฐบาลจากทหารและผู้ชุมนุมได้วางถังแก๊สล้อมทำเนียบรัฐบาล เกิดการเผชิญหน้ากันระหว่างทหารกับคนเสื้อแดงที่ถนนประชาธิปไตย และนางเล็ง ผู้ชุมนุมจัดตั้งกลุ่มทั่วกรุงเทพ เป็นต้น นักข่าวต้องคัดเลือกเหตุการณ์จากภาคสนามในเบื้องต้นว่าจะเลือกลงพื้นที่ในประเด็นเหตุการณ์ใด (หมายเลข 1)

หลังจากนักข่าวเลือกประเด็นจากสนามข่าว (หมายเลข3) แล้วนำประเด็นเข้าหารือกับบรรณาธิการข่าวในการประชุมโต๊ะข่าวทุกเช้า ซึ่งในขณะเดียวกันบรรณาธิการข่าวได้ตรวจสอบประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากสื่อในสำนักงาน ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยู (หมายเลข 2) โดยบรรณาธิการนำประเด็นที่ค้นหามาได้เข้าหารือร่วมกันอย่างเป็นทางการแล้วคัดเลือกประเด็นที่จะทำในแต่ละวันออกมา (นำไปสู่การคัดเลือกประเด็นข่าว (news tips)) บรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินใจขาดในการให้นักข่าวติดตามประเด็นเหตุการณ์ใด ในขั้นตอนการคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์จากสนามข่าวของนักข่าวและขั้นตอนการตัดสินใจเลือกเหตุการณ์ของหัวหน้าสำนักงานมีปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว คือ คุณค่าข่าว ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็นเจ้าของกิจการ แรงกดดันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกันมาเป็นตัวผลักดันทำให้เกิดการคัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำไปติดตามข้อมูลเพื่อนำมารายงานในขั้นสุดท้าย

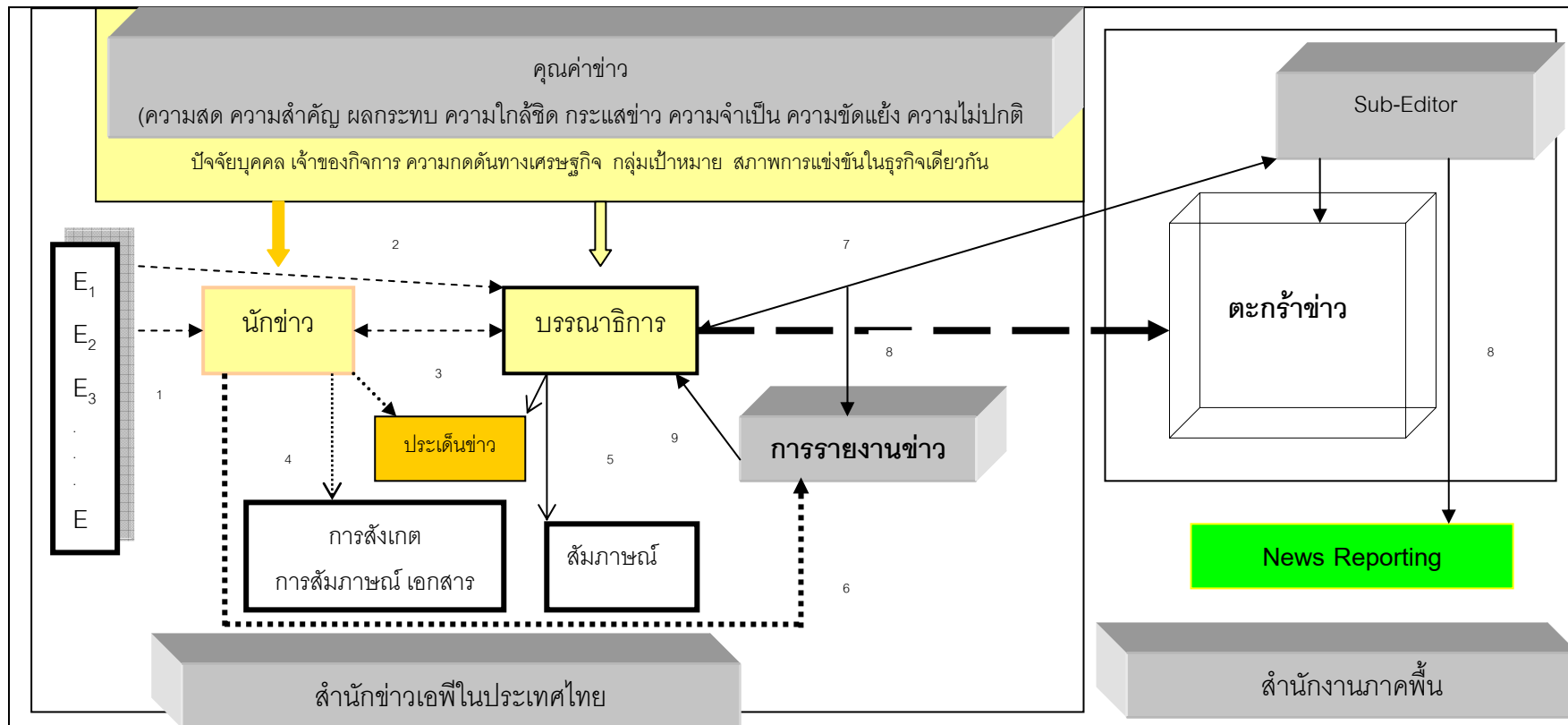
หลังจากนักข่าวได้รับการมอบหมายประเด็นจากบรรณาธิการข่าวให้ลงสนามข่าวแล้วขั้นตอนต่อมา คือ นักข่าวเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสารแหล่งต่าง ๆ (หมายเลข 4) เมื่อนักข่าวจะเขียนข่าวจากข้อมูลที่รวบรวมไว้ (หมายเลข 6) และส่งให้บรรณาธิการข่าวซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบข่าว (หมายเลข 9) ขั้นตอนต่อไปบรรณาธิการส่งข่าวที่ตรวจสอบแล้วไปยังอิตีเตอร์ภาคพื้นเอเชีย (หมายเลข 7) ในการเรียบเรียงข้อมูลของบรรณาธิการข่าวผู้ทำหน้าที่เรียบเรียงได้ช่วยหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่

เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือจากนักวิเคราะห์ทางการเงิน การเมืองเพื่อช่วยให้ชาวมีความกว้างและเพื่อเสนอความคิดเห็นของเหตุการณ์เพื่อคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตว่าต่อไปจะเป็นอย่างไร (หมายเลข 5) ซึ่งขั้นตอนที่กล่าวมานี้เป็นกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

สำหรับกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวเอพีผู้ศึกษานำเสนอในภาพที่ 4.24

ภาพที่ 4.24

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวเอพีประเทศไทยต่อ
กรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวชินหัวประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 – 2553

ผลการศึกษาระบบการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวชินหัวประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์การเมืองไทย พ.ศ.2552-2553 ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาสร้างแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวชินหัวประเทศไทย (ภาพที่ 4.25) กระบวนการทำข่าวเริ่มจากเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นในสนามข่าว โดยผู้ศึกษาให้เหตุการณ์ข่าวแทนด้วย E (event) ในแต่ละวันมีเหตุการณ์ข่าวเกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ ($E_1, E_2, E_3, \dots, E_\infty$) นักข่าวต้องคัดเลือกเหตุการณ์จากภาคสนามในเบื้องต้นว่าจะเลือกลงพื้นที่ในประเด็นเหตุการณ์ใด (หมายเลข 1)

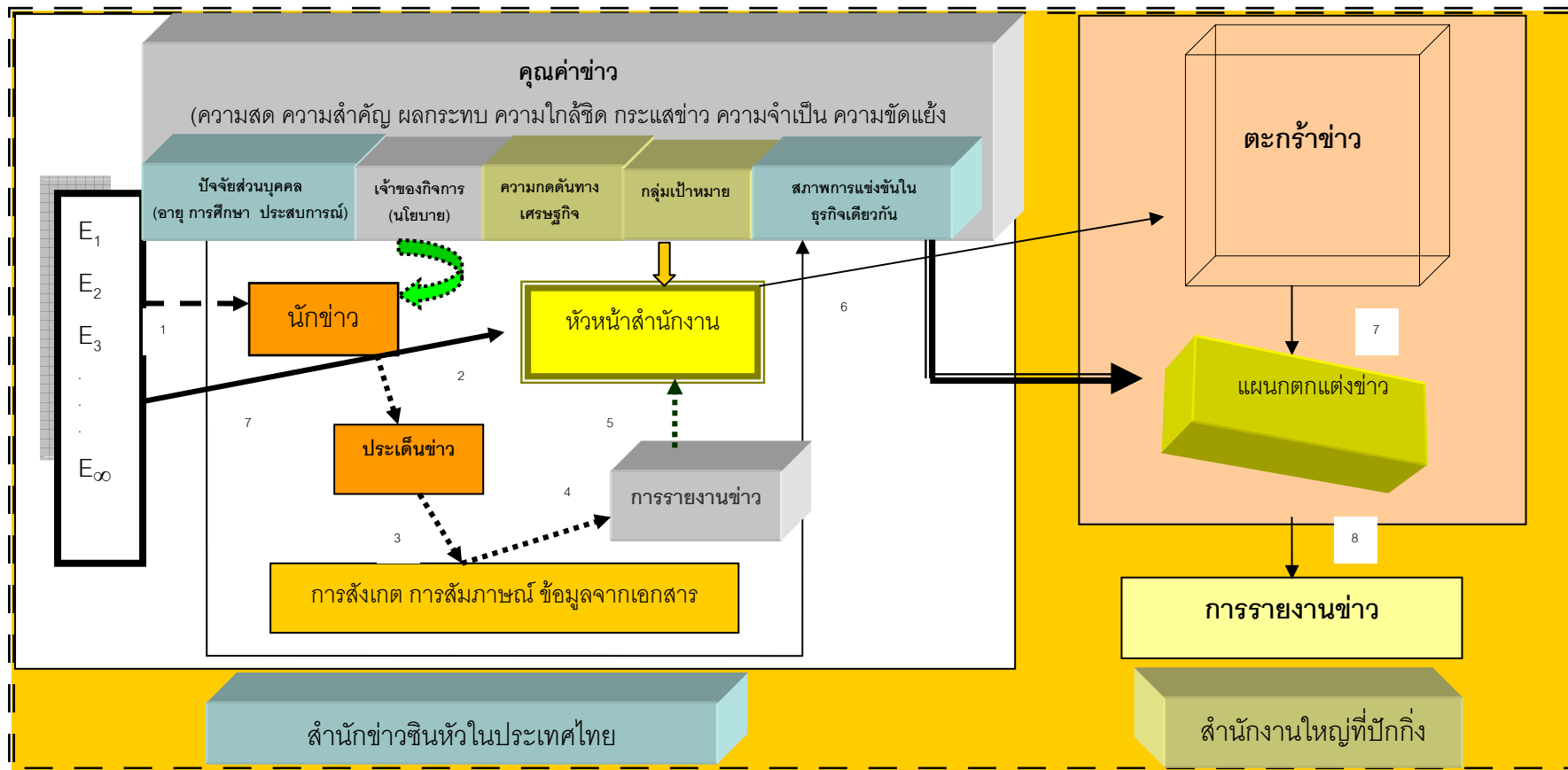
หลังจากนักข่าวเลือกประเด็นจากสนามข่าว (หมายเลข2) แล้วนำประเด็นเข้าหาหรือหัวหน้าสำนักงานทุกเช้า ซึ่งในขณะเดียวกันหัวหน้าสำนักงานได้ตรวจสอบประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากสื่อในสำนักงาน ได้แก่ อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยู (หมายเลข 7) และตัดสินใจขาดในการให้นักข่าวติดตามประเด็นเหตุการณ์ ในขั้นตอนการคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์จากพื้นที่ของนักข่าวและการคัดเลือกประเด็นเหตุการณ์ของบรรณาธิการมีปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการคัดเลือกข่าว คือ คุณค่าข่าว ปัจจัยส่วนบุคคล ความเป็นเจ้าของกิจการ แรงกดดันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจเดียวกันมาเป็นตัวผลักดันทำให้เกิดการคัดเลือกประเด็นข่าวที่จะนำไปติดตามข้อมูลเพื่อนำมารายงานในขั้นสุดท้าย

หลังจากนักข่าวได้รับการมอบหมายประเด็นจากหัวหน้าสำนักงานให้ลงสนามข่าว แล้วขั้นตอนต่อมาคือ นักข่าวเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสารแหล่งต่าง ๆ (หมายเลข 3) เมื่อนักข่าวจะเขียนข่าวจากข้อมูลที่รวบรวมไว้ (หมายเลข 4) และส่งให้บรรณาธิการข่าวซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบข่าว (หมายเลข 5) ขั้นตอนต่อไปบรรณาธิการส่งข่าวที่ตรวจสอบแล้วไปยังสำนักงานอิตีเตอร์ในสำนักงานใหญ่ (ปักกิ่ง) (หมายเลข 6) เพื่อตกแต่งข่าวและรายงานข่าว ซึ่งขั้นตอนที่กล่าวมานี้เป็นกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวรอยเตอร์ในประเทศไทย

สำหรับกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวเอพีผู้ศึกษานำเสนอในภาพที่ 4.25

ภาพที่ 4.25

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวซินหัวประเทศไทยต่อกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

ที่มา : กฤติยา รุจิโชค.

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยกรณี วิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553

หลังจากได้ศึกษากระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย 3 แห่ง ประกอบด้วย สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวเอพี และสำนักข่าวซินหัว พบว่า ทั้ง 3 แห่งมีกระบวนการทำข่าวในกรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552 - 2553 คล้ายคลึงกัน เพียงแต่รายละเอียดปลีกย่อยของบางสำนักข่าวแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงนำขั้นตอนการทำข่าวที่เหมือนกันมาเขียนเป็นแบบจำลอง (ดังภาพที่ 4.26) ซึ่งอธิบายได้ว่า แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของนักข่าวสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย กรณีวิกฤติการณ์ทางการเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 เริ่มจากนักข่าวได้ลงพื้นที่ค้นหาประเด็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสนามข่าว (หมายเลข 1) ซึ่งมีประเด็นเหตุการณ์เกิดขึ้นหลายประเด็น ผู้ศึกษากำหนดให้ประเด็นเหตุการณ์ เป็น E และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายประเด็นเป็น $E_1 - E_\infty$ ขณะที่นักข่าวค้นหาประเด็นจากภาคสนามเพื่อนำเสนอเข้าสำนักงาน ทางสำนักงาน (บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว) ได้ค้นหาประเด็นจากสำนักงาน (สื่อภายในสำนักงานข่าว) เพื่อมอบหมายให้นักข่าวลงสนามข่าวด้วยอีกทาง (หมายเลข 4)

เมื่อนักข่าวได้ประเด็นเหตุการณ์จากภาคสนาม (หมายเลข 2) จะนำเสนอต่อสำนักงานข่าว (หมายเลข 3) ทางสำนักงานข่าวจะหารือร่วมกัน (ทั้งหารือแบบทางการและไม่เป็นทางการ) เพื่อกำหนดประเด็นเหตุการณ์ในการทำข่าวแต่ละวัน หลังจากนั้นก็มอบหมายประเด็นเหตุการณ์ให้กับนักข่าวเพื่อลงสนามข่าวและเก็บรวบรวมข้อมูล นักข่าวมีวิธีการเก็บจากการสังเกต สัมภาษณ์ และข้อมูลจากเอกสารแหล่งต่างๆ (หมายเลข 5) เมื่อนักข่าวได้ข้อมูลจากภาคสนามมาแล้วก็จะรายงานข้อมูลทั้งในรูปแบบข่าวและข้อมูลเข้าสู่สำนักงาน (หมายเลข 6) ขณะที่บรรณาธิการได้ช่วยหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และนักวิเคราะห์จากสถาบันต่างๆ เพื่อให้มองผลกระทบจากเหตุการณ์หรือคาดการณ์เหตุการณ์ต่อไปในอนาคต หลังจากนั้นก็จะรวบรวมข้อมูลและรายงานข่าวออกไป (หมายเลข 6) ซึ่งข้อมูลบางส่วนจะส่งลงตระกร้าข่าวของแต่ละสำนักงาน ทางสำนักงานอิตีเตอร์ข่าวของสำนักข่าวแต่ละแห่ง (หมายเลข 11) และอิตีเตอร์ประจำสำนักงานอิตีเตอร์ของแต่ละสำนักข่าวจะนำข้อมูลมาจากตระกร้าข่าวมาเรียบเรียงและรายงานข่าวสู่สาธารณะต่อไป (หมายเลข 12)

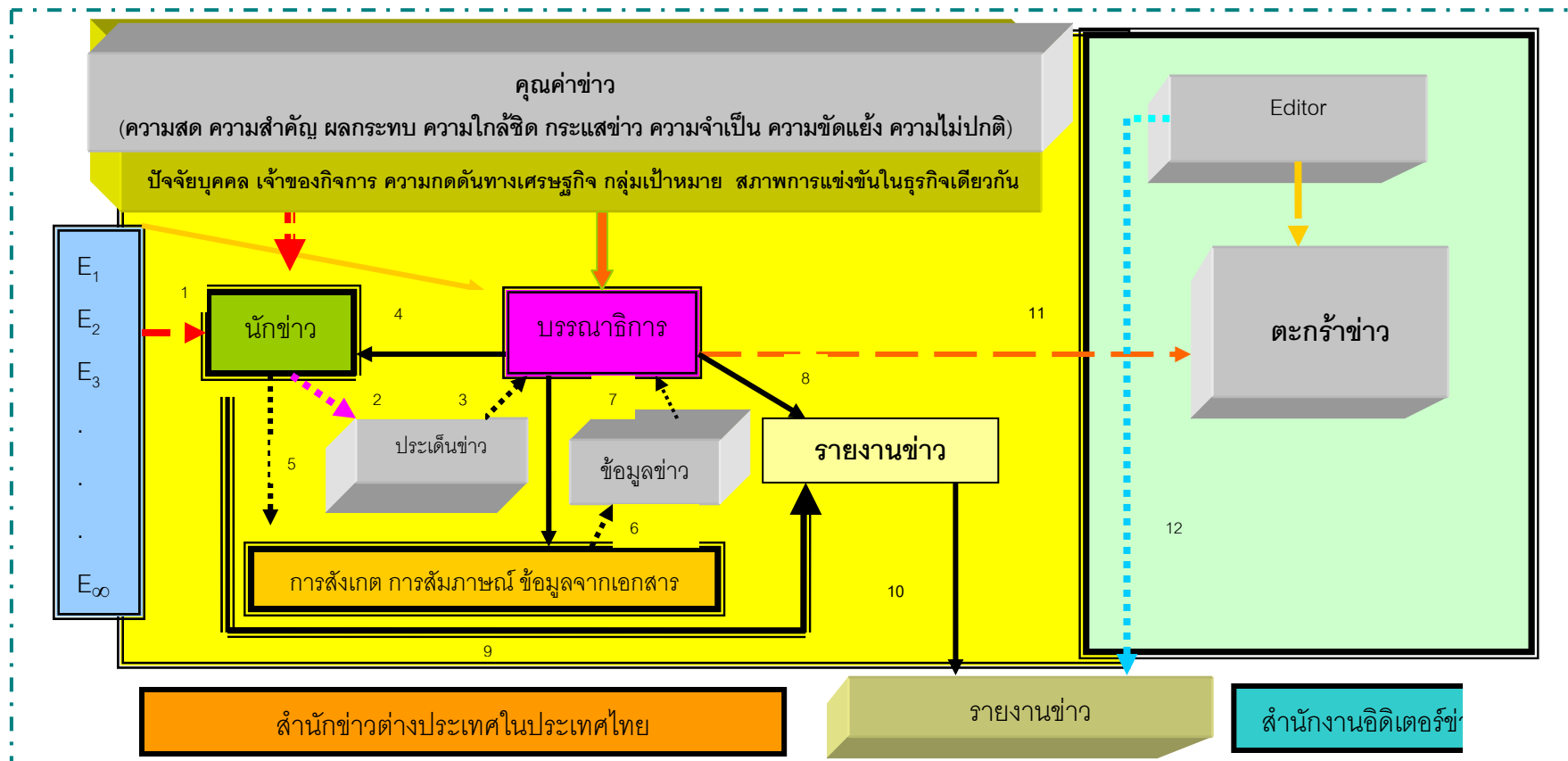
กระบวนการคัดเลือกประเด็นข่าวจากภาคสนาม (นักข่าว) และจากสำนักงาน (บรรณาธิการ หัวหน้าข่าว ผู้ช่วยหัวหน้าข่าว) มีปัจจัยที่เข้ามามีอิทธิพลต่อกระบวนการทำข่าวมีด้วยกัน 6 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านคุณค่าข่าว (news value) ปัจจัยบุคคล แรงกดดันทางเศรษฐกิจ

อิทธิพลของเจ้าของกิจการ กลุ่มเป้าหมาย และสภาพการแข่งขันในธุรกิจสื่อเดียวกัน ปัจจัยเหล่านี้ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกประเด็นในการรายงานข่าว

สำหรับแบบจำลองกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทยต่อกรณีวิกฤตการณ์การเมืองไทย พ.ศ. 2552-2553 ผู้ศึกษานำเสนอในภาพที่ 4.26

ภาพที่ 4.26

แบบจำลองกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวต่างประเทศในประเทศไทย

ที่มา: กฤติยา รุจิโชค.